



# Fiscale cijfers 2023

[Index](#)

[Trefwoorden](#)

# Colofon

## Onder redactie van

- mevrouw N.W.A.M. Elsbeek RB
- mevrouw Q.M. de Kort
- mevrouw A. van den Nieuwendijk
- mr. J. van Oorschot RB
- mr. B. Opmeer
- mr. M.V.J. Vries RB
- de heer S.H.M. Westerlaken

## Uitgever

SRA  
Rijnzathe 14  
3454 PV Utrecht

T 030 656 60 60  
E [info@sra.nl](mailto:info@sra.nl)  
[www.sra.nl](http://www.sra.nl)

# Voorwoord

Fiscale cijfers is een praktisch belastingkompas dat u door het oerwoud van fiscale en financiële cijfers leidt. Het geeft u een compleet overzicht van alle actualiteiten uit het Belastingplan 2023, inclusief vergelijkende cijfers met de jaren 2022 en 2021 en een handig trefwoordenregister.

De tekst is bijgewerkt tot en met 20 januari 2023. Voor een actuele stand van zaken kunt u terecht op de opgenomen internetpagina's op pagina 133.

Fiscale cijfers 2023 wordt uitgegeven onder copyright van SRA, de grootste organisatie van zelfstandige accountantskantoren die het SRA-keurmerk dragen.

Wij zijn ervan overtuigd dat de inhoud van deze uitgave u in de loop van het jaar regelmatig van pas zal komen en wensen u veel gebruiksplezier met Fiscale cijfers 2023!

SRA

# Inhoudsopgave

<b>I INKOMSTENBELASTING</b>	<b>8</b>
<b>1 Algemeen</b>	<b>8</b>
1.1 Boxensysteem	8
1.2 Partnerregeling	8
1.3 Berekening van de inkomstenbelasting	9
1.4 Aanslag- en teruggavegrens	16
<b>2 Box 1: inkomen uit werk en woning</b>	<b>16</b>
2.1 Opbouw box 1	16
2.2 Tarieven box 1	17
2.3 Belastbare winst uit onderneming	20
2.4 Reizen	34
2.5 Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden (ROW)	37
2.6 Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen en vrijgestelde publiekrechtelijke uitkeringen	39
2.7 Belastbare inkomsten uit eigen woning	41
2.8 Kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning	44
2.9 Kamerverhuurvrijstelling	45
2.10 Uitgaven voor inkomensvoorzieningen	45
2.11 Verliesverrekening	48
2.12 Middeling	49
2.13 Persoonsgebonden aftrek	49
2.14 Tariefsaanpassing grondslagverminderende posten	54

<b>3</b>	<b>Box 2: belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang</b>	<b>54</b>
3.1	Aanwezigheid aanmerkelijk belang	54
3.2	Wat behoort niet tot een aanmerkelijk belang?	55
3.3	Schema belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang	55
3.4	Tarieven	55
3.5	Voordelen uit aanmerkelijk belang	56
3.6	Tijdstip aftrek	58
3.7	Financieringsrente	58
3.8	Genietingsmoment van reguliere voordelen	59
3.9	Genietingsmoment van vervreemdingsvoordelen	59
3.10	Verlies uit aanmerkelijk belang	59
<b>4</b>	<b>Box 3: inkomen uit sparen en beleggen</b>	<b>60</b>
4.1	Grondslag	60
4.2	Tarief	62
4.3	Bezittingen	63
4.4	Waardering genotsrechten (vruchtgebruik)	64
4.5	Schulden	67
4.6	Vrijgestelde vermogensbestanddelen	67
4.7	Kapitaalverzekeringen (overgangsrecht)	71
4.8	Heffingvrij vermogen	71
<b>II</b>	<b>LOONBELASTING</b>	<b>72</b>
<b>1</b>	<b>Werkkostenregeling</b>	<b>72</b>
<b>2</b>	<b>Vergoedingen en verstrekkingen</b>	<b>73</b>
2.1	Intermediaire kosten	74
2.2	Gerichte vrijstelling	74
2.3	Nihilwaardering	78
2.4	Vrije ruimte	78
2.5	Tot slot	80

3	Loon in natura	81
4	25- en 40-jarig dienstverband	82
5	Vergoeding vrijwilligers	82
6	Levensloopregeling	83
7	Gebruikelijkloonregeling aanmerkelijkbelanghouder	83
8	Tarieven	84
9	Standaardloonheffingskortingen	85
10	Afdrachtverminderingen	86
<b>III VENNOOTSCHAPSBELASTING</b>		<b>87</b>
1	Tarieven	87
2	Investeringsaftrek/desinvesteringsbijtelling	88
3	Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL)	88
4	Afschrijving bedrijfsmiddelen	88
5	Verliesverrekening	89
6	Van aftrek uitgesloten algemene kosten	89
7	Giftenaftrek	90
8	Innovatiebox	90
<b>IV DIVIDENDBELASTING</b>		<b>92</b>
1	Tarieven	92
2	Tijdstip van inhouding	92
3	Achterwege blijven inhouding	92
<b>V OMZETBELASTING</b>		<b>94</b>
1	Tarieven/vrijgestelde bedragen	94
2	Kleineondernemersregeling (KOR)	95
3	Onroerende zaken	96
4	Aangiftetijdvak	97
5	Suppletie omzetbelasting	97
6	Factuurvereisten	97

<b>VI</b>	<b>ERF- EN SCHENKBELASTING</b>	<b>99</b>
1	Vrijstellingen erfbelasting	99
2	Vrijstellingen schenkbelasting	100
3	Tarieven	101
4	Waarderingsregels	102
4.1	Periodieke uitkering	102
4.2	Overige situaties periodieke uitkering (niet onder de tabel vallend)	103
4.3	Vruchtgebruik	103
4.4	Bedrijfsopvolgingsregeling	104
5	Latente inkomstenbelastingsschulden	105
<b>VII</b>	<b>BELASTINGEN VAN RECHTSVERKEER</b>	<b>106</b>
1	Overdrachtsbelasting	106
1.1	Karakter van de belasting	106
1.2	Belastbaar feit	106
1.3	Maatstaf van heffing	108
1.4	Tijdstip van de verkrijging	109
1.5	Wijze van heffing en teruggaaf van de belasting	109
1.6	Vrijstellingen	110
1.7	Tarieven	111
2	Assurantiebelasting	113
2.1	Maatstaf van heffing assurantiebelasting	113
2.2	Wijze van heffing	113
2.3	Vrijstellingen	114
2.4	Tarief	114

<b>VIII</b>	<b>TOESLAGEN</b>	<b>115</b>
1	<b>Inleiding</b>	<b>115</b>
1.1	Begrippen	115
1.2	Termijnen	116
1.3	Uitbetaling	116
2	<b>Kindgebonden budget</b>	<b>116</b>
3	<b>Kinderopvangtoeslag</b>	<b>118</b>
4	<b>Huurtoeslag</b>	<b>121</b>
5	<b>Zorgtoeslag</b>	<b>122</b>
6	<b>Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen</b>	<b>122</b>
7	<b>Bestuurlijke boeten toeslagen</b>	<b>123</b>
<b>IX</b>	<b>DIVERSEN</b>	<b>124</b>
1	<b>Premies volksverzekeringen</b>	<b>124</b>
2	<b>Kosten en rentetarieven</b>	<b>124</b>
2.1	Kosten	124
2.2	Belastingrente	125
2.3	Invorderingsrente	126
2.4	Rentetarieven	127
3	<b>Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst</b>	<b>127</b>
4	<b>Zorgverzekeringswet</b>	<b>129</b>
5	<b>Minimumloon</b>	<b>132</b>
	<b>TERMINOLOGIE, AOW-LEEFTIJD, INTERNETADRESSEN EN AFKORTINGEN</b>	<b>133</b>
	<b>TREFWOORDEN</b>	<b>135</b>



# I Inkomstenbelasting

## 1 ALGEMEEN

### 1.1 BOXENSYSTEEM

Inkomensbestanddelen worden ingedeeld in drie boxen.

- Box 1: inkomen uit werk en woning
- Box 2: inkomen uit aanmerkelijk belang
- Box 3: inkomen uit sparen en beleggen

Het verzamelinkomen is het gezamenlijke bedrag van het inkomen uit werk en woning (box 1), het inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3). Te conserveren inkomen behoort niet tot het verzamelinkomen. De diverse inkomensbestanddelen worden per box afzonderlijk in de heffing betrokken volgens eigen regels en tarieven. De behandeling van de verschillende boxen kunt u vinden in hoofdstuk 2, 3 en 4 van Deel I.

### 1.2 PARTNERREGELING

Fiscale partners zijn:

- echtgenoten en geregistreerde partners, tenzij:
  - zij niet meer op hetzelfde woonadres zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen en
  - er een verzoek tot echtscheiding respectievelijk een verzoek tot scheiding van tafel en bed is ingediend;
- ongehuwde meerderjarigen<sup>1)</sup> die op hetzelfde adres ingeschreven staan in de Basisregistratie Personen en:
  - een notarieel samenlevingscontract hebben gesloten of
  - samen een kind hebben gekregen of
  - waarbij de ene partner het kind van de andere partner heeft erkend of

<sup>1)</sup> (Pleeg)kinderen jonger dan 27 jaar worden niet als fiscaal partner aangemerkt.

- waarvan de partner is aangewezen als begunstigde voor een partnerpensioen of
  - gezamenlijk eigenaar zijn van een eigen woning of
  - waarbij een minderjarig kind van een van beiden inwoont of<sup>2)</sup>
  - in het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar fiscale partners waren;
- partners bij wie de samenwoning wordt beëindigd door opname in een verpleegtehuis.

<sup>2)</sup> Er geldt een tegenbewijsregeling in de situatie waarin sprake is van (onder)huur.

## 1.3 BEREKENING VAN DE INKOMSTENBELASTING

De verschuldigde inkomstenbelasting bestaat uit het gezamenlijke bedrag van de verschuldigde belasting over box 1, box 2 en box 3, minus de heffingskortingen.

### Heffingskortingen

belastingplichtigen jonger dan AOW-leeftijd (belasting- en volledige premieplicht)			
heffingskortingen	2023 €	2022 €	2021 €
algemene heffingskorting (maximaal)	3.070	2.888	2.837
arbeidskorting (maximaal)	5.052	4.260	4.205
inkomensafhankelijke combinatiekorting (maximaal)	2.694	2.534	2.815
jonggehandicaptenkorting	820	771	761
levensloopverlofkorting (per jaar van deelname tot 2012)	n.v.t. <sup>1)</sup>	n.v.t. <sup>1)</sup>	223
korting groene beleggingen <sup>2)</sup>	0,7%	0,7%	0,7%

<sup>1)</sup> De levensloopregeling is sinds 1 januari 2012 niet meer beschikbaar voor nieuwe deelnemers. De overgangsregeling levensloopregeling is gestopt per 1 januari 2022.

<sup>2)</sup> Van de vrijstelling in box 3.

## belastingplichtigen van AOW-leeftijd en ouder (belasting- en volledige premieplicht)

heffingskortingen	2023 €	2022 €	2021 €
algemene heffingskorting (maximaal)	1.583	1.494	1.469
arbeidskorting (maximaal)	2.604	2.204	2.178
inkomensafhankelijke combinatiekorting (maximaal)	1.389	1.311	1.458
ouderenkorting inkomen ≤ € 40.888 (2022: € 38.464; 2021: € 37.970)	1.835	1.726	1.703
ouderenkorting inkomen > € 53.122 (2022: € 49.971; 2021: € 49.323)	0	0	0
alleenstaande ouderenkorting	478	449	443
korting groene beleggingen <sup>1)</sup>	0,7%	0,7%	0,7%

<sup>1)</sup> Van de vrijstelling in box 3.

### Uitbetaling heffingskortingen

De algemene heffingskorting, de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting kan de minstverdienende partner, die de eigen hiervoor genoemde heffingskortingen niet (helemaal) gebruikt, uitbetaald krijgen van de Belastingdienst. Voorwaarde is dat de belastingplichtige meer dan zes maanden dezelfde partner heeft, de belastingplichtige weinig of geen inkomen heeft en de partner voldoende belasting is verschuldigd. Tot 1 januari 2022 kon de levensloopverlofkorting helemaal worden uitbetaald.

De algemene heffingskorting kan worden beperkt in de uitbetaling. Vanaf 2021 wordt ook de uitbetaling van de arbeidskorting en inkomensafhankelijke combinatiekorting ieder jaar lager en stopt helemaal in 2023. De berekening van het uit te betalen bedrag is gemaximeerd op een percentage. De hoogte van het uit te betalen bedrag is afhankelijk van de geboortedatum van de minstverdienende partner.

categorie	maximale uitbetaling algemene heffingskorting		
	2023 %	2022 %	2021 %
geboren vóór 01-01-1963	100	100	100
overige gevallen	0	6,67	13,33

categorie	maximale uitbetaling arbeidskorting en inkomensafhankelijke combinatiekorting	
	2023 %	2022 %
alle gevallen	0	6,67

### Algemene heffingskorting

Iedere belastingplichtige heeft recht op de algemene heffingskorting. Partners hebben ieder zelfstandig recht op deze korting. Zij kunnen de korting niet overdragen aan hun partner. Als een van de partners de eigen heffingskorting niet (helemaal) gebruikt, kan hij of zij onder de hiervoor genoemde voorwaarden (een deel van) het bedrag rechtstreeks uitbetaald krijgen van de Belastingdienst.

2023		
inkomen uit werk en woning	bedrag heffingskorting tot AOW-leeftijd	bedrag heffingskorting vanaf AOW-leeftijd
€ 0 - € 22.661	€ 3.070	€ 1.583
€ 22.661 - € 73.031	(€ 3.070 - (6,095% x > € 22.660))	(€ 1.583 - (3,141% x > € 22.660))
vanaf € 73.031	€ 0	€ 0

2022		
inkomen uit werk en woning	bedrag heffingskorting tot AOW-leeftijd	bedrag heffingskorting vanaf AOW-leeftijd
€ 0 - € 21.318	€ 2.888	€ 1.494
€ 21.318 - € 69.399	(€ 2.888 - (6,007% x > € 21.318))	(€ 1.494 - (3,106% x > € 21.318))
vanaf € 69.399	€ 0	€ 0

2021		
inkomen uit werk en woning	bedrag heffingskorting tot AOW-leeftijd	bedrag heffingskorting vanaf AOW-leeftijd
€ 0 - € 21.043	€ 2.837	€ 1.469
€ 21.043 - € 68.507	(€ 2.837 - (5,977% x > € 21.043))	(€ 1.469 - (3,093% x > € 21.043))
vanaf € 68.507	€ 0	€ 0

### Arbeidskorting

Bij onder andere inkomsten uit tegenwoordige arbeid, winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden bestaat recht op de arbeidskorting. De hoogte van de arbeidskorting is afhankelijk van het totale inkomen uit deze bronnen (de arbeidskortingsgrondslag).

2023		
loon uit tegenwoordige dienstbetrekking	bedrag heffingskorting tot AOW-leeftijd	bedrag heffingskorting vanaf AOW-leeftijd
€ 0 - € 10.740	8,231%	4,241%
€ 10.740 - € 23.201	(€ 884 + (29,861% x > € 10.740))	(€ 457 + (15,388% x > € 10.740))
€ 23.201 - € 37.691	(€ 4.605 + (3,085% x > € 23.201))	(€ 2.374 + (1,589% x > € 23.201))
€ 37.691 - € 115.295	(€ 5.052 - (6,510% x > € 37.691))	(€ 2.604 - (3,355% x > € 37.691))
vanaf € 115.295	€ 0	€ 0

2022		
loon uit tegenwoordige dienstbetrekking	bedrag heffingskorting tot AOW-leeftijd	bedrag heffingskorting vanaf AOW-leeftijd
€ 0 - € 10.351	4,541%	2,348%
€ 10.351 - € 22.357	(€ 470 + (28,461% x > € 10.351))	(€ 244 + (14,718% x > € 10.351))
€ 22.357 - € 36.650	(€ 3.887 + (2,61% x > € 22.357))	(€ 2.011 + (1,349% x > € 22.357))
€ 36.650 - € 109.347	(€ 4.260 - (5,86% x > € 36.650))	(€ 2.204 - (3,03% x > € 36.650))
vanaf € 109.347	€ 0	€ 0

2021		
loon uit tegenwoordige dienstbetrekking	bedrag heffingskorting tot AOW-leeftijd	bedrag heffingskorting vanaf AOW-leeftijd
€ 0 - € 10.108	4,581%	2,371%
€ 10.108 - € 21.835	(€ 463 + (28,771% x > € 10.108))	(€ 240 + (14,89% x > € 10.108))
€ 21.835 - € 35.652	(€ 3.837 + (2,663% x > € 21.835))	(€ 1.987 + (1,378% x > € 21.835))
€ 35.652 - € 105.736	(€ 4.205 - (6% x > € 35.652))	(€ 2.178 - (3,105% x > € 35.652))
vanaf € 105.736	€ 0	€ 0

### Inkomensafhankelijke combinatiekorting

De inkomensafhankelijke combinatiekorting geldt voor de minstverdienende partner en de alleenstaande ouder<sup>1)</sup> die meer dan € 5.547 (2022: € 5.219; 2021: € 5.153) aan inkomen geniet (onder andere winst uit onderneming, loon of resultaat uit overige werkzaamheden) of die in aanmerking komt voor de zelfstandigenaftrek. Deze persoon moet dan wel een kind onderhouden dat bij het begin van het kalenderjaar nog geen 12 jaar is. Het kind moet ten minste zes maanden op hetzelfde woonadres staan ingeschreven.<sup>2)</sup>

<sup>1)</sup> De belastingplichtige die in het kalenderjaar minder dan zes maanden een fiscale partner heeft, komt toch in aanmerking voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting als hij of zij in het kalenderjaar een hoger arbeidsinkomen heeft dan deze partner.

<sup>2)</sup> Ingeval er sprake is van co-ouderschap mag het kind ook ingeschreven staan op het woonadres van de ex-partner.

2023 <sup>1)</sup>		
arbeidsinkomen meer dan <sup>2)</sup>	arbeidsinkomen niet meer dan	inkomensafhankelijke combinatiekorting
€ 0	€ 5.547	€ 0
€ 5.547	€ 29.075	11,45% x (arbeidsinkomen - € 5.547)
€ 29.075	–	€ 2.694

<sup>1)</sup> Voor AOW-gerechtigden gelden andere tabellen.

<sup>2)</sup> Of in aanmerking komt voor de zelfstandigenaftrek.

2022 <sup>1)</sup>		
arbeidsinkomen meer dan <sup>2)</sup>	arbeidsinkomen niet meer dan	inkomensafhankelijke combinatiekorting
€ 0	€ 5.219	€ 0
€ 5.219	€ 27.349	11,45% x (arbeidsinkomen - € 5.219)
€ 27.349	–	€ 2.534

<sup>1)</sup> Voor AOW-gerechtigden gelden andere tabellen.

<sup>2)</sup> Of in aanmerking komt voor de zelfstandigenaftrek.

2021			
arbeidsinkomen meer dan <sup>1)</sup>	arbeidsinkomen niet meer dan	inkomensafhankelijke combinatiekorting	
€ 0	€ 5.153		€ 0
€ 5.153	€ 29.738	11,45% x (arbeidsinkomen - € 5.153)	
€ 29.738	–		€ 2.815

Voor AOW-gerechtigden gelden andere tabellen.

<sup>1)</sup> Of in aanmerking komt voor de zelfstandigenaftrek.

De inkomensafhankelijke combinatiekorting voor nieuwe situaties wordt afgeschaft vanaf 2025.

### Ouderenkorting

De ouderenkorting geldt voor de belastingplichtige die aan het einde van het kalenderjaar de AOW-leeftijd heeft bereikt. De ouderenkorting bedraagt € 1.835 (2022: € 1.726; 2021: € 1.703) indien de belastingplichtige een verzamelinkomen heeft van niet meer dan € 40.888 (2022: € 38.464; 2021: € 37.970). Bij een verzamelinkomen van meer dan € 40.888 (2022: € 38.464; 2021: € 37.970) wordt de ouderenkorting opgebouwd met een percentage van 15 (2022 en 2021: 15), maar niet verder dan tot nihil (2022 en 2021: nihil).

2023			
verzamelinkomen meer dan	verzamelinkomen niet meer dan	ouderenkorting	
€ 0	€ 40.888		€ 1.835
€ 40.888	€ 53.122	€ 1.835 - 15% x (verzamelinkomen - € 40.888)	
€ 53.122	–		€ 0

2022			
verzamelinkomen meer dan	verzamelinkomen niet meer dan	ouderenkorting	
€ 0	€ 38.464		€ 1.726
€ 38.464	€ 49.971	€ 1.726 - 15% x (verzamelinkomen - € 38.464)	
€ 49.971	–		€ 0

2021		
verzamelinkomen meer dan	verzamelinkomen niet meer dan	ouderenkorting
€ 0	€ 37.970	€ 1.703
€ 37.970	€ 49.323	€ 1.703 - 15% x (verzamelinkomen - € 37.970)
€ 49.323	–	€ 0

### Alleenstaandouderenkorting

Voor de belastingplichtige die in het kalenderjaar in aanmerking komt voor een AOW-uitkering voor alleenstaanden – of daarvoor in aanmerking zou komen indien hij minimaal een kalenderjaar verzekerd zou zijn geweest voor de AOW – geldt een aanvulling op de ouderenkorting. De alleenstaandouderenkorting bedraagt € 478 (2022: € 449; 2021: € 443).

### Jonggehandicaptenkorting

De jonggehandicaptenkorting geldt voor de belastingplichtige die in het kalenderjaar een uitkering ontvangt op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) en geen recht heeft op de ouderenkorting. Ook de belastingplichtige die wel recht heeft op een Wajong-uitkering, maar aan wie deze niet wordt uitbetaald wegens een samenloop met een andere uitkering of omdat hij te veel ander inkomen uit arbeid geniet, heeft recht op de jonggehandicaptenkorting. De jonggehandicaptenkorting bedraagt € 820 (2022: € 771; 2021: € 761).

### Levensloopverlofkorting

De levensloopverlofkorting is een extra heffingskorting voor werknemers die via de levensloopregeling hebben gespaard voor verlof. Deze korting op de te betalen belasting is afhankelijk van het bedrag dat wordt onttrokken aan de levenslooptekening en het aantal jaren dat is ingelegd. De levensloopregeling is sinds 1 januari 2012 niet meer beschikbaar voor nieuwe deelnemers. De overgangsregeling levensloopregeling is gestopt per 1 januari 2022. De korting bedroeg in 2022 maximaal nihil (2021: € 223) per jaar waarin was gestort in de levensloopregeling minus de al eerder ontvangen levensloopverlofkorting.

### Korting voor groene beleggingen

De korting voor groene beleggingen bedraagt 0,7% (2022 en 2021: 0,7%) van het bedrag dat voor deze beleggingen is vrijgesteld in box 3. Wij verwijzen voor het bedrag dat is vrijgesteld in box 3 naar paragraaf 4.6 van Deel I.



## 1.4 AANSLAG- EN TERUGGAVEGRENSEN

### Aanslaggrens

Er wordt een aanslag opgelegd als de verschuldigde inkomstenbelasting het saldo van de gezamenlijke voorheffingen en de voorlopige teruggaven die uitsluitend met het oog op de heffingskorting zijn vastgesteld met meer dan € 51<sup>1)</sup> (2022 en 2021: € 48<sup>1)</sup>) overtreft.

<sup>1)</sup> Niet van toepassing als de belastingplichtige in de loop van het jaar de AOW-leeftijd bereikt en het verzamelinkomen uitsluitend uit een AOW-uitkering bestaat.

### Teruggavegrens

De grens voor een teruggaveverzoek op grond van te veel ingehouden loonbelasting en premies volksverzekeringen bedraagt € 16 (2022 en 2021: € 16). Naast de voorheffingen moeten ook de voorlopige teruggaven die uitsluitend met het oog op de heffingskorting zijn vastgesteld in aanmerking worden genomen.

## 2 BOX 1: INKOMEN UIT WERK EN WONING

### 2.1 OPBOUW BOX 1

Belastbare winst uit onderneming

Belastbaar loon

Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden

Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen

Belastbare inkomsten uit eigen woning

Negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen

Negatieve persoonsgebonden aftrekposten

-/- Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld

-/- Uitgaven voor inkomensvoorzieningen

-/- Persoonsgebonden aftrek

---

Inkomen

-/- Verliezen

---

Belastbaar inkomen

## 2.2 TARIEVEN BOX 1

belastingplichtigen geboren op of na 1 januari 1946 tot AOW-leeftijd					
2023	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 37.149	9,28%	27,65%	36,93%	€ 13.719
2 <sup>e</sup> schijf	€ 37.149	36,93%	–	36,93%	€ 13.251
	€ 73.031				€ 26.970
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,50%	–	49,50%	
	€ 73.031				

belastingplichtigen geboren op of na 1 januari 1946 vanaf AOW-leeftijd					
2023	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 37.149	9,28%	9,75%	19,03%	€ 7.069
2 <sup>e</sup> schijf	€ 37.149	36,93%	–	36,93%	€ 13.251
	€ 73.031				€ 20.320
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 73.031				

belastingplichtigen geboren voor 1 januari 1946					
2023	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 38.703	9,28%	9,75%	19,03%	€ 7.365
2 <sup>e</sup> schijf	€ 38.703	36,93%	–	36,93%	€ 12.677
	€ 73.031				€ 20.042
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 73.031				

belastingplichtigen geboren op of na 1 januari 1946 tot AOW-leeftijd					
2022	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 35.472	9,42%	27,65%	37,07%	€ 13.149
2 <sup>e</sup> schijf	€ 35.472	37,07%	–	37,07%	€ 12.576
	€ 69.398				€ 25.725
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 69.398				

belastingplichtigen geboren op of na 1 januari 1946 vanaf AOW-leeftijd					
2022	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 35.472	9,42%	9,75%	19,17%	€ 6.800
2 <sup>e</sup> schijf	€ 35.472	37,07%	–	37,07%	€ 12.576
	€ 69.398				€ 19.376
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 69.398				

belastingplichtigen geboren voor 1 januari 1946					
2022	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 36.409	9,42%	9,75%	19,17%	€ 6.980
2 <sup>e</sup> schijf	€ 36.409	37,07%	–	37,07%	€ 12.229
	€ 69.398				€ 19.209
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 69.398				

belastingplichtigen geboren op of na 1 januari 1946 tot AOW-leeftijd					
2021	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 35.129	9,45%	27,65%	37,1%	€ 13.033
2 <sup>e</sup> schijf	€ 35.129	37,1%	–	37,1%	€ 12.383
	€ 68.507				€ 25.416
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 68.507				

belastingplichtigen geboren op of na 1 januari 1946 vanaf AOW-leeftijd					
2021	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 35.129	9,45%	9,75%	19,2%	€ 6.745
2 <sup>e</sup> schijf	€ 35.129	37,1%	–	37,1%	€ 12.383
	€ 68.507				€ 19.128
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 68.507				

belastingplichtigen geboren voor 1 januari 1946					
2021	belastbaar inkomen uit werk en woning	tarief			belasting + premie
		belasting	premie	totaal	
1 <sup>e</sup> schijf	€ 35.941	9,45%	9,75%	19,2%	€ 6.901
2 <sup>e</sup> schijf	€ 35.941	37,1%	–	37,1%	€ 12.082
	€ 68.507				€ 18.983
3 <sup>e</sup> schijf	meerdere boven	49,5%	–	49,5%	
	€ 68.507				

## 2.3 BELASTBARE WINST UIT ONDERNEMING

### Ondernemer

Ondernemer is de belastingplichtige voor wiens rekening een onderneming wordt gedreven en die rechtstreeks verbonden is voor verbintenissen van die onderneming. Naast ondernemers genieten medegerechtigden (bijvoorbeeld commanditaire vennoten) en personen die voordelen hebben uit schuldvorderingen op een ondernemer winst uit onderneming. Die schuldvorderingen moeten dan onder zodanige voorwaarden zijn aangegaan dat zij functioneren als eigen vermogen.

Medegerechtigden en schuldeisers genieten wel winst uit onderneming, maar hebben geen recht op ondernemersfaciliteiten. Bovendien is het te verrekenen verlies voor medegerechtigden gemaximeerd.

### Urencriterium

Het urencriterium is onder meer van belang bij de toepassing van de:

- oudedagsreserve
- zelfstandigenaftrek
- aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk
- meewerkaftrek

Om aan het urencriterium<sup>1)</sup> te voldoen, moet de ondernemer meer dan de helft van de voor werkzaamheden beschikbare tijd en minimaal 1.225 uur per kalenderjaar aan het voor eigen rekening drijven van een onderneming besteden. Voor startende ondernemers geldt een soepeler criterium. Zij moeten wel voldoen aan het urencriterium, maar nog niet aan het criterium 'meer dan de helft van de tijd'. Bij het bepalen van het aantal bestede uren wordt er bij zwangere ondernemsters van uitgegaan dat zij in de periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof de werkzaamheden niet hebben onderbroken.

<sup>1)</sup> Voor de periode van 1 maart 2020 tot 1 oktober 2020 en de periode van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021 geldt een versoepeling van het urencriterium wegens de coronacrisis.

### Gebruikelijkheids criterium

Wanneer iemand een samenwerkingsverband is aangegaan met een verbonden persoon, moeten bepaalde werkzaamheden buiten beschouwing worden gelaten bij de vaststelling van het aantal bestede uren. Bedoeld zijn de werkzaamheden voor een samenwerkingsverband:

- dat tussen niet-verbonden personen ongebruikelijk zou zijn en de werkzaamheden hoofdzakelijk van ondersteunende aard zijn of
- dat verband houdt met een onderneming die wordt gedreven door een verbonden persoon, maar niet door de belastingplichtige zelf (bijvoorbeeld ondermaatschap).

**Verbonden personen zijn:**

- degenen die tot het huishouden van de belastingplichtige behoren en
- bloed- of aanverwanten van de belastingplichtige en/of diens partner in de rechte lijn en ook diegenen die tot het huishouden van die bloed- of aanverwanten behoren.

**Ondernemersaftrek**

De ondernemersaftrek is het gezamenlijke bedrag van:

- de zelfstandigenaftrek
- de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk
- de meewerkaftrek
- de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid en
- de stakingsaftrek

ondernemersaftrek	bedrag tot AOW-leeftijd	bedrag vanaf AOW-leeftijd
zelfstandigenaftrek	€ 5.030 (2022: € 6.310; 2021: € 6.670)	€ 2.515 (2022: € 3.155; 2021: € 3.335)
zelfstandigenaftrek voor starters (startersaftrek) <sup>1)</sup>	€ 2.123 (2022 en 2021: € 2.123)	€ 1.062 (2022 en 2021: € 1.062)
speur- en ontwikkelingswerk	€ 14.202 (2022: € 13.360; 2021: € 13.188)	€ 14.202 (2022: € 13.360; 2021: € 13.188)
speur- en ontwikkelingswerk voor starters <sup>2)</sup>	€ 7.106 (2022: € 6.684; 2021: € 6.598)	€ 7.106 (2022: € 6.684; 2021: € 6.598)
meewerkaftrek	1,25 tot 4% van de winst	1,25 tot 4% van de winst
startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid	€ 12.000 (maximaal) (2022 en 2021: € 12.000 (maximaal))	n.v.t.
stakingsaftrek	€ 3.630 (2022 en 2021: € 3.630)	€ 3.630 (2022 en 2021: € 3.630)

<sup>1)</sup> De startersaftrek betreft een verhoging van de zelfstandigenaftrek.

<sup>2)</sup> De aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk voor starters betreft een verhoging van de standaardaftrek voor speur- en ontwikkelingswerk.

**Zelfstandigenaftrek**

Ondernemers die voldoen aan het urencriterium komen in aanmerking voor de zelfstandigenaftrek. De zelfstandigenaftrek kan niet hoger zijn dan de gerealiseerde winst vóór ondernemersaftrek en mag niet in mindering worden gebracht op overige positieve inkomsten in box 1. Als de zelfstandigenaftrek niet volledig kan worden benut, wordt het restant in een van de volgende negen jaar als een verhoging van de dan van toepassing zijnde zelfstandigenaftrek in aanmerking genomen. De beperking van de zelfstandigenaftrek geldt niet voor starters. Zij mogen de zelfstandigenaftrek volledig in mindering brengen op het gerealiseerde resultaat vóór ondernemersaftrek.

De zelfstandigenaftrek bestaat uit een vast aftrekbedrag van € 5.030 (2022: € 6.310; 2021: € 6.670). Voor ondernemers die bij het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd hebben bereikt, bedraagt de zelfstandigenaftrek € 2.515 (2022: € 3.155; 2021: € 3.335).

### Startersaftrek

Voor ondernemers die de vijf voorafgaande jaren:

- minimaal één jaar geen ondernemer zijn geweest en
- niet meer dan tweemaal de zelfstandigenaftrek hebben genoten, wordt het bedrag van de zelfstandigenaftrek gedurende maximaal drie jaar verhoogd met € 2.123 (2022 en 2021: € 2.123). Voor starters die bij het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd hebben bereikt, bedraagt de verhoging € 1.062 (2022 en 2021: € 1.062).

### Speur- en ontwikkelingswerk

Voor ondernemers die aan het urencriterium voldoen en ten minste 500 (2022 en 2021: 500) uur besteden aan speur- en ontwikkelingswerk, bedraagt deze aftrek € 14.202 (2022: € 13.360; 2021: € 13.188). Als de ondernemer in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en in die periode niet meer dan tweemaal de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk heeft genoten, wordt de aftrek verhoogd met € 7.106 (2022: € 6.684; 2021: € 6.598).

### Meewerkaftrek/reële arbeidsbeloning

De meewerkaftrek geldt voor de ondernemer die aan het urencriterium voldoet en van wie de partner werkzaamheden in de onderneming verricht zonder daarvoor enige vergoeding te ontvangen.

2023/2022/2021		
aantal uren arbeid van de partner gelijk aan of meer dan	maar minder dan	meewerkaftrek
525	875	1,25% van de winst
875	1.225	2% van de winst
1.225	1.750	3% van de winst
1.750	en meer	4% van de winst

In plaats van de meewerkaftrek kan de ondernemer ook kiezen voor het verstrekken van een reële arbeidsbeloning aan de meewerkende partner. Deze arbeidskosten kunnen ten laste van de winst komen, mits de vergoeding € 5.000 (2022 en 2021: € 5.000) of meer bedraagt. Is de vergoeding lager, dan kan deze dus niet ten laste van de winst worden gebracht. Bij de meewerkende partner valt de vergoeding dan niet onder de belastingheffing. In deze situatie, een betaalde vergoeding van minder dan € 5.000 (2022 en 2021: € 5.000), is echter goedgekeurd dat de ondernemer dan alsnog de meewerkaftrek toepast.

#### *Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid*

De startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid geldt voor ondernemers die:

- in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer zijn geweest en
- in het kalenderjaar recht hebben op een arbeidsongeschiktheidsuitkering of recht hebben op arbeidsondersteuning en
- voldoen aan het verlaagde uren criterium van 800 uur en
- bij het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt.

De aftrek bedraagt het eerste jaar € 12.000 (2022 en 2021: € 12.000), het tweede jaar € 8.000 (2022 en 2021: € 8.000) en het derde jaar € 4.000 (2022 en 2021: € 4.000), maar nooit meer dan het gerealiseerde resultaat in het desbetreffende jaar.

#### *Stakingsaftrek*

De stakingsaftrek geldt voor de ondernemer die in het kalenderjaar winst behaalt met of bij het staken van een of meer ondernemingen.

De stakingsaftrek is het bedrag van de behaalde winst met of bij het staken van de onderneming met een maximum van € 3.630 (2022 en 2021: € 3.630). Het maximumbedrag van de stakingsaftrek kan slechts eenmaal in het leven van de ondernemer worden toegepast.

### **Mkb-winstvrijstelling**

Voor de ondernemer die winst geniet, geldt de mkb-winstvrijstelling. De vrijstelling bedraagt 14% (2022 en 2021: 14%) van de winst uit onderneming, nadat deze winst is verminderd met de ondernemersaftrek. De mkb-winstvrijstelling verlaagt de fiscale winst. Als er sprake is van een fiscaal verlies, verkleint de mkb-winstvrijstelling het geleden fiscale verlies.

### **Oudedagsreserve**

#### *2023*

Met ingang van 1 januari 2023 kan de oudedagsreserve niet verder worden opgebouwd. De reeds op 31 december 2022 opgebouwde oudedagsreserve kan op basis van overgangsrecht worden afgewikkeld. Inhoudelijk komt het overgangsrecht neer op toepassing van de op 31 december 2022 geldende regels.



2022/2021

De oudedagsreserve geldt voor de ondernemer die aan het urencriterium voldoet en bij aanvang van het kalenderjaar nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt. De toevoeging bedraagt 9,44% (2021: 9,44%) van de winst, maar niet meer dan het laagste bedrag van:

- € 9.632 (2021: € 9.395), verminderd met de ten behoeve van de ondernemer ten laste van de winst gekomen pensioenpremies;
- het verschil tussen het ondernemingsvermogen aan het einde van het jaar en de stand van de oudedagsreserve aan het begin van het jaar.

### Investeringsaftrek

De belastingplichtige kan ter zake van investeringen in bepaalde bedrijfsmiddelen een investeringsaftrek op de fiscale winst in mindering brengen. Onder investeren wordt verstaan (voor zover verplichtingen en kosten drukken op de belastingplichtige):

- het aangaan van een verplichting voor aanschaffing of verbetering van een bedrijfsmiddel;
- het maken van voortbrengingskosten voor een bedrijfsmiddel.

Investeringsaftrek kan de vorm hebben van:

- kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) (geldt zowel voor ondernemers als medegerechtigden);
- energie-investeringsaftrek (EIA) (geldt alleen voor ondernemers);
- milieu-investeringsaftrek (MIA) (geldt alleen voor ondernemers).

De volgende bedrijfsmiddelen zijn uitgesloten van de investeringsaftrek:

- bedrijfsmiddelen die zijn bestemd om direct of indirect hoofdzakelijk te worden gebruikt voor de uitoefening van:
  - een bosbedrijf;
  - een bedrijf waarvan de winst is vrijgesteld op grond van een regeling ter voorkoming van dubbele belasting;
- gronden (inclusief de ondergrond van gebouwen), met uitzondering van verbeteringskosten van grond waarover nog wordt afgeschreven;
- woonhuizen en woonschepen;
- personenauto's die niet zijn bestemd voor beroepsvervoer over de weg;<sup>1)</sup>
- vaartuigen die worden gebruikt voor representatieve doeleinden;
- effecten, vorderingen, goodwill, vergunningen, ontheffingen, concessies en andere ontheffingen van publiekrechtelijke aard;
- dieren.

<sup>1)</sup> Investeringsaftrek in zeer zuinige personenauto's komen nog wel in aanmerking voor investeringsaftrek, zie hiervoor de tabel 'overzicht investeringsaftrek voor voor personenauto's' (pagina 28).

**Uitgesloten verplichtingen**

Uitgesloten van investeringsaftrek zijn verplichtingen die zijn aangegaan tussen:

- belastingplichtigen en personen die tot hun huishouden behoren;
  - bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of personen die tot hun huishouden behoren;
  - gerechtigden tot een nalatenschap waarvan het bedrijfsmiddel deel uitmaakt;
  - personen die voor ten minste een derde deel belang hebben in een rechtspersoon en ook die rechtspersoon zelf.
- Op verzoek kan de inspecteur ontheffing verlenen.

**Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)**

De belastingplichtige die in een kalenderjaar investeert in bedrijfsmiddelen kan een aangewezen percentage van het investeringsbedrag in aftrek brengen over de fiscale winst van dat jaar.

2023		
bij een investeringsbedrag in een kalenderjaar van		
meer dan €	maar niet meer dan €	percentage/bedrag
–	2.600	0
2.600	63.716	28%
63.716	117.991	€ 17.841
117.991	353.973	€ 17.841 - X <sup>1)</sup>
353.973	–	0

<sup>1)</sup> X = 7,56% van (investeringsbedrag minus € 117.991)

2022		
bij een investeringsbedrag in een kalenderjaar van		
meer dan €	maar niet meer dan €	percentage/bedrag
–	2.400	0
2.400	59.939	28%
59.939	110.998	€ 16.784
110.998	332.994	€ 16.784 - X <sup>1)</sup>
332.994	–	0

<sup>1)</sup> X = 7,56% van (investeringsbedrag minus € 110.998)

<b>2021</b>			
<b>bij een investeringsbedrag in een kalenderjaar van</b>			
<b>meer dan €</b>	<b>maar niet meer dan €</b>	<b>percentage/bedrag</b>	
–	2.400	0	
2.400	59.170	28%	
59.170	109.574	€ 16.568	
109.574	328.721	€ 16.568 - X <sup>1)</sup>	
328.721	–	0	

<sup>1)</sup> X = 7,56% van (investeringsbedrag minus € 109.574)

Bij een samenwerkingsverband (bijvoorbeeld een vof) worden de investeringen voor het samenwerkingsverband en de door de ondernemer voor de betreffende onderneming gedane buitenvennootschappelijke investeringen samengeteld. De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek bedraagt het op basis van de tabel bepaalde bedrag vermenigvuldigd met het aan de ondernemer toe te rekenen investeringsbedrag en gedeeld door het totaal van het gezamenlijke investeringsbedrag voor het samenwerkingsverband en het bedrag van de door de ondernemer voor de betreffende onderneming gedane buitenvennootschappelijke investeringen.

Ook wordt bij het bepalen van de hoogte van de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek – wanneer een ondernemer meerdere ondernemingen heeft – uitgegaan van het investeringsbedrag per onderneming.

De volgende bedrijfsmiddelen zijn uitgesloten van de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek:

- bedrijfsmiddelen die zijn uitgesloten van de investeringsaftrek;
- bedrijfsmiddelen die zijn bestemd om, direct of indirect, hoofdzakelijk ter beschikking te worden gesteld aan derden;
- bedrijfsmiddelen waarvan het investeringsbedrag minder bedraagt dan € 450.

**Energie-investeringsaftrek (EIA)**

<b>jaar</b>	<b>investeringsbedrag</b>	<b>energie-investeringsaftrek</b>
2023	€ 2.500 - € 136.000.000	45,5%
2022	€ 2.500 - € 128.000.000	45,5%
2021	€ 2.500 - € 126.000.000	45,5%

Energie-investeringsaftrek geldt voor ondernemers die investeren in niet eerder gebruikte bedrijfsmiddelen die in het belang zijn van doelmatig gebruik van energie. Hieronder vallen ook kosten voor advies over energiebesparende maatregelen in gebouwen en processen. De in aanmerking komende bedrijfsmiddelen worden jaarlijks via de Energielijst bekendgemaakt.

Bij een energie-investeringsbedrag per bedrijfsmiddel van meer dan € 2.500 (2022 en 2021: € 2.500) per kalenderjaar bedraagt de aftrek 45,5% (2022 en 2021: 45,5%) over maximaal € 136.000.000 (2022: € 128.000.000; 2021: € 126.000.000). Bij een samenwerkingsverband worden de investeringen van het hele samenwerkingsverband samengenomen.

De investering moet u binnen drie maanden na het aangaan van de investeringsverplichting of het maken van de voortbrengingskosten digitaal melden via de website van RVO.

Investeringen kunnen zowel voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek als voor de energie-investeringsaftrek in aanmerking komen.

### Milieu-investeringsaftrek (MIA)

jaar	investeringsbedrag	categorie 1 (F en G van de Milieulijst)	categorie 2 (A en D van de Milieulijst)	categorie 3 (B en E van de Milieulijst)
2023	€ 2.500 - € 50.000.000 <sup>1)</sup>	45%	36%	27%
2022	€ 2.500 - € 50.000.000 <sup>1)</sup>	45%	36%	27%
2021	€ 2.500 - € 25.000.000	36%	27%	13,5%

<sup>1)</sup> Vanaf 2022 komt maximaal € 25 miljoen per belastingplichtige per jaar en/of per bedrijfsmiddel in aanmerking voor investeringen in bedrijfsmiddelen die onder hoofdstuk 2 en 6 van de Milieulijst vallen.

De milieu-investeringsaftrek geldt voor ondernemers die investeren in niet eerder gebruikte bedrijfsmiddelen in het belang van de bescherming van het Nederlandse milieu. De in aanmerking komende bedrijfsmiddelen worden jaarlijks via de Milieulijst bekendgemaakt.

Bij een bedrag aan milieu-investeringen per bedrijfsmiddel van meer dan € 2.500 (2022 en 2021: € 2.500) per kalenderjaar bedraagt de aftrek voor milieu-investeringen:

- in categorie I (F & G in de Milieulijst): 45%<sup>1)</sup> (2022: 45%; 2021: 36%)
- in categorie II (A & D in de Milieulijst): 36% (2022: 36%; 2021: 27%)
- in categorie III (B & E in de Milieulijst): 27% (2022: 27%; 2021: 13,5%)

<sup>1)</sup> Voor de milieu-investeringsaftrek geldt dat investeringen in elektrische bestelauto's voor ten hoogste het investeringsbedrag minus € 11.000 (2022: investeringsbedrag minus € 11.000; 2021: maximaal over € 75.000) in aanmerking komen.

U moet de investering binnen drie maanden na het aangaan van de investeringsverplichting of het maken van de voortbrengingskosten digitaal melden via de website van RVO.

De milieu-investeringsaftrek is van toepassing naast de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek, maar u kunt niet voor een en dezelfde investering zowel energie-investeringsaftrek als milieu-investeringsaftrek claimen. In totaal kan voor niet meer dan € 50.000.000 (2022: € 50.000.000; 2021: € 25.000.000) aan investeringen, de milieu-investeringsaftrek, worden toegepast. Vanaf 2022 komt maximaal € 50.000.000 per belastingplichtige per jaar en/of per bedrijfsmiddel in aanmerking voor investeringen in bedrijfsmiddelen die onder hoofdstuk 2 en 6 van de Milieulijst vallen.

De volgende bedrijfsmiddelen zijn uitgesloten van de energie- en de milieu-investeringsaftrek:

- bedrijfsmiddelen die zijn uitgesloten van de investeringsaftrek;
- bedrijfsmiddelen die direct of indirect hoofdzakelijk ter beschikking worden gesteld aan:
  - niet in Nederland wonende natuurlijke personen of gevestigde lichamen;
  - natuurlijke personen of lichamen voor het drijven van een (deel van een) onderneming waarvoor op de winst een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is.

### Overzicht milieu-investeringsaftrek voor personenauto's

auto	2023	2022	2021
CO <sub>2</sub> -uitstoot 0 gram/km	geen milieu-investeringsaftrek van toepassing voor een elektrische auto	geen milieu-investeringsaftrek meer van toepassing voor een elektrische auto	13,5% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 40.000 voor een elektrische auto
	45% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 75.000 voor een waterstofauto	45% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 75.000 voor een waterstofauto	36% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 75.000 voor een waterstofauto
	36% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 100.000 voor een elektrische auto met zonnepanelen	36% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 100.000 voor een elektrische auto met zonnepanelen	36% milieu-investeringsaftrek over maximaal € 75.000 voor een elektrische auto met zonnepanelen

### Desinvesteringsbijtelling

Desinvesteringsbijtelling vindt plaats voor bedrijfsmiddelen waarvoor destijds investeringsaftrek is ontvangen. De bijtelling bedraagt de verkoopprijs vermenigvuldigd met het percentage waarvoor investeringsaftrek is gevraagd, met een maximum van de destijds ontvangen investeringsaftrek.

Desinvesteringsbijtelling vindt niet plaats bij:

- desinvestering vijf jaar na aanvang van het kalenderjaar waarin is geïnvesteerd;
- een totaal aan desinvesteringen in het kalenderjaar van minder dan € 2.600 (2022 en 2021: € 2.400);
- desinvestering van een bedrijfsmiddel waarvoor geen investeringsaftrek is ontvangen.

### Afschrijving op bedrijfsmiddelen

De afschrijving op goodwill bedraagt maximaal 10% per jaar en de afschrijving op andere bedrijfsmiddelen maximaal 20% van de aanschaf- of voortbrengingskosten van het bedrijfsmiddel. Afwaardering naar een lagere bedrijfswaarde van het bedrijfsmiddel is niet toegestaan als de omstandigheden die aanleiding kunnen zijn tot de afwaardering al bij de investering in het bedrijfsmiddel bekend waren.

#### *Afschrijving op gebouwen*

Afschrijving op gebouwen is slechts mogelijk als de boekwaarde van het betrokken gebouw hoger is dan de bodemwaarde ervan. Voor de afschrijving worden de onderdelen van een gebouw, de daarbij behorende ondergrond en de aanhorigheden als één bedrijfsmiddel beschouwd.

De bodemwaarde is voor een:

- gebouw ter belegging: de WOZ-waarde van het gebouw;
- gebouw in eigen gebruik: 50% van de WOZ-waarde van het gebouw.<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Let op: voor de vennootschapsbelasting geldt voor een gebouw in eigen gebruik een bodemwaarde gelijk aan de WOZ-waarde van het gebouw (zie Deel III, hoofdstuk 4).

Onder een gebouw in eigen gebruik wordt verstaan een gebouw dat:

- hoofdzakelijk wordt gebruikt in een eigen onderneming of
- hoofdzakelijk wordt verhuurd onder toepassing van de terbeschikkingstellingsregeling (zie Deel I, paragraaf 2.5).

U mag gebouwen die als milieubedrijfsmiddel worden beschouwd, afschrijven tot beneden de bodemwaarde.

### Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL)

Voor op de Milieulijst voorkomende milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen is op de aanschaf en/of voortbrengingskosten een willekeurige afschrijving mogelijk. Bij aangeschafte bedrijfsmiddelen geldt de voorwaarde dat deze nieuw – dus ongebruikt – zijn.

U moet de investering binnen drie maanden na het aangaan van de investeringsbeslissing of het maken van de voortbrengingskosten digitaal melden via de website van RVO.

De regelgeving omtrent de meldingstermijn is identiek aan die bij de milieu-investeringsaftrek. De VAMIL is niet van toepassing op energiezuinige investeringen. In 2023 kan maximaal 75% (2022 en 2021: 75%) willekeurig worden afgeschreven op de aanschaffings- en voortbrengingskosten. In totaal kan voor niet meer dan € 50.000.000<sup>1)</sup> (2022: € 50.000.000; 2021: € 25.000.000) aan investeringen willekeurig worden afgeschreven.

<sup>1)</sup> Vanaf 2022 komt maximaal € 25.000.000 per belastingplichtige per jaar en/of per bedrijfsmiddel in aanmerking voor investeringen in bedrijfsmiddelen die onder hoofdstuk 2 en 6 van de Milieulijst 2022 vallen.

### Willekeurige afschrijving aangewezen bedrijfsmiddelen (2023)

De willekeurige afschrijving aangewezen bedrijfsmiddelen ziet op aangewezen bedrijfsmiddelen die niet eerder in gebruik zijn genomen, voor zover de belastingplichtige ter zake van de aanschaffing verplichtingen is aangegaan of ter zake van de voortbrenging voortbrengingskosten heeft gemaakt in het kalenderjaar 2023. Een ondernemer mag in 2023 tot maximaal 50% van de investering willekeurig afschrijven. Het bedrijfsmiddel moet voor 1 januari 2026 in gebruik worden genomen.

### Willekeurige afschrijving andere bedrijfsmiddelen (startende ondernemers)

Ondernemers komen voor willekeurige afschrijving van bedrijfsmiddelen in aanmerking als het gaat om bedrijfsmiddelen waarvoor investeringsverplichtingen zijn aangegaan of voortbrengingskosten zijn gemaakt in een jaar waarin recht bestaat op de startersaftrek of het daaraan voorafgaande (aanloop)jaar.

De willekeurige afschrijving kent twee grenzen:

- investeringen waarvoor geen recht op investeringsaftrek bestaat, zijn uitgesloten;
- maximaal een bedrag van € 353.973 (2022: € 332.994; 2021: € 328.721) aan investeringen per jaar komt voor de faciliteit in aanmerking.

De beperking afschrijving bedrijfsmiddelen is ook hier van toepassing. Als in enig jaar het plafond wordt overschreden, zal de willekeurige afschrijving slechts op een deel van de investeringen worden toegepast. De startende ondernemer kan in dat geval zelf aangeven met betrekking tot welke bedrijfsmiddelen hij de willekeurige afschrijving wenst.

### Waardering onderhanden werk en onderhanden opdrachten

Onderhanden werk/onderhanden opdrachten waardeert u op het deel van de overeengekomen vergoeding dat hieraan is toe te rekenen.

## Overzicht ondernemersfaciliteiten

ondernemersfaciliteit	ondernemer <sup>3)</sup>	resultaat uit overige werkzaamheden	medegerechtigde
oudedagsreserve <sup>1)</sup>	ja	nee	nee
zelfstandigenaftrek <sup>2)</sup>	ja	nee	nee
meewerkaftrek <sup>2)</sup>	ja	nee	nee
aftrek S&O <sup>2)</sup>	ja	nee	nee
stakingsaftrek	ja	nee	nee
mkb-winstvrijstelling	ja	nee	nee
tbs-vrijstelling	nee	ja	nee
kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	ja	nee	ja
energie-investeringsaftrek	ja	nee	nee
milieu-investeringsaftrek	ja	nee	nee
willekeurige afschrijving	ja	nee	ja

<sup>1)</sup> Niet meer van toepassing vanaf 2023. Voor 2022 en 2021 geldt dat voor toepassing van deze faciliteit de ondernemer moet voldoen aan het urencriterium.

<sup>2)</sup> Voor toepassing van deze faciliteiten moet de ondernemer voldoen aan het urencriterium.

<sup>3)</sup> Als verbonden personen (man-vrouwfirma) aan de gebruikelijkheidstoets voldoen, kunnen de uren meetellen voor het urencriterium en kan alsnog gebruik worden gemaakt van de faciliteiten.

## Van aftrek uitgesloten algemene kosten

### Geen aftrek

Bij het bepalen van de winst kunt u de volgende kosten geheel niet in aftrek brengen:

- kosten in verband met het voeren van een zekere staat (standsuitgaven);
- kosten in verband met vaartuigen (uitsluitend representatieve doeleinden);
- Nederlandse en buitenlandse geldboeten voortkomend uit de wettelijk geregelde strafsancties;
- geldboeten die zijn opgelegd door Nederlandse en buitenlandse bestuursorganen;
- kosten die verband houden met misdrijven;
- kosten voor wapens en munitie;
- kosten die worden gemaakt voor agressieve dieren;
- geheven dividendbelasting en kansspelbelasting;
- belastingen die in het buitenland worden geheven naar de winst, mits hiervoor een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is;
- kosten in verband met (buitenlandse) dwangsommen.



*Gedeeltelijke aftrek (aftrekbeperking)*

Bij het bepalen van de winst kunt u de volgende kosten tot een bedrag van € 5.100 (2022: € 4.800; 2021: € 4.700) niet in aftrek brengen:

- voedsel, drank en genotmiddelen;
- representatie (recepties, feestelijke bijeenkomsten en vermaak, inclusief de desbetreffende reizen en verblijven);<sup>1)</sup>
- congressen, seminars, excursies, studiereizen (inclusief de desbetreffende reis- en verblijfkosten).<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Voor de met een privévervoermiddel gereden zakelijke kilometers kunt u maximaal € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per km in aftrek brengen.

De hiervoor genoemde aftrekbeperking kan desgewenst worden vervangen door een aftrekbeperking van 20% (2022 en 2021: 20%)<sup>1)</sup> van de totale kosten.

<sup>1)</sup> Let op: voor de aftrekbeperking in de vennootschapsbelasting geldt een percentage van 26,5 (2022 en 2021: 26,5) (zie Deel III, hoofdstuk 6).

**Van aftrek uitgesloten kosten ten behoeve van de belastingplichtige***Geen aftrek*

Bij het bepalen van de winst geldt geen aftrek voor kosten in verband met:

- de werkruimte (inclusief inrichting) in de tot het privévermogen behorende woning van de belastingplichtige, tenzij de werkruimte een naar verkeersopvatting zelfstandig deel van de woning vormt en de ondernemer:
  - elders eveneens kantoorruimte heeft en de winst, het loon of het resultaat hoofdzakelijk in de werkruimte in de eigen woning verwerft of
  - elders geen kantoorruimte heeft en de winst, het loon of het resultaat hoofdzakelijk in of vanuit de werkruimte in de woning verwerft en de winst, het loon of het resultaat in belangrijke mate is toe te rekenen aan het werken in die werkruimte;
- telefoonaansluitingen in de woonruimte;
- literatuur, met uitzondering van vakliteratuur;
- kleding, met uitzondering van werkkleding;
- persoonlijke verzorging;
- reis- en verblijfkosten voor cursussen, opleidingen voor studie en beroep, congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen e.d., voor zover die kosten meer bedragen dan € 1.500 (2022 en 2021: € 1.500);
- tot het privévermogen behorende muziekinstrumenten, geluidsapparatuur, gereedschappen, computers e.d.;
- vergoeding van arbeid door de partner van de belastingplichtige als de vergoeding lager is dan € 5.000 (2022 en 2021: € 5.000);
- geheven loonbelasting, premies volksverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdragen Zorgverzekeringswet;
- premies voor buitenlandse verzekeringen;

- renten van schulden en kosten van geldleningen in verband met bepaalde erfrechtelijk verkregen vorderingen;
- kosten en lasten die samenhangen met een gehuurde woning, met uitzondering van de kosten en lasten die zien op een zelfstandige werkruimte.

*Gedeeltelijke aftrek*

Bij het bepalen van de winst kunt u de volgende kosten gedeeltelijk aftrekken:

- kosten van verhuizing (kosten van het overbrengen van de inboedel), vermeerderd met € 7.750 (2022 en 2021: € 7.750);
- kosten van huisvesting buiten de woonplaats (voor hooguit twee jaar);
- kosten van de tot het privévermogen behorende auto tot maximaal € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per zakelijke km.

**Privégebruik bedrijfswoning**

De hoogte van de onttrekking bedraagt bij een woningwaarde (de WOZ-waarde) van de bedrijfswoning van:

2023		
meer dan €	maar niet meer dan €	op jaarbasis (percentage van deze waarde)
–	12.500	0,65
12.500	25.000	0,90
25.000	50.000	1,00
50.000	75.000	1,10
75.000	1.200.000	1,20
1.200.000	–	€ 14.400 vermeerderd met 2,35% van de woningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.200.000

2022		
meer dan €	maar niet meer dan €	op jaarbasis (percentage van deze waarde)
–	12.500	0,75
12.500	25.000	1,00
25.000	50.000	1,10
50.000	75.000	1,25
75.000	1.130.000	1,35
1.130.000	–	€ 15.255 vermeerderd met 2,35% van de woningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.130.000

2021			
meer dan €	maar niet meer dan €		op jaarbasis (percentage van deze waarde)
–	12.500		0,85
12.500	25.000		1,10
25.000	50.000		1,20
50.000	75.000		1,35
75.000	1.110.000		1,45
1.110.000	–	€ 16.650 vermeerderd met 2,35% van de woningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.110.000	

## 2.4 REIZEN

### Woon-werkverkeer

#### *Eigen vervoer ondernemer/werknemer*

De ondernemer kan alle kilometers voor woon-werkverkeer als zakelijke kilometers aanmerken. De werknemer kan op het gebied van woon-werkverkeer geen kosten in aftrek brengen.

#### *Openbaar vervoer (reisaf trek)*

De reisaf trek geldt zowel voor de werknemer en de ondernemer als voor de medegerechtigde bij regelmatig woon-werkverkeer voor de per openbaar vervoer afgelegde afstand. Eventueel ontvangen vergoedingen komen in mindering op de aftrek.

bij een per openbaar vervoer afgelegde (enkele) reisafstand van		is de aftrek op jaarbasis		
meer dan	maar niet meer dan	2023 €	2022 €	2021 €
–	10 km	0	0	0
10 km	15 km	509	478	471
15 km	20 km	676	635	626
20 km	30 km	1.126	1.059	1.045
30 km	40 km	1.396	1.313	1.296
40 km	50 km	1.819	1.711	1.689
50 km	60 km	2.024	1.904	1.879
60 km	70 km	2.244	2.111	2.083
70 km	80 km	2.322	2.184	2.155
80 km	–	2.354	2.214	2.185

- Als op drie, twee of één dag(en) per week naar dezelfde plaats wordt gereisd en de reisafstand minder dan 90 km is, geldt respectievelijk driekwart, de helft of een kwart van het in de tabel genoemde bedrag.
- Men moet regelmatig (doorgaans minimaal eenmaal per week of minimaal 40 dagen per kalenderjaar) tussen de woning en de werkplek heen en weer reizen.
- Als de reisafstand meer dan 90 km is en u reist per week 1 tot en met 3 dagen, bedraagt de aftrek € 0,26 (2022 en 2021: € 0,24) per km, maar maximaal € 2.354 (2022: € 2.214; 2021: € 2.185) per jaar.
- Als u naar verschillende arbeidsplaatsen reist, geldt de reisaf trek voor elke arbeidsplaats afzonderlijk, maar tot maximaal € 2.354 (2022: € 2.214; 2021: € 2.185) per jaar.
- Als u op dezelfde dag naar verschillende arbeidsplaatsen reist, geldt de aftrek uitsluitend voor de meest bereide plaats. Als die plaatsen even vaak worden bereid, geldt de grootste reisafstand.
- U kunt de reisaf trek alleen in aanmerking nemen als u een openbaarvervoer- of reisverklaring kunt overleggen.

### Auto van de zaak

Ondernemers en medegerechtigden met een auto van de zaak moeten de waarde van het privégebruik bij het inkomen tellen. De bijtelling bedraagt een percentage van de cataloguswaarde en is afhankelijk van de CO<sub>2</sub>-uitstoot (gr/km). Zie de volgende tabel.

hoogte bijtelling <sup>1) 2)</sup>		0% <sup>4)</sup>	4%	7%	8%	12%	14%	15%	16%	20%	21%	22%	25%
01-01-2013	diesel	< 51	–	–	–	–	51 - 88	–	–	89 - 112	–	–	>112
	overig <sup>3)</sup>	< 51	–	–	–	–	51 - 95	–	–	96 - 124	–	–	>124
01-01-2014	diesel	–	0	1 - 50	–	–	51 - 85	–	–	86 - 111	–	–	>111
	overig <sup>3)</sup>	–	0	1 - 50	–	–	51 - 88	–	–	89 - 117	–	–	>117
01-01-2015	alle brandstoffen	–	0	1 - 50	–	–	51 - 82	–	–	83 - 110	–	–	>110
01-01-2016	alle brandstoffen	–	0	–	–	–	–	1 - 50	–	–	51 - 106	–	>106
01-01-2017	alle brandstoffen	–	0	–	–	–	–	–	–	–	–	≥ 1	–
01-01-2018	alle brandstoffen	–	0	–	–	–	–	–	–	–	–	≥ 1	–
01-01-2019	alle brandstoffen	–	0 <sup>5)</sup>	–	–	–	–	–	–	–	–	≥ 1	–
01-01-2020	alle brandstoffen	–	–	–	0 <sup>6)</sup>	–	–	–	–	–	–	≥ 1	–
01-01-2021	alle brandstoffen	–	–	–	–	0 <sup>7)</sup>	–	–	–	–	–	≥ 1	–
01-01-2022	alle brandstoffen	–	–	–	–	–	–	–	0 <sup>8)</sup>	–	–	≥ 1	–
01-01-2023	alle brandstoffen	–	–	–	–	–	–	–	0 <sup>9)</sup>	–	–	≥ 1	–

<sup>1)</sup> Voor auto's die meer dan 15 jaar geleden voor het eerst in gebruik zijn genomen, bedraagt de bijtelling ten minste 35% van de waarde in het economisch verkeer.

<sup>2)</sup> Het bijtellingspercentage is onder andere afhankelijk van de datum eerste tenaamstelling of datum eerste toelating. Voor een uitgebreide toelichting hierop verwijzen wij u naar de website van SRA.

<sup>3)</sup> Benzine, elektro, lpg, waterstof en aardgas.

<sup>4)</sup> Voor auto's met een CO<sub>2</sub>-uitstoot van minder dan 51 gr/km die al vóór 01-01-2012 zijn aangeschaft, geldt – voor zover er nog geen recht op was – vanaf 01-01-2012 het 0%-tarief (tot 01-01-2017).

<sup>5)</sup> Voor elektrische auto's geldt dat het 4%-tarief van toepassing is tot een cataloguswaarde van maximaal € 50.000. Over het meerdere bedraagt het tarief 22%. Dit geldt niet voor auto's die worden aangedreven door een motor die wordt gevoed met waterstof.

<sup>6)</sup> Voor elektrische auto's geldt dat het 8%-tarief van toepassing is tot een cataloguswaarde van maximaal € 45.000. Over het meerdere bedraagt het tarief 22%. Dit geldt niet voor auto's die worden aangedreven door een motor die wordt gevoed met waterstof.

<sup>7)</sup> Voor elektrische auto's geldt dat het 12%-tarief van toepassing is tot een cataloguswaarde van maximaal € 40.000. Over het meerdere bedraagt het tarief 22%. Dit geldt niet voor auto's die worden aangedreven door een motor die wordt gevoed met waterstof en voor elektrische auto's met zonnepanelen.

<sup>8)</sup> Voor elektrische auto's geldt dat het 16%-tarief van toepassing is tot een cataloguswaarde van maximaal € 35.000. Over het meerdere bedraagt het tarief 22%. Dit geldt niet voor auto's die worden aangedreven door een motor die wordt gevoed met waterstof en voor elektrische auto's met zonnepanelen.

<sup>9)</sup> Voor elektrische auto's geldt dat het 16%-tarief van toepassing is tot een cataloguswaarde van maximaal € 30.000. Over het meerdere bedraagt het tarief 22%. Dit geldt niet voor auto's die worden aangedreven door een motor die wordt gevoed met waterstof en voor elektrische auto's met zonnepanelen.

### Bijzonderheden

- Vanaf 2021 geldt voor elektrische auto's met zonnepanelen een gunstigere bijtelling dan voor gewone elektrische auto's. Voor deze auto's wordt het bijtellingspercentage namelijk berekend over de volledige catalogusprijs en is geen maximum van € 30.000 (2022: € 35.000; 2021: € 40.000) gesteld.
- De bijtelling kan achterwege blijven als minder dan 500 km privé is gereden. Dit privégebruik moet u aantonen, bijvoorbeeld met een sluitende rittenadministratie. Alle kilometers voor woon-werkverkeer worden daarbij als zakelijk aangemerkt.
- Wat betreft de bijtelling voor het privégebruik van een bestelauto: daarvoor geldt hetzelfde als voor de ter beschikking gestelde personenauto. Voor bestelauto's die door aard of inrichting (nagenoeg) uitsluitend geschikt zijn voor vervoer van goederen, blijft de bijtelling achterwege.

## Fiets van de zaak

Ondernemers en medegerechtigden aan wie voor privédoeleinden een (elektrische) fiets of speedpedelec ter beschikking wordt gesteld (fiets van de zaak), moeten vanaf 2020 de waarde van het privégebruik bij het inkomen tellen. Woon-werkverkeer wordt hierbij standaard aangemerkt als privé.

De bijtelling bedraagt 7% (2022 en 2021: 7%) van de waarde van de fiets. De waarde van de fiets is de in Nederland door de fabrikant of importeur publiekelijk kenbaar gemaakte consumentenadviesprijs.

## 2.5 BELASTBAAR RESULTAAT UIT OVERIGE WERKZAAMHEDEN (ROW)

Het belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden bestaat uit het resultaat van een of meer werkzaamheden dat geen belastbare winst of belastbaar loon vormt, verminderd met de terbeschikkingstellingsvrijstelling.

Ook vallen onder het resultaat uit overige werkzaamheden:

- het voordeel uit het rendabel maken van vermogen op een wijze die normaal, actief vermogensbeheer te buiten gaat, zoals:
  - het uitponen van onroerende zaken;
  - het in belangrijke mate zelf verrichten van groot onderhoud of het zelf aanbrengen van andere veranderingen aan een zaak;
  - het gebruik van voorkennis of daarmee vergelijkbare vormen van kennis;
- beloningen voor auteurs- en uitvindersactiviteiten;
- resultaten uit freelanceactiviteiten.

### *Terbeschikkingstellingsregeling*

Onder ‘werkzaamheden’ wordt ook verstaan het direct of indirect ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan:

- een onderneming of werkzaamheid van een verbonden persoon;<sup>1)</sup>
- een vennootschap waarin de belastingplichtige of een met de belastingplichtige verbonden persoon een aanmerkelijk belang heeft;
- een samenwerkingsverband waarvan de verbonden persoon deel uitmaakt en daarbij winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden geniet of waarvan de vennootschap waarin de belastingplichtige of de verbonden persoon een aanmerkelijk belang heeft, deel uitmaakt.

<sup>1)</sup> Verbonden personen zijn de partner van de belastingplichtige en de minderjarige kinderen van de belastingplichtige of zijn partner.

Onder ‘ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen’ wordt ook begrepen het aangaan of het hebben van een schuldvordering aan een hiervoor genoemde onderneming, vennootschap of samenwerkingsverband.

Goedgekeurd is dat u geen rente op uw rekening-courantvordering met de vennootschap hoeft te rekenen als:

- het rekening-courantsaldo gedurende het gehele kalenderjaar niet hoger is dan € 17.500 positief en niet lager is dan € 17.500 negatief en
- de vennootschap zelf geen rente in aanmerking neemt en
- een eventuele rekening-courantschuld niet in box 3 wordt aangegeven.

### *Maatschappelijk ongebruikelijke terbeschikkingstelling*

Als u een vermogensbestanddeel ter beschikking stelt aan een hiervoor genoemde onderneming, vennootschap of samenwerkingsverband van bloed- of aanverwanten in de rechte lijn van u of uw partner die niet onder de groep van verbonden personen valt, worden de voordelen toch belast als resultaat uit overige werkzaamheden als de terbeschikkingstelling maatschappelijk ongebruikelijk is. Dit geldt ook als u een vermogensbestanddeel ter beschikking stelt aan een vennootschap waarin de hiervoor bedoelde personen een aanmerkelijk belang hebben.

### *Voordelen behaald uit lucratieve belangen*

Dit zijn bepaalde aandelen die meer dan evenredig in de winst delen of aandelen met een ongebruikelijk hoog dividendpercentage, schuldvorderingen en vergelijkbare rechten. Het gaat om onmiddellijk of middellijk gehouden aandelen, vorderingen of vergelijkbare rechten die – gelet op de feiten en omstandigheden waaronder zij zijn verkregen – moeten worden beschouwd als een beloning voor werkzaamheden van de belastingplichtige.

### *Keuzemogelijkheid kamerverhuur*

Inkomsten uit kamerverhuur vallen doorgaans onder resultaat uit overige werkzaamheden. Als de opbrengst minder bedraagt dan € 5.881 (2022: € 5.711; 2021: 5.668), kan de kamerverhuurder ervoor kiezen de inkomsten aan te merken als onbelast voordeel uit de eigen woning (zie Deel I, paragraaf 2.9).

### *Werkruimte*

Inkomsten uit de verhuur van een werkruimte in de eigen woning vallen onder resultaat uit overige werkzaamheden als:

- de werkruimte ter beschikking wordt gesteld aan een met de belastingplichtige verbonden werkgever (verbonden personen en/of lichamen) en
- de werkruimte een naar verkeersopvatting zelfstandig gedeelte van de woning vormt en

- de belastingplichtige
  - elders eveneens kantoorruimte heeft en de winst, het loon of het resultaat hoofdzakelijk in de werkruimte in de eigen woning verwerft of
  - elders geen kantoorruimte heeft en de winst, het loon of het resultaat hoofdzakelijk in of vanuit de werkruimte in de woning verwerft en de winst, het loon of het resultaat in belangrijke mate is toe te rekenen aan het werken in die werkruimte.

De tot de eigen woning behorende ‘onzelfstandige ruimten’ vallen geheel onder de eigenwoningregeling (en niet in box 3).

*Terbeschikkingstellingsvrijstelling (tbs-vrijstelling)*

De tbs-vrijstelling is vergelijkbaar met de mkb-winstvrijstelling in de ondernemings sfeer (paragraaf 2.3 van dit hoofdstuk). De vrijstelling bedraagt 12% (2022 en 2021: 12%) en er geldt geen urencriterium.

*Vrijstellingen*

Vrijgesteld zijn:

- voordelen uit kansspelen;
- een vergoeding van maximaal € 5.000 (2022 en 2021: € 5.000) voor de meewerkende partner in de onderneming van de andere partner (die vergoeding is voor de onderneming niet aftrekbaar);
- voordelen die u als vrijwilliger behaalt, mits het gezamenlijke bedrag van de vergoeding niet meer bedraagt dan de vrijgestelde bedragen voor vrijwilligers (zie Deel II, hoofdstuk 5).

*Overgang naar ROW*

De activa en passiva die overgaan naar het regime van overige werkzaamheden waardeert u naar de waarde in het economisch verkeer.

**2.6 BELASTBARE PERIODIEKE UITKERINGEN EN VERSTREKKINGEN EN VRIJGESTELDE PUBLIEKRECHTELIJKE UITKERINGEN**

*Belastbaar zijn periodieke:*

- uitkeringen en verstrekkingen op grond van een publiekrechtelijke regeling, waaronder:
  - uitkeringen uit vrijwillige verzekering op grond van de AOW en de Anw;
  - uitkeringen aan gemoedsbezwaarden op grond van de AOW;
  - uitkeringen op grond van de WAZ;
  - uitkeringen op grond van buitenlandse regelingen die naar aard en strekking overeenkomen met de hiervoor vermelde uitkeringen;



- uitkeringen en verstrekkingen op grond van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting, tenzij deze worden ontvangen van bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn;
- uitkeringen en verstrekkingen die in rechte vorderbaar zijn en niet de tegenwaarde voor een prestatie vormen, tenzij deze worden ontvangen van bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn dan wel de genieder, behorend tot het huishouden van de schuldenaar;
- uitkeringen en verstrekkingen die niet in rechte vorderbaar zijn en worden ontvangen van een rechtspersoon;
- termijnen van lijfrenten en andere periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit een inkomensvoorziening, voor zover de premies als inkomensvoorziening in aftrek zijn gebracht;
- uitkeringen en verstrekkingen op grond van een buitenlandse voorziening waarvan de strekking overeenkomt met een inkomensvoorziening;
- uitkeringen op grond van verplicht gestelde deelneming aan pensioenregelingen.

*Vrijgestelde publiekrechtelijke uitkeringen zijn onder andere:*

- uitkeringen op grond van de Algemene Kinderbijslagwet;
- uitkeringen en verstrekkingen op grond van de Wet langdurige zorg;
- het deel van de WSF-uitkering dat als gift geldt;
- uitkeringen en verstrekkingen op grond van de Participatiewet ter dekking van bepaalde kosten;
- uitkeringen die op het inkomen van belastingplichtigen zijn afgestemd en bij ministeriële regeling worden vastgesteld ter dekking van bepaalde noodzakelijke kosten;
- bepaalde uitkeringen die zijn bedoeld ter dekking van onderhoudskosten van thuiswonende gehandicapte kinderen;
- uitkeringen op grond van buitenlandse regelingen die naar aard en strekking overeenkomen met de hiervoor genoemde uitkeringen;
- tegemoetkomingen op grond van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;
- tegemoetkomingen op grond van de Wet op de zorgtoeslag en de Wet op de huurtoeslag;
- tegemoetkomingen op grond van de Wet op het kindgebonden budget.

*Omvang belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen*

Als u premies voor belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen niet heeft afgetrokken (hoewel ze wel aftrekbaar waren), worden deze tot een maximum van € 2.269 (2022 en 2021: € 2.269) in mindering gebracht op de belastbare uitkeringen (saldomethode). U moet aannemelijk maken dat de premies niet in aftrek zijn gebracht.

*Overgangsrecht periodieke uitkeringen en verstrekkingen*

- Voor vermogensrechtelijke periodieke uitkeringen geldt als hoofdregel dat het op 31 december 2000 geldende regime van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 behouden blijft voor overeenkomsten die op dat moment bestonden en waarvoor vóór 1 januari 2001 premies zijn betaald.
- Ter voorkoming van splitsing van rechten over box 1 en box 3 vallen alle inkomsten uit lijfrenteovereenkomsten die al op 14 september 1999 bestonden onder de grondslag van box 1, voor zover de premiebetalingen een bedrag van € 2.269 (2022 en 2021: € 2.269) niet overtreffen. Deze uitkeringen worden uiteindelijk belast volgens de saldomethode.
- U kunt aanspraken op kleine lijfrenten/periodieke uitkeringen (met een maximum van € 4.898 (2022: € 4.607; 2021: € 4.547)) afkopen. Belastingheffing vindt plaats via de saldomethode.

**2.7 BELASTBARE INKOMSTEN UIT EIGEN WONING**

Onder eigen woning wordt verstaan:

- een gebouw, een duurzaam aan één plaats gebonden schip of woonwagen, met de daartoe horende aanhorigheden;
- een gebouw dat anders dan ten behoeve van de onderneming en anders dan als tijdelijk hoofdverblijf, u ter beschikking staat op grond van eigendom of een recht van vruchtgebruik dat op grond van erfrecht is verkregen.

2023		
eigenwoningwaarde		
van meer dan €	maar niet meer dan €	voordelen uit eigen woning op jaarbasis
–	12.500	0%
12.500	25.000	0,10% van deze waarde
25.000	50.000	0,20% van deze waarde
50.000	75.000	0,25% van deze waarde
75.000	1.200.000	0,35% van deze waarde
1.200.000	–	€ 4.200 vermeerderd met 2,35% van de eigenwoningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.200.000

2022		
eigenwoningwaarde		
van meer dan €	maar niet meer dan €	voordelen uit eigen woning op jaarbasis
–	12.500	0%
12.500	25.000	0,15% van de WOZ-waarde
25.000	50.000	0,25% van de WOZ-waarde
50.000	75.000	0,35% van de WOZ-waarde
75.000	1.130.000	0,45% van de WOZ-waarde
1.130.000	–	€ 5.085 vermeerderd met 2,35% van de woningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.130.000

2021		
eigenwoningwaarde		
van meer dan €	maar niet meer dan €	voordelen uit eigen woning op jaarbasis
–	12.500	0%
12.500	25.000	0,2% van de WOZ-waarde
25.000	50.000	0,3% van de WOZ-waarde
50.000	75.000	0,4% van de WOZ-waarde
75.000	1.110.000	0,5% van de WOZ-waarde
1.110.000	–	€ 5.550 vermeerderd met 2,35% van de woningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.110.000

### *Geen of geringe eigenwoningschuld*

Er geldt een forfaitaire aftrekpost als u geen of nauwelijks aftrekbare kosten heeft, zoals hypotheekrente. De aftrek bedraagt 83<sup>1</sup>/<sub>3</sub>% (2022: 86<sup>2</sup>/<sub>3</sub>%; 2021: 90%) van het verschil tussen het eigenwoningforfait en de aftrekbare kosten.

Tot de aftrekbare kosten van een eigen woning behoren:

- Rente en kosten van schulden voor verwerving, onderhoud en/of verbetering van de eigen woning. Deze rente is maximaal 30 jaar aftrekbaar. Voor hypotheeklen die al op 1 januari 2001 bestonden, begint de dertigjaartermijn te lopen vanaf 1 januari 2001. Voor schulden die na 1 januari 2013 zijn aangegaan of zijn verhoogd, geldt dat deze slechts aftrekbaar zijn als ze in maximaal 30 jaar ten minste volgens een annuïtair aflossingsschema volledig worden afgelost.

- Rente die wordt betaald op een restschuld (bij verkoop van de eigen woning) die is ontstaan op of na 29 oktober 2012 mag onder voorwaarden nog maximaal 15 jaar (2022 en 2021: 15 jaar) worden afgetrokken. Deze regeling gold tot en met 31 december 2017. Vanaf 1 januari 2033 verdwijnt derhalve de restschuldfaciliteit.
- Periodieke betalingen ingevolge de rechten van erfpacht, opstal of beklemming.

## *Maximering aftrekbare kosten*

Het tarief waartegen de kosten (rente, kosten hypotheekakte e.d.) met betrekking tot de eigen woning kunnen worden afgetrokken, wordt jaarlijks stapsgewijs verlaagd. Het tarief waartegen de kosten met betrekking tot de eigen woning kunnen worden afgetrokken, bedraagt voor 2023 maximaal 36,93% (2022: maximaal 40%; 2021: maximaal 43%), voor zover aftrek zou plaatsvinden tegen het tarief van de hoogste schijf. Let op: inkomsten met betrekking tot de eigen woning (eigenwoningforfait en het belastbare deel uit een kapitaalverzekering eigen woning) zijn wel belast tegen maximaal 49,5% (2022 en 2021: 49,5%).

## *Bijleenregeling*

Bij verhuizing naar een andere woning is de hypotheekrente over het bedrag dat u extra bijleent beperkt aftrekbaar. Voor extra aftrek komt slechts in aanmerking de rente over het bedrag dat u moet bijlenen om boven op de (fictieve) opbrengst van de oude woning (na aftrek van verkoopkosten) de nieuwe woning (inclusief de aankoopkosten) te kunnen kopen.

Het deel dat u bij verwerving van een eigen woning moet financieren met eigen vermogen, wordt aangeduid als 'eigenwoningreserve'. De eigenwoningreserve wordt gevoed met de (fictieve) verkoopopbrengst van de oude woning (na verkoopkosten) minus de bestaande eigenwoningsschuld.

Door de eigenwoningreserve af te trekken van de (fictieve) koopsom (inclusief aankoopkosten), ontstaat het maximumbedrag waarover u rente kunt aftrekken.

Bij verhuizing naar een huurwoning blijft de eigenwoningreserve drie jaar bestaan. Als binnen deze termijn een nieuwe eigen woning wordt aangeschaft, moet de eigenwoningreserve in mindering worden gebracht op de aankoopsom (inclusief aankoopkosten).

## 2.8 KAPITAALVERZEKERING, SPAARREKENING OF BELEGGINGSRECHT EIGEN WONING

Kapitaalverzekeringen worden belast in box 3. Voor de kapitaalverzekering eigen woning die reeds bestond op 31 december 2012 (en waarvan het verzekerde bedrag ongewijzigd blijft) geldt echter een uitzondering. Deze kapitaalverzekering wordt in box 1 belast. Voor een op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld kon nog tot 1 april 2013 een kapitaalverzekering eigen woning worden afgesloten. Van een kapitaalverzekering eigen woning is sprake als:

- de uitkering uitsluitend gebruikt mag worden voor de aflossing van de schuld op de eigen woning;
- ten minste 15 jaar premies zijn betaald (deze voorwaarde is m.i.v. 1 april 2017 komen te vervallen);
- de premies zijn betaald met inachtneming van een bandbreedte van 1:10; bij voortijdig overlijden van de verzekerde moeten er jaarlijks premies zijn betaald;
- de verzekering recht geeft op een eenmalige uitkering bij leven of overlijden (er moet dus sprake zijn van een levensverzekering);
- de verzekering is afgesloten bij een erkende verzekeraar;
- de woning een eigen woning is van de verzekerde, zijn echtgenoot of degene met wie hij duurzaam een gezamenlijke huishouding voert.

Na een looptijd van 30 jaar wordt de kapitaalverzekering geacht tot een fictieve uitkering te zijn gekomen. Als de polis daarna nog doorloopt, gaat de kapitaalverzekering over naar box 3.

Het gezamenlijke rentevoordeel in de uitkeringen uit een kapitaalverzekering eigen woning is onbelast als de uitkeringen niet meer bedragen dan € 184.500 per belastingplichtige (2022: € 173.500; 2021: € 171.000) en:

- de uitkeringen gediend hebben ter aflossing van de eigenwoningschuld;
- er jaarlijks premies zijn betaald tot aan het overlijden van de verzekerde of ten minste gedurende 20 jaar (deze voorwaarde is met ingang van 1 april 2017 komen te vervallen);
- de betaalde premies binnen een bandbreedte vallen van 1:10.

Er zijn twee extra mogelijkheden om de kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning en beleggingsrecht eigen woning af te kopen zonder dat daar belasting over is verschuldigd.

De versoepeling geldt:

- als de woning verkocht wordt terwijl er al een nieuwe woning is gekocht;
- als een gemeente schuldhelpverlening aanbiedt of als kan worden vastgesteld dat er financiële problemen zijn en men daardoor niet meer in staat is de woonlasten te betalen.

De vrijstelling is per 1 april 2017 komen te vervallen. In de periode 1 januari 2017 t/m 30 maart 2017 bedroeg de vrijstelling per belastingplichtige € 36.900 als ten minste 15 jaar jaarlijks premies werden betaald en ook aan de overige voorwaarden van de hoge vrijstelling werd voldaan.

Via een speciaal geblokkeerde spaar- of beleggingsrekening kunt u bij banken en andere financiële instellingen ook fiscaal vrijgesteld sparen voor de aflossing van de eigenwoningsschuld. Deze ‘spaarrekening eigen woning’ wordt fiscaal zo veel mogelijk hetzelfde behandeld als de kapitaalverzekering eigen woning. De voorwaarden voor een onbelaste uitkering uit een spaarrekening eigen woning komen in grote lijnen overeen met de hiervoor genoemde voorwaarden die gelden voor de kapitaalverzekering eigen woning. Vanaf 2013 worden deze bankspaarproducten belast in box 3. Voor bestaande gevallen (zie hiervoor) geldt overgangsrecht.

## 2.9 KAMERVERHUURVRIJSTELLING

Opbrengsten uit kamerverhuur zijn onbelast, mits deze aan de hierna genoemde voorwaarden voldoen en niet meer bedragen dan € 5.881 (2022: € 5.711; 2021: € 5.668) per jaar.

Het betreft opbrengsten uit het ter beschikking stellen van al dan niet gestoffeerde of gemeubileerde woonruimte anders dan voor korte duur waarbij:

- de woonruimte geen zelfstandige woning vormt en
- de woonruimte deel uitmaakt van de woning die u als hoofdverblijf ter beschikking staat en
- u en de huurder op hetzelfde adres in de Basisregistratie Personen staan ingeschreven.

## 2.10 UITGAVEN VOOR INKOMENSVOORZIENINGEN

### Algemeen

Uitgaven voor inkomensvoorzieningen betreffen op u drukkende premies voor:

- lijfrenten die dienen ter compensatie van een pensioentekort:
  - oudedagslijfrente;
  - nabestaandenlijfrente;
  - tijdelijke oudedagslijfrente voor zover het gezamenlijke bedrag van de uitkeringen niet meer beloopt dan € 24.168 (2022: € 22.735; 2021: € 22.443) per jaar;

- lijfrenten waarvan de termijnen toekomen aan een meerderjarig invalide kind of kleinkind en die uitsluitend eindigen bij het overlijden van de gerechtigde;
  - aanspraken op het gebied van invaliditeit, ziekte of ongeval waarvan de uitkeringen aan u toekomen.
- U dient lijfrentepremies voor de jaarruimte en reserveringsruimte te betalen in het jaar zelf. Lijfrentepremies die u betaalt voor de omzetting van de oudedagsreserve en de stakingswinst kunnen nog in een kalenderjaar worden afgetrokken als ze binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar worden betaald.

### Aftrek lijfrentepremies

#### Jaarruimte

Bij de jaarruimte gaat het om de mogelijkheid tot premieaftrek ter compensatie van een tekort in uw pensioenopbouw over het voorafgaande kalenderjaar. U moet bij de aanvang van het kalenderjaar jonger dan de AOW-leeftijd zijn.<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Met de faciliteit van de nettolijfrente (box 3) is het vanaf 2023 mogelijk om extra te sparen ter compensatie van een pensioentekort tot vijf jaar na het bereiken van de AOW-leeftijd. De nettolijfrente wordt toegevoegd vanaf pagina 68.

De jaarruimte wordt als volgt berekend:

2023	2022	2021
$(0,133 \times PG) - 6,27A - N - F$	$(0,133 \times PG) - 6,27A - N - F$	$(0,133 \times PG) - 6,27A - N - F$

**PG** is de premiegrondslag, die bestaat uit het gezamenlijke bedrag van:

- winst uit onderneming (vóór toevoeging en afnemings oudedagsreserve en vóór de ondernemersaftrek);
- het belastbaar loon;
- het belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden;
- de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

De premiegrondslag bedraagt maximaal € 128.810 (2022: € 114.866; 2021: € 112.189). De premiegrondslag wordt verminderd met € 13.646 (2022: € 12.837; 2021: € 12.672).

**A** (de A-factor) is de pensioenaangroei in een voorafgaand kalenderjaar als gevolg van toename van de diensttijd. De aan een voorafgaand kalenderjaar toe te rekenen aangroei van het jaarlijkse ouderdomspensioen wegens toename van het aantal dienstjaren bedraagt in geval van:

- eindloon/middeloon: het in het kalenderjaar geldende opbouwpercentage maal de premiegrondslag;
- beschikbare premiestelsel: de premie over het kalenderjaar maal een leeftijdsafhankelijke factor.

**N** is de in het voorafgaande kalenderjaar betaalde of verrekenende premie voor een nettopensioen (zie Deel I, paragraaf 4.6), rekening houdend met de formule  $100/(100-52)$ .

**F** is de opbouw van de oudedagsreserve (toevoegingen minus verplichte afnemingen).

De maximumaftrek op grond van de jaarruimte bedraagt € 15.317 (2022: € 13.570; 2021: € 13.236).

#### *Reserveringsruimte*

De reserveringsruimte geeft u de mogelijkheid de jaarruimten die in de zeven voorafgaande jaren niet (volledig) benut zijn, alsnog aan te wenden. Daartoe moet u bij de aangifte een verzoek indienen. De reserveringsruimte moet het niet-gebruikte bedrag van het oudste jaar het eerst opvullen. Het in aanmerking te nemen bedrag belooft maximaal 17% (2022 en 2021: 17%) van de pensioengrondslag, maar niet meer dan € 8.065 (2022: € 7.587; 2021: € 7.489). Dit maximum wordt verhoogd tot € 15.922 (2022: € 14.978; 2021: € 14.785) als u bij het begin van het kalenderjaar maximaal 10 jaar jonger bent dan de in dat jaar geldende AOW-leeftijd.

#### *Afkoop kleine lijfrenteverzekeringen<sup>1)</sup>*

Lijfrenteverzekeringen mogen niet afgekocht worden. Indien deze wel worden afgekocht, dan zijn over de opgebouwde waarde van de lijfrenteverzekering inkomstenbelasting en revisierente verschuldigd. Voor kleine lijfrenteverzekeringen geldt echter een uitzondering.

<sup>1)</sup> Met lijfrenteverzekeringen worden in dit onderdeel ook bedoeld de lijfrentespaarrekeningen.

Lijfrenteverzekeringen met een waarde in het economisch verkeer van maximaal € 4.898 (2022: € 4.607; 2021: € 4.547) mogen worden afgekocht zonder dat hierover revisierente verschuldigd is. Een afkoop van een kleine lijfrenteverzekering wordt wel meegenomen in de heffing voor de (loon- en) inkomstenbelasting.

#### *Omzetting FOR in lijfrente*

Lijfrente voor oudedagsreserve: maximaal het bedrag van de afname van de oudedagsreserve.



*Omzetting stakingswinst in lijfrente*

Lijfrente voor stakingswinst: het bedrag van de stakingswinst, maar maximaal:

1. € 510.970 (2022: € 480.686; 2021: € 474.517) als:
  - ten tijde van het staken van de onderneming de ondernemer hoogstens 5 jaar jonger dan de AOW-leeftijd is of
  - ten tijde van het staken van de onderneming de ondernemer voor 45% of meer arbeidsongeschikt is en de termijnen van de lijfrente binnen 6 maanden na de staking ingaan of
  - de onderneming wordt gestaakt door overlijden van de ondernemer.
2. € 255.495 (2022: € 240.352; 2021: € 237.267) als:
  - ten tijde van het staken van de onderneming de ondernemer tussen 15 en 5 jaar voor de AOW-leeftijd is of
  - de termijnen van de lijfrente direct na de staking ingaan.
3. € 127.755 (2022: € 120.183; 2021: € 118.640) in alle overige gevallen.

Bij de bepaling van de maximumlijfrenteaftrek moet u rekening houden met in het verleden in aftrek gebrachte lijfrentepremies en betaalde pensioenpremies en het bedrag van de oudedagsreserve bij het begin van het kalenderjaar.

**2.11 VERLIESVERREKENING**

Verliezen in een van de drie boxen zijn uitsluitend verrekenbaar met positieve inkomsten uit dezelfde box. De verliesverrekening binnen de boxen gaat als volgt:

2023/2022/2021	voorwaartse verrekening	achterwaartse verrekening
box 1: ondernemingsverliezen	9 jaar	3 jaar
box 1: overige verliezen	9 jaar	3 jaar
box 2 <sup>1)</sup>	6 jaar	1 jaar

<sup>1)</sup> Als het aanmerkelijk belang is opgeheven, kunt u een verlies – nadat een vol kalenderjaar geen aanmerkelijk belang aanwezig is geweest – in het daaropvolgende jaar verrekenen met de verschuldigde belasting over het box 1-inkomen (taxcreditmethode; zie Deel I, paragraaf 3.10).

In box 3 kan nooit een verlies ontstaan, aangezien het belastbaar inkomen in box 3 niet negatief kan worden.

## 2.12 MIDDELING

2023

Met ingang van 1 januari 2023 is de middelingsregeling afgeschaft. Voor jaren na 2022 geldt nog wel het overgangsrecht, mits 2022 ook in het middelingstijdvak is meegenomen. Het laatste tijdvak waarover middeling kan worden toegepast, omvat derhalve de jaren 2022, 2023 en 2024.

2022/2021

Middeling geeft de mogelijkheid teruggaaf van belasting te krijgen over het verschil tussen de berekende belasting over drie jaar en de gemiddelde belasting over deze drie jaar. Er geldt het volgende:

- middeling is alleen mogelijk voor een binnenlands belastingplichtige en voor een kwalificerende buitenlands belastingplichtige;
- de middeling heeft betrekking op drie aaneengesloten gehele jaren;<sup>1)</sup>
- de drempel voor middeling bedraagt € 545;
- het verzoek tot middeling moet worden gedaan binnen 36 maanden nadat de aanslagen van de driejaarsperiode onherroepelijk vaststaan;
- als over een jaar van het middelingstijdvak wordt nagevorderd of bij beschikking een aanslag wordt verminderd wegens verliesverrekening en de hiervoor genoemde termijn van 36 maanden is reeds voor 34 maanden verstreken, dan moet een verzoek binnen 2 maanden na het onherroepelijk worden van de aanslag zijn gedaan;
- indien in het middelingstijdvak een jaar is begrepen waarin men de AOW-leeftijd bereikt, worden de premies volksverzekeringen voor alle jaren in het middelingstijdvak berekend alsof men de AOW-premie verschuldigd was.

<sup>1)</sup> Bij overlijden wordt niet voldaan aan het criterium 'gehele jaar'. Hierdoor kan het jaar van overlijden niet in het middelingstijdvak worden betrokken, tenzij het box 1-inkomen in het jaar van overlijden hoger is dan de twee voorafgaande jaren en dat hogere inkomen niet het gevolg is van het overlijden (zoals stakingswinst).

## 2.13 PERSOONSGEBONDEN AFTREK

### Algemeen

De persoonsgebonden aftrek komt eerst in mindering op box 1, maar niet verder dan nihil. Daarna komt de persoonsgebonden aftrek in mindering op box 3, eveneens niet verder dan nihil. Als laatste komt de aftrek in mindering op box 2 en ook hier niet verder dan tot nihil. Het niet-afgetrokken deel schuift door naar het volgende jaar.

De persoonsgebonden aftrek bestaat uit de volgende posten:

- uitgaven voor onderhoudsverplichtingen;
- uitgaven voor specifieke zorgkosten;
- weekenduitgaven voor gehandicapte kinderen, broers of zussen;
- scholingsuitgaven (vervallen per 2022);
- aftrekbare giften.

### Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen

De volgende onderhoudsverplichtingen zijn aftrekbaar:

- familierechtelijke periodieke uitkeringen (alimentatie) voor zover niet verstrekt aan bloed- en aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn;<sup>1)</sup>
- afkoopsommen van alimentatie aan de ex-echtgenoot;<sup>2)</sup>
- verhaalde kosten van bijstand (op grond van de Participatiewet) aan de duurzaam gescheiden levende echtgenoot of ex-echtgenoot;
- bedragen die worden verhaald in het kader van (echt)scheiding, voor de verrekening van pensioenrechten en van lijfrenten waarvan de betaalde premies als uitgaven voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen, met uitzondering van rechten op periodieke uitkeringen die zijn toegekend door degene die tot de verrekening verplicht is;<sup>2)</sup>
- periodieke uitkeringen die berusten op een wettelijke verplichting tot vergoeding van schade door het derven van levensonderhoud;<sup>1) 3)</sup>
- periodieke uitkeringen die berusten op een dringende morele verplichting tot voorziening in het levensonderhoud.<sup>1) 3)</sup>

<sup>1)</sup> Onderhoudsverplichtingen in de vorm van het verstrekken van huisvesting in een woning neemt u in aanmerking volgens het eigenwoningforfait, mits de verstrekking plaatsvindt door een beperkt gerechtigde van de woning.

<sup>2)</sup> Afkoopsommen en verrekenbedragen in de vorm van een lijfrente kunt u niet aftrekken voor zover u de premie hiervoor als uitgave voor inkomensvoorziening in aftrek kunt brengen.

<sup>3)</sup> Periodieke uitkeringen aan bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn of aan personen die behoren tot uw huishouden kunt u niet aftrekken.

### Regeling uitgaven specifieke zorgkosten

Binnen de regeling 'uitgaven voor specifieke zorgkosten' komen de volgende kosten voor aftrek in aanmerking, mits deze voortkomen uit ziekte of invaliditeit:

- genees- en heelkundige hulp, met uitzondering van ooglaserbehandelingen;
- vervoer;
- medicijnen verstrekt op voorschrift van een arts;
- overige hulpmiddelen, voor zover deze hulpmiddelen van zodanige aard zijn dat zij hoofdzakelijk door zieke of invalide personen worden gebruikt. Als hulpmiddelen worden niet aangemerkt middelen ter ondersteuning van het gezichtsvermogen, scootmobielen, rolstoelen en aanpassingen aan, in of om een woning, woonboot, woonwagen of aanhorigheden daarvan;

- extra gezinshulp (voor zover dit blijkt uit gedagtekende facturen);
- dieetkosten (voor zover opgenomen in de dieetkostentabel);
- extra kleding en beddengoed. Hiervoor geldt een vast bedrag van € 310 (2022: € 310; 2021: € 300), maar mag bij hogere kosten (vanaf € 620 (2022: € 620; 2021: € 600)) het werkelijke bedrag met een maximum van € 775 (2022: € 775; 2021: € 750) worden afgetrokken. De werkelijke kosten moeten dan wel kunnen worden aangetoond;
- reiskosten regelmatig ziekenbezoek: € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per km.

*Drempel*

De uitgaven komen slechts voor aftrek in aanmerking voor zover ze boven de drempel (per belastingplichtige) uitkomen:

2023			
verzamelinkomen vóór persoonsgebonden aftrek			
meer dan €	maar niet meer dan €		drempel
–	8.603		€ 149
8.603	45.695	1,65% van het verzamelinkomen	
45.695	–	€ 753 vermeerderd met 5,75% van het deel boven € 45.695	

2022			
verzamelinkomen vóór persoonsgebonden aftrek			
meer dan €	maar niet meer dan €		drempel
–	8.039		€ 141
8.039	42.986	1,65% van verzamelinkomen	
42.986	–	€ 709 vermeerderd met 5,75% van het deel boven € 42.986	

2021			
verzamelinkomen vóór persoonsgebonden aftrek			
meer dan €	maar niet meer dan €		drempel
–	7.989		€ 139
7.989	42.434	1,65% van verzamelinkomen	
42.434	–	€ 700 vermeerderd met 5,75% van het deel boven € 42.434	

### Verhoging uitgaven

De regeling kent een verhogingsfactor. De hiervoor vermelde aftrekposten worden vóór toepassing van de drempel – met uitzondering van de uitgaven voor genees- en heelkundige hulp – verhoogd met:

- 113% (2022 en 2021: 113%) als men de AOW-leeftijd heeft bereikt;
- 40% (2022 en 2021: 40%) als men niet de AOW-leeftijd heeft bereikt.

Deze verhoging geldt alleen indien het verzamelinkomen niet hoger is dan € 38.703 (2022: € 36.409; 2021: € 35.941).

### Weekenduitgaven voor gehandicapte kinderen, broers of zussen

Dit zijn de extra uitgaven om uw gehandicapte kind, broer of zus van 21 jaar (2022 en 2021: 21 jaar) of ouder die doorgaans in een Wlz-instelling verblijft, tijdens weekenden of vakanties te verzorgen. De regeling geldt ook voor mentoren en curatoren van gehandicapten van 21 jaar (2022 en 2021: 21 jaar) of ouder. Per dag van verzorging<sup>1)</sup> kunt u € 12 (2022 en 2021: € 11) aftrekken. Daarnaast kunt u € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per km aftrekken voor het vervoer per auto over de reisafstand tussen de plaats waar de gehandicapte doorgaans verblijft en de plaats waar u doorgaans verblijft.<sup>2)</sup>

<sup>1)</sup> De dagen waarop de gehandicapte persoon wordt gehaald of gebracht, tellen ook mee.

<sup>2)</sup> De genoemde bedragen gelden per gehandicapt persoon. Verzorgt men meer dan één ernstig gehandicapte? Dan mag men per gehandicapt persoon de genoemde kosten aftrekken.

### Scholingsuitgaven

2023/2022

Deze regeling is per 2022 komen te vervallen.

2021

Dit zijn uitgaven van u en uw partner voor het volgen van een opleiding of studie met het oog op het verwerven van inkomen uit werk en woning. Scholingsuitgaven zijn niet aftrekbaar voor zover recht bestaat op studiefinanciering. De aftrek van scholingsuitgaven is beperkt tot de verplicht gestelde en noodzakelijke kosten van de opleiding of studie.

Tot de scholingskosten behoren niet uitgaven voor:

- levensonderhoud (onder andere huisvesting, voedsel, drank, genotmiddelen en kleding);
- werk- en studeerruimten, inclusief de inrichting;
- reizen en verblijven, inclusief excursies en studiereizen;
- de rente over een studieschuld.

De uitgaven waarvoor u een vrijgestelde vergoeding ontvangt, behoren evenmin tot de scholingskosten. De kosten zijn aftrekbaar voor zover deze meer bedragen dan € 250, maar niet meer dan € 15.000.

### Aftrekbare giften

Aftrekbare giften zijn:

- periodieke giften
- andere giften

*Periodieke giften zijn giften:*

- in de vorm van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen;
- aan een instelling<sup>1)</sup> of vereniging;<sup>2)</sup>
- die berusten op een akte van schenking;<sup>3)</sup>
- onder de verplichting de uitkeringen of verstrekkingen vijf jaar of langer (onder voorbehoud van overlijden) ten minste jaarlijks te laten plaatsvinden.

<sup>1)</sup> Onder een instelling wordt verstaan een kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of een algemeen nut beogende instelling (anbi). De instelling moet een beschikking van de Belastingdienst hebben waarin zij is aangewezen als anbi. Vanaf 1 januari 2023 wordt de aftrek van periodieke giften aan anbi's begrensd tot € 250.000 per kalenderjaar.

<sup>2)</sup> Een vereniging is een niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen of vrijgestelde vereniging met volledige rechtsbevoegdheid en met ten minste 25 leden.

<sup>3)</sup> De akte mag onderhands worden opgemaakt.

*Andere giften zijn giften:*

- aan aangewezen instellingen<sup>1)</sup> of steunstichtingen SBBI, die
- met schriftelijke bescheiden kunnen worden gestaafd en
- voor zover die samen meer dan € 60 (2022 en 2021: € 60) en ten minste 1% van het verzamelinkomen vóór toepassing van de persoonsgebonden aftrek, maar maximaal 10% van het verzamelinkomen vóór toepassing van de persoonsgebonden aftrek bedragen.

<sup>1)</sup> Onder een instelling wordt verstaan een kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke instelling of een anbi. De instelling moet een beschikking van de Belastingdienst hebben waarin zij is aangewezen als anbi.

Giften aan een culturele anbi worden voor de aftrek tot een maximumbedrag van € 5.000 (2022 en 2021: € 5.000) vermenigvuldigd met een factor 1,25 (2022 en 2021: 1,25).

### Geen giften

Vanaf 2021 zijn giften in contanten niet langer aftrekbaar, ook niet als de gift met een kwitantie kan worden aangetoond. Giften die worden betaald, verrekend of beschikbaar worden gesteld op het moment van overlijden van de belastingplichtige of daarna zijn evenmin aftrekbaar.

## 2.14 TARIEFSAANPASSING GRONDSLAGVERMINDERENDE POSTEN

Het maximale aftrektarief voor grondslagverminderende posten bedraagt 36,93% (2022: 40%; 2021: 43%). Het gaat om de volgende posten:

- de ondernemersaftrek (zie Deel I, paragraaf 2.3);
- de mkb-winstvrijstelling, mits het gezamenlijke bedrag van de met de ondernemersaftrek verminderende winst positief is (zie Deel I, paragraaf 2.3);
- de terbeschikkingstellingsvrijstelling, mits het gezamenlijke bedrag van het resultaat waarop de terbeschikkingstellingsvrijstelling van toepassing is positief is (zie Deel II, paragraaf 2.5);
- de aftrekbare kosten met betrekking tot de eigen woning (zie Deel I, paragraaf 2.7);
- de persoonsgebonden aftrek (zie Deel I, paragraaf 2.3).

## 3 BOX 2: BELASTBAAR INKOMEN UIT AANMERKELIJK BELANG

### 3.1 AANWEZIGHEID AANMERKELIJK BELANG

U heeft een aanmerkelijk belang als u, al dan niet samen met uw partner, voor ten minste 5% van het geplaatste kapitaal (direct of indirect) aandeelhouder bent in een vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal.<sup>1)</sup> Als u op grond van deze definitie geen aanmerkelijk belang heeft, maar een van de verwanten uit de voor u geldende familiegroep (zie hierna) wel, dan worden de aandelen van u toch als een aanmerkelijk belang aangemerkt. Naast aandelen vallen winstbewijzen, koopopties op aandelen en bewijzen van deelgerechtigdheid in coöperaties onder het aanmerkelijkbelangregime.

<sup>1)</sup> Indien een vennootschap verschillende soorten aandelen heeft, heeft u ook een aanmerkelijk belang indien u, al dan niet samen met uw partner, voor ten minste 5% van het geplaatste kapitaal (direct of indirect) van een soort aandelen aandeelhouder bent.

#### *Partner*

Onder het begrip 'partner' valt voor het aanmerkelijk belang de echtgenoot alsmede de ongehuwd samenwonende partner die onder de partnerregeling valt (partnerregeling: zie Deel I, paragraaf 1.2).

#### *Familiegroep*

De volgende personen behoren tot de familiegroep:

- fiscale partners;
- de bloedverwanten in de rechte lijn (ouders, kinderen, kleinkinderen etc.) van de aanmerkelijkbelanghouder zelf of van diens fiscale partner.

*Genotsrechten*

Ook als u een genotsrecht (meestal vruchtgebruik) op aandelen heeft en verder aan de voorwaarden van een aanmerkelijk belang voldoet, wordt u aangemerkt als aanmerkelijkbelanghouder. Dit betekent dat zowel de genotsgerechtigde als de blooteigenaar van de aandelen een aanmerkelijk belang kan hebben. Elke vestiging van een genotsrecht op aanmerkelijkbelangaandelen wordt als een (gedeeltelijke) vervreemding aangemerkt.

**3.2 WAT BEHOORT NIET TOT EEN AANMERKELIJK BELANG?**

De volgende inkomensbestanddelen, in relatie met de vennootschap waarin de belastingplichtige een aanmerkelijk belang heeft, vallen niet onder de aanmerkelijkbelangregeling; deze worden belast in box 1:

- ter beschikking gestelde vermogensbestanddelen;
- schuldvorderingen;
- borgtochtvergoedingen.

**3.3 SCHEMA BELASTBAAR INKOMEN UIT AANMERKELIJK BELANG**

Voordelen uit aanmerkelijk belang (na aftrek van aftrekbare kosten)

Af: persoonsgebonden aftrek voor zover niet verrekend in box 1 en box 3

---

Inkomen uit aanmerkelijk belang

Af: te verrekenen verliezen uit aanmerkelijk belang

---

Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang

**3.4 TARIEVEN**

2023	2022	2021
26,9%	26,9%	26,9%



### 3.5 VOORDELEN UIT AANMERKELIJK BELANG

De wet onderscheidt reguliere voordelen en vervreemdingsvoordelen.

#### Reguliere voordelen

Reguliere voordelen zijn onder andere:

- dividenden;
- het 6,17% (2022: 5,53%; 2021: 5,69%) forfaitair voordeel in een vrijgestelde beleggingsinstelling of een buitenlands beleggingslichaam;
- de teruggaaf van hetgeen op aandelen is gestort minus de verkrijgingsprijs;
- idem op bewijzen van deelgerechtigdheid in fondsen voor gemene rekening;
- fictief regulier voordeel / Wet excessief lenen.

Aan aandeelhouders uitgereikte winstbonussen behoren niet tot de reguliere voordelen, tenzij het gaat om winstbonussen uit een beursgenoteerde beleggingsinstelling. In dat geval geldt als verkrijgingsprijs de nominale waarde. Anders wordt de verkrijgingsprijs van deze bonusaandelen gesteld op nihil, verhoogd met een eventuele toebetaling.

#### Fictief regulier voordeel / Wet excessief lenen

De Wet excessief lenen bij eigen vennootschap treedt per 1 januari 2023 in. Wanneer het totaal aan schulden op de peildatum (jaareinde) aan een bv waarin u een (in)direct aanmerkelijk belang bezit meer bedraagt dan het maximumbedrag van € 700.000 (of het bedrag dat resulteert na verhoging met een eerder in aanmerking genomen fictief regulier voordeel), dan wordt het meerdere als fictief regulier voordeel belast. De maximumgrens van € 700.000 geldt voor de aanmerkelijkbelanghouder en zijn partner samen. Eventuele vorderingen op de bv worden niet automatisch gesaldeerd.

Om dubbele heffing te voorkomen, wordt het maximale leenbedrag van € 700.000 verhoogd met het bedrag waarover belasting is betaald en wordt het leenbedrag verlaagd met het bedrag waarmee de schuld in een later jaar wordt afgelost. Het bedrag van de aflossing wordt dan aangemerkt als een negatief fictief regulier voordeel dat verrekend kan worden met positieve voordelen uit het aanmerkelijk belang.

Alle schulden tellen mee, met uitzondering van eigenwoningschulden. Deze uitzondering geldt echter alleen als een recht van hypotheek op de eigen woning is verstrekt aan de vennootschap als zekerheid voor de lening.<sup>1)</sup> De uitzondering dat de eigen woning lening niet meetelt, geldt dus niet voor leningen aangaan voor de tweede woning of vakantiewoning.

<sup>1)</sup> De uitzondering is ook van toepassing op eigenwoningschulden die zijn verstrekt voor 1 januari 2023 waarop geen recht van hypotheek is gevestigd.

### *Aftrekbare kosten*

U kunt de op de reguliere voordelen drukkende kosten aftrekken voor zover deze zijn gemaakt tot verwerving, inning en behoud van die voordelen. Als ze hoger zijn dan hetgeen gebruikelijk is, komt het meerdere niet in aftrek. Renten en kosten van erfrechtelijke schulden komen niet in aanmerking als aftrekbare kosten.

### **Vervreemdingsvoordelen**

Vervreemdingsvoordelen zijn voordelen behaald bij de vervreemding van tot aanmerkelijk belang behorende aandelen of winstbewijzen of bij vervreemding van een deel van de in deze aandelen of winstbewijzen besloten liggende rechten. Het vervreemdingsvoordeel wordt gesteld op het verschil tussen de overdrachtsprijs en de verkrijgingsprijs van de desbetreffende aandelen. Daarbij komen de bij de vervreemding gemaakte kosten in aftrek.

### *Fictieve vervreemdingen*

Bij wijze van fictie leiden de volgende handelingen/omstandigheden tot vervreemdingsvoordelen:

- het inkopen van aandelen;
- het afkopen en inkopen van winstbewijzen;
- het betaalbaar stellen van liquidatie-uitkeringen;
- als de aanmerkelijkbelanghouder geen aandelen meer houdt in de verdwijnende vennootschap bij een juridische fusie of splitsing;
- de overgang van aandelen krachtens erfrecht of huwelijksvermogensrecht;
- de inbreng van aandelen in het vermogen van een onderneming of als de aandelen tot het resultaat uit overige werkzaamheden (zie Deel I, paragraaf 2.5) gaan behoren;
- het niet langer aanwezig zijn van een aanmerkelijk belang;
- de emigratie van de aanmerkelijkbelanghouder;
- het verlenen van een koopoptie op de aandelen;
- beëindiging van een tot een aanmerkelijk belang behorend genotsrecht.

### *Overdrachtsprijs*

Als overdrachtsprijs geldt gewoonlijk de tegenprestatie bij vervreemding, minus de ten laste van de verkoper komende kosten. Als een tegenprestatie ontbreekt (bijvoorbeeld bij schenking, fictieve vervreemdingen) of als deze is bedongen onder niet-normale omstandigheden, geldt de waarde in het economisch verkeer.

### Verkrijgingsprijs

Als verkrijgingsprijs geldt doorgaans de historische verkrijgingsprijs. Deze wordt steeds per aandeel vastgesteld, zodat een pakket van dezelfde aandelen kan bestaan uit aandelen met verschillende verkrijgingsprijzen (bijvoorbeeld als aandelen zijn bijgekocht). Bij verschillende verkrijgingsprijzen binnen dezelfde soort aandelen en winstbewijzen geldt de gemiddelde historische verkrijgingsprijs.

Soms wordt de verkrijgingsprijs gesteld op de waarde in het economisch verkeer. Dit is vooral het geval bij:

- het ontbreken van een tegenprestatie bij de verkrijging of als de tegenprestatie onder niet-normale omstandigheden is bedongen;
- invoer van een aanmerkelijkbelangpakket bij immigratie;
- het voor het eerst krijgen van een aanmerkelijk belang per 1 januari 1997 als gevolg van de destijds gewijzigde wetgeving;
- sfeerovergang van aandelen die behoren tot het box 3-vermogen, maar die door bijvoorbeeld een aankoop van extra aandelen een ab gaan vormen.

### Doorschuifregelingen

In een aantal situaties kan bij vervreemding de belastingclaim worden uitgesteld (doorschuiven naar de toekomst).

Er bestaan doorschuifregelingen voor de volgende gevallen:

- aangaan huwelijk, wijziging van het huwelijksgoederenregime en ontbinding van de huwelijksgemeenschap;
- aandelenruil tussen vennootschappen in het kader van bedrijfsopvolging;
- aandelenruil in het kader van een aandelenfusie;
- erven of schenken indien en voor zover de vennootschap een materiële onderneming drijft.

## 3.6 TIJDSTIP AFTREK

De van zowel reguliere als vervreemdingsvoordelen aftrekbare kosten komen in aftrek op het moment dat zij zijn betaald of verrekend, ter beschikking gesteld of rentedragend zijn geworden.

## 3.7 FINANCIERINGSRENTE

Rente op en kosten van geldleningen die zijn aangegaan ter financiering van tot een aanmerkelijk belang behorende aandelen en winstbewijzen zijn aftrekbaar als kosten ter verwerving van reguliere voordelen.

### 3.8 GENIETINGSMOMENT VAN REGULIERE VOORDELEN

Reguliere voordelen worden belast op het tijdstip waarop zij zijn ontvangen of verrekend, ter beschikking gesteld dan wel rentedragend of invorderbaar zijn geworden.

### 3.9 GENIETINGSMOMENT VAN VERVREEMDINGSVOORDELEN

Vervreemdingsvoordelen worden belast op het tijdstip van vervreemding. In een aantal specifieke gevallen is het genietingstijdstip nader bepaald, onder andere:

- in geval van emigratie: het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan de emigratie;
- in geval van een koopoptie: het tijdstip waarop de koopoptie wordt verleend.

### 3.10 VERLIES UIT AANMERKELIJK BELANG

Er is sprake van een verlies uit aanmerkelijk belang als in een kalenderjaar het gezamenlijke bedrag van de vervreemdings- en reguliere voordelen per saldo negatief is.

#### Verliesverrekening

De termijn voor achterwaartse verliesverrekening bedraagt één kalenderjaar. Voorwaartse verrekening is mogelijk met de zes volgende kalenderjaren.

#### *Taxcredit*

Leidt een verlies op grond van het voorgaande niet (geheel) tot verrekening, dan kunt u het restant verrekenen met het positieve inkomen uit box 1, mits er sprake is van een volledige beëindiging van de aanmerkelijkbelangpositie (taxcredit). Deze belastingkorting wordt gesteld op 26,9% (2022 en 2021: 26,9%) van het nog niet verrekende verlies in box 2 en wordt in mindering gebracht op het gecombineerde bedrag aan inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Als u en uw partner aldus in het lopende kalenderjaar en het daaraan voorafgaande kalenderjaar geen aanmerkelijk belang meer hebben, vermindert de belastingkorting de verschuldigde belasting van alleen uzelf. Uw partner kan de belastingkorting slechts verrekenen als:

- het partnerschap op dat moment is beëindigd door uw overlijden en
- uw partner ten tijde van uw overlijden binnenlands belastingplichtig was.

## 4 BOX 3: INKOMEN UIT SPAREN EN BELEGGEN

### 4.1 GRONDSLAG

#### 2023

De grondslag sparen en beleggen is de rendementsgrondslag aan het begin van het kalenderjaar (1 januari) voor zover die meer bedraagt dan het heffingvrij vermogen. Het effectieve rendementspercentage wordt gesteld op het rendement gedeeld door de rendementsgrondslag. Het rendement is de som van 0,36% van de waarde van de banktegoeden op de peildatum en 6,17% van de waarde van de overige bezittingen op de peildatum, verminderd met 2,46% van de waarde van de schulden op de peildatum.

#### 2022/2021

Het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen is het voordeel uit sparen en beleggen minus de persoonsgebonden aftrek voor zover deze niet in aanmerking is genomen bij de berekening van het belastbaar inkomen uit werk en woning. Het voordeel uit sparen en beleggen wordt gesteld op 0,01% (2021: 0,03%) van het gedeelte van de grondslag sparen en beleggen dat behoort tot rendementsklasse 1, vermeerderd met 5,53% (2021: 5,69%) van het gedeelte van de grondslag dat behoort tot rendementsklasse 2. De grondslag sparen en beleggen is de rendementsgrondslag aan het begin van het kalenderjaar (1 januari) voor zover die rendementsgrondslag meer bedraagt dan het heffingvrij vermogen. De rendementsgrondslag is de waarde van de bezittingen minus de waarde van de schulden. Als de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt of eindigt door immigratie of emigratie, gelden aparte berekeningsregels.

#### Aanslagen 2017-2022

Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad (het Kerstarrest) geoordeeld dat het box 3-stelsel in bepaalde gevallen in strijd is met het EVRM en de fundamentele vrijheden. Nog niet onherroepelijk vaststaande belastingaanslagen t.a.v. box 3 worden lager vastgesteld als de nieuwe berekening vanwege het arrest lager uitkomt dan de oorspronkelijke berekening. Bij de nieuwe berekening van het inkomen in box 3 wordt uitgegaan van het werkelijk aangehouden spaargeld, beleggingen en schulden. Hierdoor sluit de nieuwe berekening beter aan bij het werkelijk behaalde rendement. Belastingplichtigen met uitsluitend spaargeld krijgen hierdoor (vrijwel) de gehele box 3-heffing terug, omdat het rendement op spaargeld de afgelopen jaren vrijwel nihil was.

Het rechtsherstel over de kalenderjaren 2017 tot en met 2020 is reeds per 1 juli 2022 in gang gezet op grond van het Besluit rechtsherstel box 3.<sup>1)</sup> Op basis van het Kerstarrest en het Beleidsbesluit worden ook aanslagen over de kalenderjaren 2021 en 2022 lager vastgesteld indien de nieuwe berekening van het voordeel uit sparen en beleggen lager uitkomt dan de oorspronkelijke berekening in box 3.

<sup>1)</sup> Het Beleidsbesluit: Besluit van de staatssecretaris van Financiën van 28 juni 2022, nr. 2022-176296 (Stcrt. 2022, 17063).

*Aanslagen 2023-2025*

Met ingang van 1 januari 2023 treedt de Overbruggingswet box 3 in. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 wordt de belastingheffing gebaseerd op de werkelijke samenstelling van het vermogen. Het vermogen wordt hiertoe onderverdeeld in drie categorieën: banktegoeden, overige bezittingen en schulden. Voor iedere vermogenscategorie geldt een afzonderlijk forfaitair rendementspercentage.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
banktegoeden	0,36%	0,01%	0,01%	0,04%	0,08%	0,12%	0,25%
schulden	2,57%	2,46%	2,46%	2,74%	3,00%	3,20%	3,43%
overige bezittingen	6,17%	5,53%	5,69%	5,28%	5,59%	5,38%	5,39%

*Peildatumarbitrage*

Het wetsvoorstel bevat een regeling ter voorkoming van peildatumarbitrage. Peildatumarbitrage doet zich voor door voor de peildatum van 1 januari overige bezittingen tijdelijk om te zetten in banktegoeden dan wel tijdelijk meer schulden aan te gaan. De voorgestelde bepaling voorkomt dat deze tijdelijke omzettingen tot een lagere belastingheffing leiden. De arbitrageperiode vangt aan drie maanden voorafgaand aan de peildatum (1 oktober) en eindigt drie maanden na de peildatum (31 maart).

*Aanslagen 2026*

Het kabinet is voornemens om met ingang van 1 januari 2026 een box 3-stelsel op basis van het daadwerkelijk behaalde rendement in te voeren.

2022						
schijf	grondslag sparen en beleggen <sup>1)</sup>		rendements-klasse 1	rendements-klasse 2	forfaitair rendement	inkomsten-belasting box 3-vermogen <sup>2)</sup>
	meer dan	niet meer dan				
1	€ 0 (partners: € 0)	€ 50.650 (partners: € 101.300)	67%	33%	$67\% \times -/-0,01\% + 33\% \times 5,53\% = 1,8\%$	0,56%
2	€ 50.650 (partners: € 101.300)	€ 962.350 (partners: € 1.924.700)	21%	79%	$21\% \times -/-0,01\% + 79\% \times 5,53\% = 4,4\%$	1,35%
3	€ 962.350 (partners: € 1.924.700)	–	0%	100%	$0\% \times -/-0,01\% + 100\% \times 5,53\% = 5,53\%$	1,71%

<sup>1)</sup> Grondslag sparen en beleggen = rendementsgrondslag -/- heffingvrij vermogen van € 50.650 (partners: € 101.300).

<sup>2)</sup> Dit is het forfaitaire rendement x 31%.

2021						
schijf	grondslag sparen en beleggen <sup>1)</sup>		rendements-klasse 1	rendements-klasse 2	forfaitair rendement	inkomsten-belasting box 3-vermogen <sup>2)</sup>
	meer dan	niet meer dan				
1	€ 0 (partners: € 0)	€ 50.000 (partners: € 100.000)	67%	33%	$67\% \times 0,07\% + 33\% \times 5,69\% = 1,9\%$	0,59%
2	€ 50.000 (partners: € 100.000)	€ 950.000 (partners: € 1.900.000)	21%	79%	$21\% \times 0,07\% + 79\% \times 5,69\% = 4,5\%$	1,4%
3	€ 950.000 (partners: € 1.900.000)	–	0%	100%	$0\% \times 0,07\% + 100\% \times 5,69\% = 5,69\%$	1,76%

<sup>1)</sup> Grondslag sparen en beleggen = rendementsgrondslag -/- heffingvrij vermogen van € 50.000 (partners: € 100.000).

<sup>2)</sup> Dit is het forfaitaire rendement x 31%.

## 4.2 TARIEF

Het belastingtarief op het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen bedraagt 32% (2022 en 2021: 31%).

### 4.3 BEZITTINGEN

De volgende bezittingen worden in aanmerking genomen:

omschrijving	waarderingsvoorschrift
onroerende zaken (met uitzondering van de eigen woning), onder andere:	
■ woning (≥ 30% ter beschikking van de belastingplichtige)	WOZ-waarde
■ woning (< 30% ter beschikking van de belastingplichtige)	% WOZ-waarde (zie tabel hierna)
■ bedrijfspanden (indien niet in box 1)	waarde economisch verkeer
■ bouwgronden	waarde economisch verkeer
rechten op onroerende zaken, onder andere:	
■ erfpacht	waarde economisch verkeer
■ appartementsrecht (≥ 30% ter beschikking van de belastingplichtige)	WOZ-waarde
■ appartementsrecht (< 30% ter beschikking van de belastingplichtige)	% WOZ-waarde (zie tabel hierna)
roerende zaken <sup>1)</sup>	waarde economisch verkeer
rechten op roerende zaken, onder andere:	
■ termijn- of optiecontracten	waarde economisch verkeer
■ overige	waarde economisch verkeer
rechten die niet op zaken betrekking hebben, onder andere:	
■ geld	geldwaarde economisch verkeer
■ beursgenoteerde aandelen	AEX-prijscourant
■ overige aandelen	waarde economisch verkeer
■ beursgenoteerde obligaties	AEX-prijscourant
■ overige obligaties	waarde economisch verkeer
■ periodieke uitkeringen	waarde economisch verkeer
■ overige	waarde economisch verkeer
overige vermogensrechten, onder andere:	
■ trustvermogen	waarde economisch verkeer
■ vergunningen	waarde economisch verkeer
■ octrooien	waarde economisch verkeer
■ overige	waarde economisch verkeer

<sup>1)</sup> Voor zover deze niet dienen voor persoonlijk gebruik of verbruik. Roerende zaken die hoofdzakelijk als belegging worden aangehouden, tellen echter wel mee.



*Waardering verhuurde woningen en appartementsrechten*

De waarde van verhuurde woningen wordt afgeleid van de WOZ-waarde. De waarde van verhuurde woningen die onder huurbescherming vallen, wordt vastgesteld op de WOZ-waarde x de leegwaarderatio. De gekapitaliseerde waarde van toekomstige, jaarlijkse erfpachtcanons mag u aftrekken van de WOZ-waarde. De leegwaarderatio geldt niet voor vakantiewoningen en per 2023 geldt dat de leegwaarderatio niet van toepassing is bij een tijdelijk huurcontract (maximaal twee jaar) en ook niet als de verhuur plaatsvindt aan een gelieerde partij (ook indien een zakelijke huur is overeengekomen). De leegwaarderatio is afhankelijk van de verhouding tussen de jaarlijkse huur en de WOZ-waarde. De jaarlijkse huur wordt gesteld op de maandelijkse huur zoals die geldt aan het begin van het kalenderjaar x 12.

**2023/2022/2021**
**jaarlijkse huur van de woning in procenten ten opzichte van de WOZ-waarde**

meer dan	maar niet meer dan leegwaarderatio	2022/2021	2023
0%	1%	45%	73%
1%	2%	51%	79%
2%	3%	56%	84%
3%	4%	62%	90%
4%	5%	67%	95%
5%	6%	73%	100%
6%	7%	78%	100%
7%	–	85%	100%

Bij een onzakelijke huurprijs wordt de huur gesteld op 5,5% (2022 en 2021: 3,5%) van de WOZ-waarde. Als de woning als aparte wooneenheid wordt verhuurd maar niet als afzonderlijk appartement kan worden vervreemd, geldt dat de WOZ-waarde wordt verlaagd met € 20.000 (2022 en 2021: € 20.000).

Belastingschulden en -vorderingen vallen niet onder de rendementsgrondslag, met uitzondering van erfbelastingsschulden en -vorderingen. Lopende termijnen van inkomsten en verplichtingen die ten minste eenmaal per jaar vervallen, behoren evenmin tot de rendementsgrondslag.

**4.4 WAARDERING GENOTSRECHTEN (VRUCHTGEBRUIK)**

Het jaarlijkse voordeel van een genotsrecht is gelijk aan het gekapitaliseerde bedrag van de jaarlijkse voordelen uit de gerechtigdheid. Het jaarlijkse voordeel wordt gesteld op 4% van de waarde van hetgeen aan het genotsrecht is onderworpen. Voor de bepaling van het gekapitaliseerde bedrag moet u het jaarlijkse voordeel vermenigvuldigen met een factor die afhankelijk is van de volgende situaties.

A. Voor de gekapitaliseerde waarde van een periodieke uitkering in geld, afhankelijk van het leven van één man, vermenigvuldigt u het jaarlijkse bedrag met de bij de leeftijd van de gerechtigde behorende factor uit de tabel hierna:

factor		leeftijdgerechtigde
22,	wanneer degene gedurende wiens leven de schuldplichtigheid moet plaatshebben	jonger dan 20 jaar is
22,		20 t/m 24 jaar is
21,		25 t/m 29 jaar is
20,		30 t/m 34 jaar is
19,		35 t/m 39 jaar is
18,		40 t/m 44 jaar is
16,		45 t/m 49 jaar is
15,		50 t/m 54 jaar is
13,		55 t/m 59 jaar is
11,		60 t/m 64 jaar is
9,		65 t/m 69 jaar is
8,		70 t/m 74 jaar is
6,	75 t/m 79 jaar is	
4,	80 t/m 84 jaar is	
3,	85 t/m 89 jaar is	
2,	90 t/m 94 jaar is	
1,	95 jaar en ouder is	

B. Voor de waarde van een periodieke uitkering in geld, die van het leven van één man afhankelijk is en na een bepaalde tijd vervalt, vermenigvuldigt u het jaarlijkse bedrag met de factor die bij de leeftijdsklasse van de gerechtigde behoort.

leeftijdsklasse van de gerechtigde	leeftijdsklasse van de gerechtigde																	
	0-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-100	100-...
1 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,91	0,91	0,91	0,91	0,90	0,90	0,90	0,89	0,88	0,87	0,84	0,80	0,74	0,65	0,54	0,40	0,27	0,18
2 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,74	0,74	0,74	0,74	0,74	0,73	0,72	0,70	0,67	0,62	0,54	0,45	0,33	0,20	0,08	0,02	0,00	0,00
3 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,61	0,61	0,61	0,60	0,59	0,58	0,56	0,53	0,48	0,40	0,30	0,20	0,10	0,03	0,00			
4 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,50	0,50	0,49	0,49	0,48	0,46	0,43	0,38	0,31	0,22	0,14	0,06	0,02	0,00				
5 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,41	0,40	0,40	0,39	0,37	0,35	0,30	0,24	0,17	0,10	0,04	0,01	0,00					
6 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,33	0,33	0,32	0,30	0,28	0,25	0,20	0,14	0,08	0,03	0,01	0,00						
7 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,27	0,26	0,25	0,23	0,20	0,16	0,11	0,06	0,02	0,00								
8 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,21	0,20	0,19	0,16	0,13	0,09	0,05	0,02	0,00									
9 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,17	0,15	0,13	0,11	0,07	0,04	0,01	0,00										
10 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,13	0,11	0,09	0,06	0,03	0,01	0,00											
11 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,09	0,07	0,05	0,03	0,01	0,00												
12 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,06	0,04	0,02	0,01	0,00													
volgende jaren	0,03	0,02	0,01	0,00														

Voorwaarden bij het hanteren van de tabellen A en B:

- De waarde kan niet hoger zijn dan de waarde die zou zijn verkregen als de uitkering niet na een bepaalde tijd zou vervallen.
- De waarde van een periodieke uitkering in geld voor onbepaalde tijd die niet van één leven afhankelijk is, beloopt 24 maal het jaarlijkse bedrag.
- Een periodieke uitkering in geld, afhankelijk van het leven van één vrouw, wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering van het leven van een man die vijf jaar jonger is.
- Een periodieke uitkering die vervalt bij overlijden:
  - van de langstlevende van twee of meer personen, wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering afhankelijk van het leven van een man die tien jaar jonger is dan de jongste van de hiervoor bedoelde personen;
  - van de eerststervende van twee of meer personen, wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering afhankelijk van het leven van een man die vijf jaar ouder is dan de oudste van de hiervoor bedoelde personen.
- Een periodieke uitkering in geld tot een onzeker jaarlijks bedrag wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering tot het geschatte jaarlijkse bedrag.

**C.** Voor de waarde van een periodieke uitkering in geld die na een bepaalde tijd vervalt en niet van één leven afhankelijk is, vermenigvuldigt u het jaarlijkse bedrag met het aantal jaren waarin de uitkering moet plaatshebben en vervolgens met de bij de looptijd behorende factoren uit de tabel hierna:

	factor
1 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,91
2 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,75
3 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,61
4 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,50
5 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,41
6 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,34
7 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,28
8 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,23
9 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,19
10 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,16
11 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,13
12 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,11
volgende jaren	0,09

Voorwaarden bij het hanteren van tabel C:

- De gekapitaliseerde waarde is maximaal 24 maal het jaarlijkse bedrag.
- Een periodieke uitkering in geld tot een onzeker jaarlijks bedrag wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering tot het geschatte jaarlijkse bedrag.

## 4.5 SCHULDEN

Alle verplichtingen worden als schulden aangemerkt (voor zover niet al in box 1 of box 2 opgenomen). Er is geen koppeling vereist met bezittingen in box 3. Consumptieve schulden tellen dus ook mee.

Schulden zijn verplichtingen met een waarde in het economisch verkeer, met dien verstande dat:

- uitgezonderd zijn (latente) belastingschulden die voortvloeien uit belastingwetgeving waarop de Algemene wet inzake rijksbelastingen van toepassing is; erfbelastingsschulden worden wel als schuld aangemerkt;
- overige verplichtingen slechts per belastingplichtige in aanmerking worden genomen voor zover de gezamenlijke waarde meer bedraagt dan € 3.400 (2022 en 2021: € 3.200). Voor partners geldt een drempel van € 6.800 (2022 en 2021: € 6.400).

## 4.6 VRIJGESTELDE VERMOGENSBESTANDELEN

De volgende vermogensbestanddelen zijn vrijgesteld:

- roerende zaken die voor persoonlijke doeleinden worden gebruikt (bijvoorbeeld personenauto, inboedel, caravan, sieraden);
- bossen, natuurterreinen en landgoederen in de zin van de Natuurschoonwet 1928 (voor gebouwde onroerende zaken geldt de vrijstelling echter niet);
- voorwerpen van kunst en wetenschap, tenzij deze hoofdzakelijk als belegging dienen;
- voorwerpen van kunst en wetenschap die ter beschikking worden gesteld aan derden voor culturele en wetenschappelijke doeleinden;
- krachtens erfrecht verkregen rechten op roerende zaken voor zover deze voor persoonlijke doeleinden worden gebruikt of verbruikt, tenzij deze rechten hoofdzakelijk als belegging dienen; de vrijstelling geldt dus ook voor vorderingen en schulden die ontstaan door overbedeling van een langstlevende volgens een ouderlijke boedelverdeling conform het wettelijke erfrecht. Deze vrijstelling geldt ook voor gevallen waarbij op grond van een testament of verdeling van een nalatenschap een situatie ontstaat die materieel voldoende vergelijkbaar is met wettelijk erfrecht, zoals:
  - (partiële) verdelingen;
  - (keuze)legaten tegen inbreng van de waarde waarbij de inbreng wordt schuldig gebleven;
  - bij testament ontstane onderbedelingsvorderingen van een kind;
  - legitieme vorderingen van een onterfd kind.

Deze defiscalisering is beperkt tot de vorderingen/schulden of genotsrechten in gevallen waarin de erflater goederen nalaat aan de langstlevende partner en kinderen die enkel een niet-opeisbare vordering op die partner of een bloot eigendom verkrijgen;

- bepaalde rechten:
  - rechten op uitkeringen krachtens levensverzekeringen in geld of in natura tot een bedrag van € 7.913 (2022: € 7.444; 2021: € 7.348) per persoon, als deze uitsluitend eindigen bij overlijden van de belastingplichtige, de partner of bloed- en aanverwanten;
  - rechten op kapitaaluitkeringen bij invaliditeit, ziekte of ongeval;
  - rechten op termijnen van een overdrachtsprijs van een aanmerkelijkbelangpakket, als aantal of omvang van de termijnen bij vervreemding nog niet vaststaat;
- geld, chipkaart en cadeaubonnen tot een bedrag van € 596 (2022: € 560; 2021: € 552), bij partners € 1.192 (2022: € 1.120; 2021: € 1.104);
- saldo levenslooprekening; dit tegoed wordt bij uitkering belast in box 1;
- groene beleggingen die door de minister zijn aangewezen tot een maximum van € 65.072 (2022: € 61.215; 2021: € 60.429) per persoon bij partners € 130.144 (2022: € 122.430; 2021: € 120.858);
- de aanspraken op een nettolijfrente/nettopensioen.

Op 1 januari 2023 zal de Wet toekomst pensioenen in werking treden.

### Nettolijfrente/nettopensioen

Het pensioengevend inkomen is gemaximeerd. Deze maximering geldt voor het ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen. Voor het inkomen boven € 128.810 (2022: € 114.866; 2021: € 112.189) kan geen fiscaal aftrekbaar pensioen meer worden opgebouwd. Om de groep met een inkomen van meer dan € 128.810 (2022: € 114.866; 2021: € 112.189) tegemoet te komen, zijn de nettolijfrente en het nettopensioen gecreëerd. Voor inkomens boven € 128.810 (2022: € 114.866; 2021: € 112.189) kan zonder een aftrekbare regeling in box 1 (aftrek van de betaalde/ingelegde premies) in box 3 worden gespaard ter aanvulling op het pensioen. De gespaarde waarde onder de nettolijfrente/het nettopensioen is jaarlijks vrijgesteld van de vermogensrendementsheffing, mits aan de voorwaarden wordt voldaan.

jaar	2023 €	2022 €	2021 €
aftoppingsgrens	128.810	114.866	112.189
AOW-franchise	13.646	12.837	12.672
maximum PG	115.164	102.029	99.517

*Nettolijfrente*

2023

Vanaf 2023 is het mogelijk om niet tot het bereiken van de AOW-leeftijd premies voor lijfrenten in aanmerking te nemen binnen de jaarruimte, maar tot vijf jaar na het bereiken van de AOW-leeftijd. Belastingplichtigen kunnen dus vijf jaar langer hun jaarruimte benutten.

De huidige leeftijdsafhankelijke begrenzings worden vervangen door een uniforme grens van € 38.000. Dat maakt de regeling eenvoudiger. Belastingplichtigen kunnen in het jaar dat de reserveringsruimte benut wordt ten hoogste € 38.000 in aanmerking nemen.

2022/2021

De maximale premie die ingelegd kan worden, is afhankelijk van de leeftijd van de belastingplichtige. In de volgende tabel staat de maximale premie vermeld. Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze maximale premie geldt voor alle afgesloten nettolijfrentecontracten tezamen.

De inwerkingtreding omvat het wegnemen van het verschil in fiscale premieruimte tussen de tweede en de derde pensioenpijler ten aanzien van oudedagsvoorzieningen. Hiertoe wordt het percentage van de maximale premieruimte in de derde pensioenpijler (jaarruimte voor lijfrenten) verhoogd naar het niveau dat zal gelden in de tweede pensioenpijler wat betreft de structurele premiegrens. Dit zal dus ook 30% van een bepaalde grondslag gaan bedragen.

2022/2021	
indien de belastingplichtige bij het eind van het kalenderjaar	bedraagt het maximale percentage (%) <sup>1)</sup>
15 jaar of ouder, doch jonger dan 20 jaar is	2,3
20 jaar of ouder, doch jonger dan 25 jaar is	2,7
25 jaar of ouder, doch jonger dan 30 jaar is	3,3
30 jaar of ouder, doch jonger dan 35 jaar is	3,9
35 jaar of ouder, doch jonger dan 40 jaar is	4,7
40 jaar of ouder, doch jonger dan 45 jaar is	5,7
45 jaar of ouder, doch jonger dan 50 jaar is	6,9
50 jaar of ouder, doch jonger dan 55 jaar is	8,3
55 jaar of ouder, doch jonger dan 60 jaar is	10
60 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar is	12
65 jaar of ouder is	13,8

<sup>1)</sup> Deze maximale premie wordt verminderd met de premie die in het voorgaande jaar is ingelegd ten behoeve van een nettopensioenregeling.

Indien de nettolijfrente niet meer voldoet aan de voorwaarden, dan is een sanctiebepaling van toepassing. Deze sanctiebepaling houdt in dat maximaal de helft van de waarde van de aanspraak – per 1 januari van het voorafgaande kalenderjaar – vermenigvuldigd met een factor 10, tot de bezittingen in box 3 dient te worden gerekend.

### *Nettopensioen*

Het nettopensioen is vergelijkbaar met de nettolijfrente. Het nettopensioen kan echter alleen gespaard worden bij een pensioenfonds. Bij een nettopensioen kan (in box 3) gespaard worden voor een aanvulling op het netto-ouderdompensioen, nettopartnerpensioen en nettowezenpensioen voor zover het (pensioengevend) loon hoger is dan € 128.810 (2022: € 114.866; 2021: € 112.189).

### *2023*

Het nettopensioen wordt tijdsevenredig opgebouwd op basis van een beschikbare premiereregeling en is gericht op een pensioen dat na 40 jaren opbouw niet meer bedraagt dan het:

- netto-ouderdompensioen en nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum: voor ten hoogste het bedrag dat niet tot het pensioengevend loon behoort, vermenigvuldigd met 30%;
- nettopartnerpensioen bij overlijden vóór pensioendatum: bedraagt niet meer dan 50% van het bedrag dat niet tot het pensioengevend loon of het bereikbaar pensioengevend loon behoort, vermenigvuldigd met 49,5%;
- nettowezenpensioen: voor halve wezen niet meer dan 20% van het bedrag dat niet tot het pensioengevend loon of het bereikbaar pensioengevend loon behoort, vermenigvuldigd met 49,5%.

### *2022/2021*

- netto-ouderdompensioen: 75% van het gemiddelde bedrag dat niet tot het pensioengevend loon behoort, vermenigvuldigd met 50,5%;
- nettopartnerpensioen: 52,5% van het gemiddelde bedrag dat niet tot het pensioengevend loon of het bereikbaar pensioengevend loon behoort, vermenigvuldigd met 50,5%;
- nettowezenpensioen: 10,5% van het gemiddelde bedrag dat niet tot het pensioengevend loon of het bereikbaar pensioengevend loon behoort, vermenigvuldigd met 50,5%.

De maximaal in te leggen premie wordt bepaald conform de systematiek van de Wet op de loonbelasting 1964.

Evenals voor de nettolijfrente geldt voor het nettopensioen een sanctiebepaling indien niet langer aan de voorwaarden wordt voldaan. Deze sanctiebepaling is gelijk aan de sanctiebepaling van een nettolijfrente.

#### 4.7 KAPITAALVERZEKERINGEN (OVERGANGSRECHT)

Kapitaalverzekeringen die al op 14 september 1999 bestonden, zijn onder voorwaarden vrijgesteld tot een maximum van € 123.428 per belastingplichtige. Dit betreft kapitaalverzekeringen die op genoemde datum bestonden en waarvan het kapitaal niet is verhoogd en de looptijd niet is verlengd. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden, valt de kapitaalverzekering in box 3. Zowel voor de in box 1 vallende kapitaalverzekeringen als voor kapitaalverzekeringen in box 3 geldt dat op de expiratedatum een (fictieve) uitkering in box 1 wordt aangenomen ter grootte van de werkelijke waarde, maar maximaal € 123.428 per belastingplichtige. Op deze fictieve uitkering is de Wet op de inkomstenbelasting 1964 van toepassing. Dit betekent dat de uitkering geheel of gedeeltelijk is vrijgesteld.

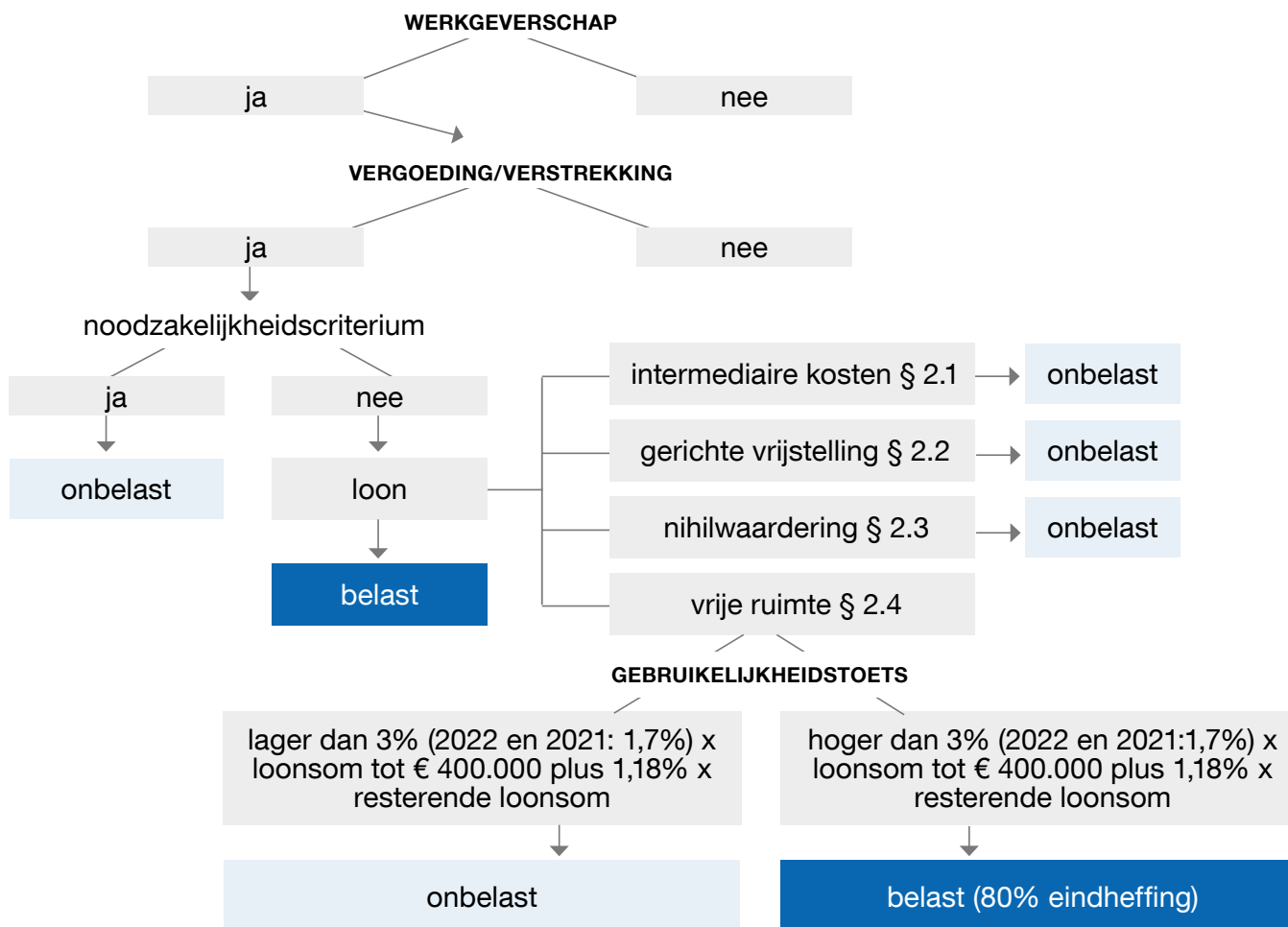
#### 4.8 HEFFINGVRIJ VERMOGEN

Het heffingvrij vermogen bedraagt € 57.000 (2022: € 50.650; 2021: € 50.000) per persoon.



## II Loonbelasting

### 1 WERKKOSTENREGELING



### Inhoud werkkostenregeling

De werkkostenregeling is een regeling met betrekking tot het vergoeden/verstrekken van zaken door een werkgever aan een werknemer. Binnen de werkkostenregeling wordt onderscheid gemaakt tussen diverse soorten categorieën vergoedingen/verstrekkingen. Op elke categorie zijn aparte regels van toepassing. Voorgaand schema geeft weer welke stappen doorlopen moeten worden om te bepalen in welke categorie een bepaalde vergoeding/verstrekking valt. Hierna zal iedere stap nader worden toegelicht.

## 2 VERGOEDINGEN EN VERSTREKKINGEN

### Werkgeverschap

Allereerst dient te worden vastgesteld of sprake is van een vergoeding/verstrekking door een werkgever aan een werknemer. Immers, indien deze relatie ontbreekt, kan er ook geen sprake zijn van loon en is de vergoeding per definitie onbelast voor de loonbelasting en valt deze niet onder de werkkostenregeling.

### Noodzakelijkheids criterium

Nadat is vastgesteld dat sprake is van een werkgever-werknemer-relatie (dienstbetrekking), dient beoordeeld te worden of sprake is van een verstrekking/vergoeding van gereedschap, computer, mobiele communicatiemiddelen en dergelijke. Voor deze categorie vergoedingen/verstrekkingen geldt het noodzakelijkheids criterium. Dit houdt in dat vergoedingen/verstrekkingen die in redelijkheid noodzakelijk zijn voor een behoorlijke vervulling van de dienstbetrekking, geen belastbaar loon zijn. Indien de verstrekking naar het oordeel van de werkgever niet langer noodzakelijk is voor de vervulling van de dienstbetrekking, is de werknemer verplicht tot teruggaaf of vergoeding van de restwaarde. Dit kan het geval zijn bij het einde van de dienstbetrekking of bij een functiewisseling.

Bij de toepassing van het noodzakelijkheids criterium zal de werkgever per werknemer of per groep werknemers moeten verantwoorden waarom een bepaalde verstrekking/vergoeding voor die groep werknemers noodzakelijk is. Hierbij geldt wel een redelijkheidstoets. Een redelijk handelend werkgever moet de verstrekking/vergoeding voor die bepaalde groep werknemers noodzakelijk achten.

### (Verplicht) loon

Indien geen gereedschap, computer, mobiele communicatiemiddelen en dergelijke apparatuur worden verstrekt/vergoed of indien de verstrekking/vergoeding hiervan niet noodzakelijk is voor een behoorlijke vervulling van de dienstbetrekking, is in beginsel sprake van (belast) loon.

De verstrekking/vergoeding kan echter toch onbelast zijn indien:

- het een vergoeding betreft van intermediaire kosten;
- de vergoeding/verstrekking gericht is vrijgesteld;
- de vergoeding/verstrekking op nihil wordt gewaardeerd;
- de vergoeding/verstrekking binnen de vrije ruimte valt.

Bij voorstaande moet echter wel opgemerkt worden dat sommige vergoedingen/verstrekkingen verplicht (individueel) loon vormen en derhalve niet onbelast kunnen worden genoten. Het betreft hier vergoedingen/verstrekkingen ter zake van of in de vorm van:

- privégebruik van een ter beschikking gestelde auto;
- het genot van een (dienst)woning;
- geldboeten (zowel binnenlandse als buitenlandse);
- misdrijven;
- wapens en munitie;
- agressieve dieren.

## 2.1 INTERMEDIAIRE KOSTEN

Intermediaire kosten zijn kosten die de werknemer als ‘tussenpersoon’ voor de werkgever voorschiet en op declaratiebasis vergoed krijgt.

Deze vergoeding is onbelast. Van intermediaire kosten is sprake bij:

- de aanschafkosten van zaken die tot het vermogen van de werkgever gaan behoren;
- kosten die gemaakt worden voor zaken die behoren tot het vermogen van de werkgever (en die aan de werknemer ter beschikking zijn gesteld);
- kosten die specifiek samenhangen met de bedrijfsvoering (en dus niet specifiek met het functioneren van de werknemer).

## 2.2 GERICHTE VRIJSTELLING

Door de wetgever is een aantal vergoedingen/verstrekkingen aangewezen die gericht zijn vrijgesteld. Deze behoren derhalve niet tot het belastbaar loon.

Deze gericht vrijgestelde vergoedingen/verstrekkingen betreffen:

- reiskosten, inclusief woon-werkverkeer (tot maximaal € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per km);
- tijdelijke verblijfkosten (maaltijden, waaronder maaltijden bij overwerk, maaltijden tijdens dienstreizen, maaltijden met zakelijke relaties (voor zover de kosten zien op de werknemer), overnachtingen etc.);
- cursussen, congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen, vakliteratuur en dergelijke, voor het onderhouden en verbeteren van de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor het werk (hieronder vallen ook de inschrijving in een beroepsregister en outplacement);
- studiekosten met het oog op het verwerven van inkomen, daaronder mede begrepen het volgen van een EVC-procedure (Erkenning Verworven Competenties);
- extra kosten van tijdelijk verblijf buiten het land van herkomst in het kader van de dienstbetrekking (extraterritoriale kosten, 30%-regeling);<sup>1)</sup>
- verhuiskosten (in het kader van de dienstbetrekking);
- gereedschappen, computers, mobiele communicatiemiddelen en dergelijke apparatuur, met inbegrip van datatransport, die noodzakelijk zijn voor de vervulling van de dienstbetrekking;<sup>2)</sup>
- branche-eigen producten (maximaal 20% van de waarde in het economisch verkeer van deze producten, maar niet meer dan € 500 (2022 en 2021: € 500) per werknemer per kalenderjaar);<sup>3)</sup>
- werkplekgerelateerde fitness;
- voorzieningen (zoals niet-werkplekgerelateerde fitness en stoelmassage) die rechtstreeks voortvloeien uit het arboplan voor het verkleinen of wegnemen van de gezondheids- en veiligheidsrisico's van de werknemer/werkplekgerelateerde hulpmiddelen die ook elders kunnen worden gebruikt;
- verklaringen omtrent het gedrag of daarmee vergelijkbare buitenlandse verklaringen;
- thuiswerken in het kader van de dienstbetrekking (tot maximaal € 2,15 (2022: € 2) per thuiswerkdag of een gedeelte daarvan).<sup>3)</sup>

<sup>1)</sup> De werknemer moet verplicht zijn tot teruggaaf van de voorziening of vergoeding van de restwaarde op het moment dat de voorziening niet langer noodzakelijk is voor de vervulling van de dienstbetrekking. Per 1 januari 2023 geldt een jaarlijkse keuze voor toepassing van de 30%-regeling of de werkelijke extraterritoriale uitgaven. Daarnaast komt per 2024 een aftoppingsmaatregel die geldt voor werknemers die vanaf 1 januari 2023 gebruikmaken van de 30%-regeling.

<sup>2)</sup> Het niet-gebruikte deel van deze personeelskorting kan niet worden doorgeschoven naar volgende jaren.

<sup>3)</sup> Wanneer de werknemer die op ten minste 128 dagen per kalenderjaar thuiswerkt een vaste vergoeding voor thuiswerken ontvangt, mag deze vergoeding worden berekend alsof de werknemer op ten hoogste 214 dagen per kalenderjaar thuiswerkt.

## Reiskosten

De reiskostenvergoeding is in 2023 verhoogd. De werkgever mag onbelast € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per zakelijk gereden km vergoeden, ongeacht de manier van vervoer, zoals auto, (brom)fiets of motor. Ook woon-werkverkeer wordt gezien als zakelijk verkeer. De vergoeding geldt niet als per taxi, (lucht)vaartuig of een ter beschikking gesteld vervoermiddel wordt gereisd. Reist de werknemer per taxi of (lucht)vaartuig, dan mag de werkgever alleen de werkelijk gemaakte kosten vergoeden. Reist de werknemer per openbaar vervoer, dan mag hetzij maximaal de prijs van de vervoersbewijzen, hetzij maximaal € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per km worden vergoed. Voor het vervoer naar de opstapplaats mag de werkgever de normale onbelaste reiskostenvergoeding geven.

Als een werknemer voor minimaal 60% (128 dagen) op een vaste plaats werkzaam is, mag de werkgever een onbelaste reiskostenvergoeding zonder nacalculatie verstrekken alsof de werknemer het hele jaar op deze plaats werkzaam is, mits zijn vervoer niet plaatsvindt per taxi, (lucht) vaarttuig of ter beschikking gesteld voertuig.

Deze reiskostenvergoeding bedraagt op jaarbasis:  $A \times B \times C \times \text{€ } 0,21$  (2022 en 2021: € 0,19) per km waarbij:

A = het aantal reguliere werkdagen per jaar (maximaal 214 dagen, minimaal 128 dagen x deeltijdfactor);

B = de totale reisafstand per dag (heen- en terugreis);

C = de deeltijdfactor.

### Tijdelijke verblijfkosten

De werkgever mag een onbelaste vergoeding/verstrekking geven inzake tijdelijke verblijfkosten. Van tijdelijke verblijfkosten is sprake:

- ingeval een werknemer gedurende een week vanuit zijn woning naar steeds verschillende arbeidsplaatsen reist of als de werknemer ten minste één dag in de week heen en weer reist tussen dezelfde arbeidsplaats en zijn woning gedurende maximaal 20 dagen (20-dagencriterium);<sup>1)</sup>
- ingeval een werknemer heen en weer reist tussen zijn arbeidsplaats en tijdelijke woning. Dit omdat er zakelijke redenen zijn om nog niet bij de arbeidsplaats te gaan wonen (bijvoorbeeld omdat de werknemer nog in zijn proeftijd zit of in geval van tijdelijke projecten).

<sup>1)</sup> Het 20-dagencriterium dient beoordeeld te worden tijdens de zogenaamde referentieperiode. Deze periode begint te lopen in de week waarin de werknemer voor het eerst naar de arbeidsplaats reist en eindigt in de week dat de werknemer voor het laatst naar deze arbeidsplaats reist. De referentieperiode loopt door bij een incidentele onderbreking, maar begint opnieuw bij een langdurige onderbreking. Van een langdurige onderbreking is sprake indien de werknemer niet naar dezelfde arbeidsplaats reist gedurende een of meer van de volgende periodes:

- twee of meer aaneensluitende weken in een periode van 26 weken of minder (niet in geval van ziekte en/of verlof);
- drie of meer aaneensluitende weken in een periode van meer dan 26 weken (niet in geval van ziekte en/of verlof);
- zes of meer aaneensluitende weken wegens verlof en/of ziekte.

Maaltijden die onder deze regeling (tijdelijke verblijfkosten) worden vergoed/verstrek, zijn onbelast. Van een dergelijke maaltijd is sprake bij:

- dienstreizen;
- reizen van mobiele en ambulante werknemers (zoals vertegenwoordigers en accountants);
- zakelijke besprekingen met klanten buiten de vaste werkplek;
- werkzaamheden op niet-permanente locaties, zoals bij het werk van wegenbouwers, bouwvakkers en medewerkers van een filmcrew.

Daarnaast kunnen aan werknemers onbelast maaltijden worden vergoed/verstrek indien de maaltijden een meer dan bijkomstig zakelijk karakter hebben. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij:

- al dan niet verwacht overwerk of werk op koopavonden;
- therapeutisch mee-eten;
- werkzaamheden aan boord van vliegtuigen, schepen, boorplatforms of kermiswagens.

Als een werknemer door zijn werk tussen 17:00 uur en 20:00 uur niet thuis kan eten, is er in elk geval sprake van een meer dan bijkomstige zakelijke maaltijd.

### Verhuiskosten

Indien een werknemer moet verhuizen in het kader van de dienstbetrekking, kunnen de verhuiskosten onbelast worden vergoed. De onbelaste vergoeding bedraagt maximaal € 7.750 (2022 en 2021: € 7.750), vermeerderd met de werkelijke kosten voor het overbrengen van de inboedel.

Van een verhuizing in het kader van de dienstbetrekking is in ieder geval sprake als aan de volgende twee voorwaarden wordt voldaan:

- de werknemer moet binnen twee jaar na aanvaarding van de nieuwe dienstbetrekking of overplaatsing verhuizen;
- de afstand tussen de woning van de werknemer en de arbeidsplaats moet door de verhuizing met ten minste 60% worden verkleind, terwijl deze afstand voor de verhuizing ten minste 25 km bedroeg.

### Branche-eigen producten

De korting (of vergoeding) die werknemers krijgen bij de aankoop van branche-eigen producten is onder voorwaarden vrijgesteld. Deze voorwaarden zijn:

- de producten zijn niet branchevreemd;
- de korting of vergoeding bedraagt per product maximaal 20% van de waarde van dat product in het economisch verkeer;
- de totale kortingen of vergoedingen bedragen maximaal € 500 (2022 en 2021: € 500). Komt het totaalbedrag uit boven € 500 (2022 en 2021: € 500), dan kan het meerdere worden aangewezen als eindheffingsbestanddeel.

Bovengenoemde regeling geldt ook als de korting wordt verleend door een aan de werkgever verbonden vennootschap.

### Arbovoorzieningen op de werkplek

De terbeschikkingstelling van arbovoorzieningen op de werkplek is onbelast als:

- die arbovoorzieningen samenhangen met uw verplichtingen als werkgever op grond van de Arbeidsomstandighedenwet;
- de werknemer door die voorzieningen geen aanmerkelijke privébesparing heeft;
- de werknemer die voorzieningen (gedeeltelijk) gebruikt op de werkplek.

### Vergoeding voor thuiswerken

Vanaf 1 januari 2022 geldt een gerichte vrijstelling voor de vergoeding die de werknemer ontvangt voor thuiswerken in het kader van de dienstbetrekking. Wanneer de werknemer die op ten minste 128 dagen per kalenderjaar thuiswerkt een vaste vergoeding voor thuiswerken ontvangt, mag deze vergoeding worden berekend alsof de werknemer op ten hoogste 214 dagen per kalenderjaar thuiswerkt. Hiervoor geldt

een forfaitair bedrag van maximaal € 2,15 (2022: € 2) per thuisgewerkte dag (of een deel daarvan). De werkgever kan per (werk)dag de thuiswerkvergoeding of de reiskostenvergoeding toekennen.

## 2.3 NIHILWAARDERING

Verstrekkingen en voorzieningen die geheel of gedeeltelijk op de werkplek worden gebruikt of verbruikt, worden gewaardeerd op nihil. Deze verstrekkingen en voorzieningen komen niet ten laste van de vrije ruimte. Nihilwaarderingen gelden alleen voor verstrekkingen en voorzieningen op de werkplek en niet voor vergoedingen in geld. Verstrekkingen en voorzieningen die buiten de werkplek worden genuttigd/gebruikt, vallen hierbuiten en dienen tegen de factuurwaarde of tegen de waarde in het economisch verkeer te worden gewaardeerd.

De werkplek is gedefinieerd als iedere plaats die in verband met het verrichten van arbeid wordt gebruikt en waar voor de inhoudingsplichtige de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is. Voor de werkplek in een woning is een beperking aangebracht. De eigen woning is uitgesloten van de definitie werkplek. Alleen voor voorzieningen op grond van de Arbeidsomstandighedenwet kan de nihilwaardering voor de thuiswerkplek van toepassing zijn.

Onderstaand een overzicht van de op nihil te waarderen verstrekkingen:

- consumpties op de werkplek die geen deel uitmaken van een maaltijd;
- ter beschikking gestelde kleding die (bijna) uitsluitend geschikt is om tijdens het werk te dragen, zoals uniformen en overalls, werkkleding die op het werk achterblijft en werkkleding die per kledingstuk is voorzien van een of meer duidelijk zichtbare – aan (de bedrijfsorganisatie van) de werkgever gebonden – beeldkenmerken (bijvoorbeeld een bedrijfslogo) met een oppervlakte van ten minste 70 cm<sup>2</sup>;
- de renteloze personeelslening als uw werknemer daarmee een fiets, elektrische fiets of elektrische scooter voor woon-werkverkeer koopt;
- ter beschikking gestelde ov-jaarkaart en voordeelurenkaart als uw werknemer deze kaart ook voor het werk gebruikt;
- de waarde van huisvesting en inwoning (inclusief de verstrekte energie, water en bewassing) op de werkplek voor de vervulling van de dienstbetrekking. Dit is een nihilwaardering als de werknemer niet op de werkplek woont en hij door de reisafstand redelijkerwijs wel gebruik moet maken van deze voorziening.

## 2.4 VRIJE RUIMTE

Indien de vergoedingen/verstrekkingen niet in een van de hiervoor genoemde categorieën vallen, kunnen deze mogelijk nog in de vrije ruimte worden ondergebracht. Deze vrije ruimte bedraagt 3% (2022: 1,7%; 2021: 3%) van de totale fiscale loonsom (kolom 14 van de loonstaat)

per inhoudingsplichtige<sup>1)</sup> tot € 400.000 (2022 en 2021: € 400.000). Daarboven bedraagt de vrije ruimte 1,18% (2022 en 2021: 1,18%). Inhoudingsplichtigen die behoren tot eenzelfde concern kunnen ervoor kiezen<sup>2)</sup> om ten behoeve van de berekening van de vrije ruimte aangemerkt te worden als één inhoudingsplichtige.

Dit is de zogenaamde concernregeling. De concernregeling kan worden toegepast indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de inhoudingsplichtige heeft voor ten minste 95% belang in die andere inhoudingsplichtige of
- die andere inhoudingsplichtige heeft voor ten minste 95% belang in de inhoudingsplichtige of
- een derde heeft voor ten minste 95% belang in de inhoudingsplichtige, terwijl deze derde tevens voor ten minste 95% belang heeft in die andere inhoudingsplichtige.

<sup>1)</sup> Loon uit vroegere dienstbetrekking mag voor het berekenen van de vrije ruimte worden meegenomen indien dit loon minder dan 10% uitmaakt van de totale fiscale loonsom.

<sup>2)</sup> Uiterlijk bij de aangifte over het eerste tijdvak van het volgende kalenderjaar kan een concern kiezen om de concernregeling al dan niet toe te passen. Indien hiervoor gekozen wordt, geldt de concernregeling voor alle concernonderdelen die gedurende het gehele kalenderjaar hebben voldaan aan de eigendomseis van 95%. In het kalenderjaar toe- of uittredende concernonderdelen mogen de concernregeling niet toepassen.

In beginsel staat het de werkgever vrij om zelf te bepalen welke vergoedingen/verstrekkingen hij wenst onder te brengen in de vrije ruimte. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een bonus, kerstpakket, maar ook aan de fiets van de zaak. De enige voorwaarde is dat de verstrekking/vergoeding gebruikelijk is (gebruikelijkheidstoets). Dit wil zeggen dat de omvang van de vergoedingen en verstrekkingen die aan de vrije ruimte worden toegewezen, niet in belangrijke mate (30%) mag afwijken van hetgeen in overige overeenkomstige omstandigheden gebruikelijk is.

Om te bepalen of een verstrekking/vergoeding gebruikelijk is, zijn onder meer de volgende elementen van belang:

- de soort vergoedingen/verstrekkingen en de waarde ervan;
- de hoogte van de vergoedingen/verstrekkingen;
- wie de vergoedingen/verstrekkingen krijgen.

De beoordeling (op werknemersniveau) of een vergoeding gebruikelijk is of niet, vindt achteraf plaats.

Het aanwijzen van de vergoeding of verstrekking van een bepaalde omvang moet gebruikelijk zijn. Het moet gebruikelijk zijn dat de werkgever de werknemer een vergoeding of verstrekking geeft van een bepaalde omvang. Naast de gebruikelijkheidstoets worden er geen extra eisen gesteld aan de vergoedingen/verstrekkingen die in de vrije ruimte worden ondergebracht. De werkgever dient alleen vooraf kenbaar te maken welke vergoedingen/verstrekkingen in de vrije ruimte zullen vallen. Deze keuze dient uiterlijk gemaakt te worden op het moment van betalen van de vergoeding of het verstrekken van loon in natura.

Voor zover de totale vergoedingen/verstrekkingen boven de vrije ruimte uitkomen, zijn deze belast tegen 80% (2022 en 2021: 80%) eindheffing bij de werkgever. Deze eindheffing dient te worden afgedragen uiterlijk met de belasting over het tweede tijdvak van het nieuwe kalenderjaar. Bij een aangiftetijdvak van een maand is dit dan de aangifte over februari die in maart wordt gedaan.



Verder wordt nog opgemerkt dat de vergoedingen/verstrekkingen worden gewaardeerd op de waarde inclusief btw. Voor loon in natura geldt als waarderingsregel de factuurwaarde inclusief btw, behoudens bepaalde uitzonderingen waarvoor een forfait dan wel een nihilwaardering geldt. Hieronder volgt een niet-limitatieve opsomming van mogelijke vergoedingen/verstrekkingen die binnen de vrije ruimte vallen voor de factuurwaarde:

- cadeaus met verjaardagen (let op: de rouwkrans of fruitmand vormt geen loon en valt dus niet onder de werkkostenregeling);
- kerstpakketten en andere kleine geschenken;
- niet-verhaalde verkeersboeten;
- parkeer-, veer- en tolgelden (niet voor de auto van de zaak);
- contributies van personeelsverenigingen;
- contributies voor vakbonden;
- fiets;
- personeelsfeesten buiten de werkplek;
- werkkleding die geschikt is om thuis te dragen en ook mee naar huis wordt genomen;
- internet thuis voor gebruik thuis (voor zover niet noodzakelijk voor vervulling dienstbetrekking);
- apparatuur, gereedschappen voor gebruik thuis (voor zover niet noodzakelijk voor vervulling dienstbetrekking);
- werkruimte thuis;
- reiskosten voor zover > € 0,21 (2022 en 2021: € 0,19) per km;
- de korting (of vergoeding) bij aankoop van branche-eigen producten die niet is vrijgesteld (20% met een maximum van € 500).

Voor de volgende posten geldt een bijzondere waarderingsregel:

- huisvesting op de werkplek, anders dan de ter behoorlijke vervulling van de dienstbetrekking ter beschikking gestelde woning, forfaitaire waarde van € 6,10 (2022: € 5,75; 2021: € 5,70) per dag. In dit bedrag is de verstrekking van energie, water en bewassing inbegrepen;
- kinderopvang op de werkplek: uurtarieven volgens de Wet kinderopvang;
- maaltijden die op de werkplek kunnen worden genuttigd, bijvoorbeeld in een bedrijfskantine of een andere ruimte bij de werkgever. Voor deze maaltijden geldt een forfaitaire waardering van € 3,55 (2022 en 2021: € 3,35) per maaltijd, ongeacht het karakter van de maaltijd (ontbijt, lunch, diner). Uitgezonderd hiervan zijn de maaltijden tijdens overwerk of op koopavonden en maaltijden tijdens dienstreizen. Deze maaltijden vallen onder de gerichte vrijstelling.

## 2.5 TOT SLOT

Voor een uitgebreidere beschrijving van de werkkostenregeling verwijzen wij u graag naar de SRA-Praktijkhandreiking Werkkostenregeling die via de website van SRA kan worden gedownload (alleen beschikbaar voor leden van SRA).

### 3 LOON IN NATURA

Loon in natura is niet in geld genoten loon. Er gelden vaak bijzondere regels. Soms zijn de forfaitaire waarderingsvoorschriften alleen van toepassing als de dienstbetrekking het gebruik of verbruik van de verstrekking met zich brengt.

#### Waarde aandelenoptierecht

Belastingheffing vindt plaats op het moment dat u de optie uitoefent of vervreemdt. Het werkelijk gerealiseerde bedrag wordt belast.

#### Auto van de zaak

Het privévoordeel van een door de werkgever ter beschikking gestelde personen- of bestelauto vormt loon voor de loonbelasting. De werkgever moet een percentage van de cataloguswaarde van de ter beschikking gestelde auto bij het loon tellen. De bijtelling geldt voor ondernemers, resultaatgenieters en werknemers.

De bijtellingstabel vindt u op pagina 36 van deze uitgave.

De door de werknemer betaalde eigen bijdrage voor privégebruik mag de werknemer in mindering brengen op de bijtelling. De bijtelling kan achterwege blijven als:

- de werknemer een Verklaring geen privégebruik auto aanvraagt bij de Belastingdienst. De verklaring werkt als vrijwaring voor de werkgever en eventuele discussie over de bijtelling vindt plaats tussen de werknemer en de Belastingdienst, behalve als de werkgever op de hoogte had kunnen zijn van de overschrijding van de 500 km-grens. De werkgever moet deze verklaring in zijn administratie opnemen;
- de werknemer geen Verklaring geen privégebruik auto heeft en de werkgever kan aantonen – bijvoorbeeld met een rittenadministratie – dat de werknemer minder dan 500 km per jaar privé met de auto van de zaak rijdt; de bewijslast ligt hier bij de werkgever.

Als in de loop van het jaar blijkt dat er meer dan 500 km privé wordt gereden, moet alsnog bijtelling over het hele jaar plaatsvinden. Afhankelijk van het feit of de hiervoor genoemde verklaring al dan niet is afgegeven, krijgt de werkgever of de werknemer dan een naheffing voor de al verstreken aangifteperioden opgelegd, inclusief een eventuele boete.

Ook een bestelauto kan geschikt zijn om privékilometers mee te rijden. In dat geval geldt het voorgaande inzake de bijtelling. De werknemer kan een Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto aanvragen bij de Belastingdienst. De werknemer geeft aan dat met de bestelauto geen enkele kilometer privé wordt gereden, waardoor in beginsel geen rittenadministratie meer hoeft te worden bijgehouden.

Als een bestelauto in verband met de aard van het werk doorlopend door wisselende bestuurders wordt gebruikt en het daardoor moeilijk is vast te stellen of en aan wie die bestelauto ter beschikking staat, is de werkgever een eindheffing verschuldigd van € 300 (2022 en 2021: € 300) per bestelauto. De werkgever moet aannemelijk maken dat de bestelauto door wisselende bestuurders wordt gebruikt. Slaagt de werkgever hier niet in, dan is de normale bijtelling van toepassing.

De bijtelling met betrekking tot bestelauto's kan in de volgende gevallen achterwege blijven:

- de ter beschikking gestelde bestelauto is door aard en inrichting (nagenoeg) uitsluitend geschikt voor het vervoer van goederen;
- de bestelauto kan buiten werktijd niet worden gebruikt, omdat deze bijvoorbeeld achter een hek staat;
- de werkgever verbiedt het privégebruik. Het verbod moet schriftelijk worden vastgelegd, er moet toezicht zijn op naleving van het verbod en op overtredingen moet een sanctie staan.

### Fiets van de zaak

Het privévoordeel van een door de werkgever ter beschikking gestelde (elektrische) fiets of speedpedelec (fiets van de zaak) vormt loon voor de loonbelasting. De werkgever moet 7% (2022 en 2021: 7%) van de waarde van de fiets bij het loon tellen. De waarde van de fiets is de in Nederland door de fabrikant of importeur publiekelijk kenbaar gemaakte consumentenadviesprijs. Woon-werkverkeer wordt standaard aangemerkt als privé.

## 4 25- EN 40-JARIG DIENSTVERBAND

Uitkeringen bij een 25- en/of 40-jarig dienstverband, voor zover niet hoger dan één brutomaandloon, zijn belastingvrij.

## 5 VERGOEDING VRIJWILLIGERS

vrijgesteld bedrag	2023 €	2022 €	2021 €
per jaar	1.900	1.800	1.800
per maand	190	180	180
per uur:			
■ vrijwilliger < 22 jaar	2,75	2,75	2,75
■ vrijwilliger ≥ 22 jaar	5,00	5,00	5,00

## 6 LEVENSLLOOPREGELING

2023/2022

De overgangsregeling is vervallen met ingang van 2022.

2021

Vanaf 2012 kunnen werknemers zich niet meer aanmelden voor de levensloopregeling.

Voor werknemers met een levenslooprekening met een minimumtegoed van € 3.000 is een overgangsregeling getroffen. Vanaf 2012 kon deze groep werknemers doorsparen tot en met 31 december 2021, onder de voorwaarden die in 2011 van kracht waren.

Het levenslooptegoed mag bestedingsvrij worden opgenomen.

De levensloopverlofkorting wordt vanaf 2012 niet meer opgebouwd. De in het verleden opgebouwde rechten op de levensloopverlofkorting mogen wel in aanmerking worden genomen bij een opname van het levenslooptegoed.

Voor elk jaar dat de werknemer heeft gedoteerd aan de levensloopregeling (ongeacht de hoogte), bestaat er recht op een levensloopverlofkorting van € 223 per gespaard kalenderjaar tot en met 2011. Deze heffingskorting kan niet hoger zijn dan het op te nemen levenslooptegoed.

## 7 GEBRUIKELIJKLOONREGELING AANMERKELIJKBELANGHOUDER

De werknemer die arbeid verricht ten behoeve van een vennootschap waarin hij een aanmerkelijk belang (ab) heeft, moet een bepaald minimumloon genieten (gebruikelijkloonregeling).

Als de werknemer/ab-houder er niet in slaagt de hoogte van het gehanteerde salaris te onderbouwen, bestaat de mogelijkheid dat de Belastingdienst overgaat tot bijtelling van een 'fictief salaris', zodat belastingheffing plaatsvindt over een zakelijk en dus gebruikelijk salaris.

Wanneer het gebruikelijk loon minder dan € 5.000 (2022 en 2021: € 5.000) per jaar bedraagt, blijft de gebruikelijkloonregeling buiten beschouwing. Dit houdt in dat als er geen loon wordt betaald, er geen loonadministratie hoeft te worden gevoerd.

Het gebruikelijk loon wordt ten minste gesteld op het hoogste van de volgende drie bedragen:

- 100% (2022 en 2021: 75%<sup>1)</sup>) van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking;
- als bij de vennootschap of daarmee verbonden vennootschappen ook andere werknemers in dienst zijn, wordt het gebruikelijk loon ten minste vastgesteld op het hoogste loon van de in dienst zijnde werknemer, tenzij deze werknemer over een uiterst schaarse, hoogwaardige deskundigheid beschikt;
- € 51.000 (2022 € 48.000; 2021: € 47.000).

<sup>1)</sup> Afhankelijk van concrete feiten en omstandigheden kan eventueel van dit percentage worden afgeweken.

### 2022/2021

Voor start-ups geldt een versoepelde regeling. Het belastbaar loon van de directeur-grotaandeelhouders van innovatieve start-ups mag voor de toepassing van de gebruikelijkloonregeling worden vastgesteld op het wettelijk minimumloon. Een innovatieve start-up is een vennootschap dat speur- en ontwikkelingswerk verricht en voor de toepassing van de S&O-aftochtvermindering als starter wordt aangemerkt. Deze versoepelde regeling werd in beginsel verlengd tot 1 januari 2023. Thans is bepaald dat deze regeling niet verder wordt verlengd.

## 8 TARIEVEN

Voor de tarieven verwijzen wij u naar Deel I, paragraaf 2.2.

## 9 STANDAARDLOONHEFFINGSKORTINGEN

De loonheffingskorting hangt af van het totaal van de volgende heffingskortingen.

belastingplichtigen jonger dan AOW-leeftijd			
heffingskortingen	2023 €	2022 €	2021 €
algemene heffingskorting (maximaal) <sup>1)</sup>	3.070	2.888	2.837
arbeidskorting (maximaal) <sup>2)</sup>	5.052	4.260	4.205
jonggehandicaptenkorting	820	771	761
levensloopverlofkorting	–	–	223

<sup>1)</sup> Voor 2023 moet de werkgever de algemene heffingskorting verminderen met 6,095% (2022: 6,007%; 2021: 5,977%) van het bedrag boven € 22.660 (2022: € 21.317; 2021: € 21.043). De afbouw kent geen maximum.

<sup>2)</sup> De werkgever moet de arbeidskorting verminderen met 6,51% (2022: 5,86%; 2021: 6,007%) van het bedrag boven € 37.691 (2022: € 36.649; 2021: € 35.652). De afbouw kent geen maximum.

belastingplichtigen AOW-leeftijd en ouder			
heffingskortingen	2023 €	2022 €	2021 €
algemene heffingskorting (maximaal) <sup>1)</sup>	1.583	1.494	1.469
arbeidskorting (maximaal) <sup>2)</sup>	2.604	2.204	2.178
ouderenkorting inkomen < € 40.888 (2022: € 38.464; 2021: € 37.970)	1.835	1.726	1.703
ouderenkorting inkomen > € 53.122 (2022: € 49.971 <sup>3)</sup> ; 2021: € 49.323)	0	0	0
alleenstaande ouderenkorting	478	449	443

<sup>1)</sup> Voor 2023 moet de werkgever de algemene heffingskorting verminderen met 3,141% (2022: 3,106%; 2021: 3,093%) van het bedrag boven € 22.660 (2022: € 21.317; 2021: € 21.043). De afbouw kent geen maximum.

<sup>2)</sup> De werkgever moet de arbeidskorting verminderen met 3,355% (2022: 3,030%; 2021: 3,105%) van het bedrag boven € 37.691 (2022: € 36.649; 2021: € 35.652). De afbouw kent geen maximum.

<sup>3)</sup> De werkgever moet de ouderenkorting verminderen met 15% (2022 en 2021: 15%) van het bedrag boven € 40.888 (2022: € 38.464; 2021: € 37.970). De afbouw kent geen maximum.

De loonheffingskorting mag maar door één inhoudingsplichtige tegelijkertijd worden toegepast. Als de werknemer meerdere werkgevers of uitkeringsinstanties heeft, kan het voorkomen dat hij niet de volledige loonheffingskorting kan verrekenen. Ook kan de werknemer ervoor kiezen de loonheffingskorting bij geen enkele werkgever of uitkeringsinstantie te laten toepassen.

## 10 AFDRACHTVERMINDERINGEN

Werkgevers hebben de mogelijkheid hun afdracht van de ingehouden loonbelasting en premies aan de Belastingdienst te verminderen. Zij kunnen de afdrachtvermindering(en) incasseren door het bedrag daarvan af te trekken van het bedrag aan loonbelasting/premies volksverzekeringen die zij (zonder rekening te houden met de afdrachtvermindering(en)) op aangifte zouden moeten afdragen. De werkgever kan per werknemer voor verschillende afdrachtverminderingen tegelijk in aanmerking komen. De afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk en de afdrachtvermindering zeevaart (deze is niet opgenomen) kunnen echter niet samengaan per werknemer.

### Afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk (S&O)

De S&O-regeling is bedoeld om het speur- en ontwikkelingswerk in het bedrijfsleven te bevorderen. Het percentage van de afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk over het S&O-loon voor zover dat niet meer dan € 350.000 (2022 en 2021: € 350.000) bedraagt, is 32 (2022: 40; 2021: 32). Over het meerdere bedraagt het percentage 16 (2022 en 2021: 16).

Voor technostarters geldt een percentage van 40 (2022: 40; 2021: 50) over het S&O-loon voor zover dat niet meer bedraagt dan € 350.000 (2022 en 2021: € 350.000). Over het meerdere bedraagt het percentage 16 (2022 en 2021: 16). De afdrachtvermindering mag u ook toepassen op haalbaarheidsonderzoeken die niet zijn gekoppeld aan een ontwikkeltraject en geldt ook als de werkzaamheden in andere EU-landen worden verricht.

### Forfaitaire benadering

Bedrijven (met uitzondering van zzp'ers) kunnen kiezen of ze het forfait willen toepassen. Die keuze geldt voor het hele kalenderjaar. Tot 1.800 S&O-uren geldt een forfait van € 10 (2022 en 2021: € 10) per uur en daarboven van € 4 (2022 en 2021: € 4) per uur.

## III Vennootschapsbelasting

### 1 TARIEVEN

	2023
tarief voor het belastbare bedrag t/m € 200.000	19%
boven € 200.000	25,8%
bijzonder tarief voor fiscale beleggingsinstellingen	0%
	2022
tarief voor het belastbare bedrag t/m € 395.000	15%
boven € 395.000	25,8%
bijzonder tarief voor fiscale beleggingsinstellingen	0%
	2021
tarief voor het belastbare bedrag t/m € 245.000	15%
boven € 245.000	25%
bijzonder tarief voor fiscale beleggingsinstellingen	0%

Het tarief geldend voor een gebroken boekjaar dat eindigt in jaar t, kunt u met de volgende formule berekenen:

$$\text{vpb-tarief} = (X/B \times T_o) + (Y/B \times T_n)$$

waarbij:

- X = aantal dagen van het boekjaar t-1
- Y = aantal dagen van het boekjaar in jaar t
- B = totaal aantal dagen van het boekjaar
- T<sub>o</sub> = vpb-tarief in jaar t-1
- T<sub>n</sub> = vpb-tarief in jaar t



## 2 INVESTERINGSAFTREK/DESINVESTERINGSBIJTELLING

Een ondernemer die in bedrijfsmiddelen investeert, kan kleinschaligheidsinvesteringsaftrek, energie-investeringsaftrek of milieu-investeringsaftrek genieten. Zie voor de bepalingen omtrent deze aftrekposten en voor de tabellen Deel I, paragraaf 2.3. Ook de desinvesteringsbijtelling behandelen wij daar.

Daarnaast geldt voor de vennootschapsbelasting het volgende.

Doorgaans blijft de investeringsaftrek buiten beschouwing voor verplichtingen:

- tot verwerving van (een deel van) een onderneming tegen uitreiking van aandelen;
- aangegaan met een persoon of lichaam met een direct/indirect aandelenbelang in de belastingplichtige van ten minste een derde of voornoemd aandelenbelang in de belastingplichtige de afgelopen vijf jaar heeft gehad;
- aangegaan met een vennootschap waarin de belastingplichtige een aandelenbelang heeft van ten minste een derde of voornoemd aandelenbelang in de vennootschap de afgelopen vijf jaar heeft gehad;
- aangegaan door lichamen die worden aangemerkt als beleggingsinstelling.

In bepaalde situaties kan het Ministerie van Financiën/de Belastingdienst ontheffing verlenen, zodat u alsnog investeringsaftrek kunt ontvangen.

## 3 WILLEKEURIGE AFSCHRIJVING MILIEU-INVESTERINGEN (VAMIL)

Zie Deel I, paragraaf 2.3.

## 4 AFSCHRIJVING BEDRIJFSMIDDELEN

Voor de bepaling van de bodemwaarde voor een gebouw in eigen gebruik wordt aangesloten bij 100% (2022 en 2021: 100%) van de WOZ-waarde van het gebouw. Voor een nadere toelichting op afschrijving van bedrijfsmiddelen wordt verwezen naar Deel I, paragraaf 2.3.

## 5 VERLIESVERREKENING

2023/2022

Verliezen kunnen één jaar achterwaarts en onbeperkt voorwaarts worden verrekend. De verrekening geschiedt in de volgorde waarin de verliezen zijn ontstaan en de belastbare winsten zijn gemaakt.

Er geldt een beperking voor het maximaal in een boekjaar te verrekenen verlies. Verliezen mogen tot € 1.000.000 van de winst volledig worden verrekend. Voor zover de winst hoger is dan € 1.000.000 kunnen verliezen tot 50% van dit meerdere worden verrekend.

Deze regels zijn van toepassing op alle verliezen die op 1 januari 2022 nog kunnen worden verrekend en op alle toekomstige verliezen.

2021

Verliezen kunnen één jaar achterwaarts en zes jaar voorwaarts verrekend worden. De verrekening geschiedt in de volgorde waarin de verliezen zijn ontstaan en de belastbare winsten zijn gemaakt.

In afwijking van het voorgaande wordt een verlies:

- dat wordt geleden in het boekjaar dat aanvangt in het kalenderjaar 2019 verrekend vóór verliezen die zijn of worden geleden in de boekjaren die zijn aangevangen in de kalenderjaren 2017 en 2018;
- dat wordt geleden in het boekjaar dat aanvangt in het kalenderjaar 2020 verrekend vóór een verlies dat is of wordt geleden in het boekjaar dat is aangevangen in het kalenderjaar 2018.

## 6 VAN AFTREK UITGESLOTEN ALGEMENE KOSTEN

Zie Deel I, paragraaf 2.3.

Voor alle vpb-plichtigen die werknemers in dienst hebben, geldt een beperking in de aftrek van gemengde kosten, zoals kosten voor voedsel, representatie en congressen. Niet aftrekbaar is 0,4% van het belastbaar loon van alle werknemers samen, met een minimum van € 5.100 (2022: € 4.800; 2021: € 4.700). U kunt er ook voor kiezen 26,5% (2022 en 2021: 26,5%) van de werkelijk gemaakte kosten niet in aftrek te brengen.

## 7 GIFTENAFTREK

Giften gedaan aan een anbi of aan steunstichtingen SBBI kunnen in aftrek gebracht worden tot maximaal 50% (2022 en 2021: 50%) van de winst. De aftrek mag maximaal € 100.000 (2022 en 2021: € 100.000) bedragen. Giften die gedaan zijn aan een culturele anbi worden verhoogd met 50% (2022 en 2021: 50%) van het bedrag van de gift, maar maximaal met € 2.500 (2022 en 2021: € 2.500).

### *Geen giften*

Vanaf 2021 zijn giften in contanten niet langer aftrekbaar, ook niet als de gift met een kwitantie kan worden aangetoond.

## 8 INNOVATIEBOX

De belastingplichtige kan ervoor kiezen de voordelen uit een zelf voortgebracht immaterieel activum te laten belasten in de innovatiebox. Het belastingtarief van de innovatiebox bedraagt effectief 9% (2022 en 2021: 9%). Het is mogelijk om op verzoek het voordeel uit innovatieve activiteiten forfaitair vast te stellen op 25% van de winst, met een maximum van € 25.000. U kunt de regeling alleen toepassen als het saldo van de voordelen positief is. De regeling kan ook worden toegepast op voordelen die zijn genoten in de periode tussen de aanvraag en het verkrijgen van het octrooi. De voordelen in die periode kunnen in mindering worden gebracht op de voortbrengingskosten.

Om voor de innovatiebox in aanmerking te komen, wordt een onderscheid gemaakt tussen grote en kleine ondernemingen. Als grote ondernemingen worden aangemerkt:

- ondernemingen met een groepsomzet van meer dan € 250 miljoen in vijf jaar of
- ondernemingen waarvan de brutovoordelen uit een innovatief activum meer dan € 37,5 miljoen in vijf jaar bedragen.

Kleine ondernemingen kunnen de voordelen uit een zelf voortgebracht immaterieel activum in de innovatiebox onderbrengen indien dit immaterieel activum is voortgevloeid uit speur- en ontwikkelingswerk waarvoor een S&O-verklaring is afgegeven als bedoeld in de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premies volksverzekeringen (S&O-activum).

Grote ondernemingen moeten naast de S&O-verklaring tevens beschikken over een van de volgende zaken:

- een octrooi;
- naar aard met octrooien vergelijkbare rechten als utility models (gebruiksmodel);
- kwekersrechten;
- een geneesmiddel waarvoor een vergunning is verleend;
- programmatuur;
- een geregistreerd gebruiksmodel ter bescherming van innovatie;
- een aanvullend beschermingscertificaat (verleend door het Octrooicentrum Nederland).

In beginsel is er geen maximum aan het in de innovatiebox te belasten voordeel. Er geldt echter een beperking indien de S&O-activiteiten zijn (of een deel daarvan is) uitbesteed aan een verbonden lichaam. Het deel van de voordelen dat is toe te rekenen aan de S&O-activiteiten die zijn uitgevoerd door een verbonden lichaam, komt niet voor de innovatiebox in aanmerking.

## IV Dividendbelasting

### 1 TARIEVEN

	2023	2022	2021
dividenuitkeringen	15%	15%	15%

Als de dividendbelasting ten laste komt van de inhoudingsplichtige, moet u voor de berekening van de verschuldigde belasting de opbrengst vermenigvuldigen met de factor  $100/(100 -/- 15)$ . Op de gebruteerde opbrengst past u vervolgens het hiervoor vermelde belastingpercentage toe.

### 2 TIJDSTIP VAN INHOUDING

De dividendbelasting houdt u in op het moment waarop u het dividend ter beschikking stelt.

### 3 ACHTERWEGE BLIJVEN INHOUDING

Bij uitkering van dividend kan de inhouding van dividendbelasting achterwege blijven als de ontvanger van het dividend aan de volgende voorwaarden voldoet:

- de ontvanger is een lichaam dat is gevestigd in:
  - een andere EU-staat,
  - een aangewezen staat van de EER (Liechtenstein, IJsland en Noorwegen), of
  - een staat waarmee Nederland een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten die voorziet in een regeling voor dividenden, en
- de ontvanger heeft een belang in het uitkerende lichaam waarop, als het ontvangende lichaam in Nederland zou zijn gevestigd, de deelnemingsvrijstelling van toepassing zou zijn.

Ook kan inhouding achterwege blijven als de deelnemingsvrijstelling of -verrekening van toepassing is, als de opbrengstgerechtigde en inhoudingsplichtige deel uitmaken van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en als er sprake is van een vergoeding ter zake van een hybride lening.

Inhouding van dividendbelasting kan niet achterwege blijven als de ontvanger van het dividend:

- volgens een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting geacht wordt te zijn gevestigd in een staat waarmee Nederland geen verdrag ter voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten dat voorziet in een regeling voor dividendden;
- een vergelijkbare functie vervult als een beleggingsinstelling;
- niet de uiteindelijk gerechtigde tot het dividend is;
- op grond van een antifraudebepaling in het Verdrag ter voorkoming van dubbele belasting geen aanspraak kan maken op verlaging van de belasting op dividendden.

De inhouding van dividendbelasting kan achterwege blijven als het dividend wordt uitgekeerd door:

- kredietinstellingen;
- beleggingsinstellingen die zich bezighouden met groene beleggingen;
- een VBI.

## V Omzetbelasting

### 1 TARIEVEN/VRIJGESTELDE BEDRAGEN

	2023 %	2022 %	2021 %
algemeen tarief:			
■ exclusief	21	21	21
■ inclusief	17,36	17,36	17,36
verlaagd tarief:			
■ exclusief	9	9	9
■ inclusief	8,26	8,26	8,26
nultarief	0 <sup>1)</sup>	0	0
personeelskantine	9	9	9
sportkantine	13	13	13
privégebruik auto <sup>2)</sup>	2,7	2,7	2,7

<sup>1)</sup> Vanaf 2023 vallen onder dit tarief ook de installatie van zonnepanelen en zonnepanelen als dakbedekking op of in de onmiddellijke nabijheid van woningen.

<sup>2)</sup> Als de auto volledig tot het bedrijfsvermogen behoort, berekent u de bijtelling:

- op basis van het werkelijke gebruik of – als dit niet bekend is –
- op basis van het forfait van 2,7% van de catalogusprijs (inclusief btw en bpm).

Als de auto volledig tot het privévermogen van de ondernemer behoort, komt enkel het percentage zakelijk gebruik van de btw op onderhouds- en brandstofkosten voor verrekening (binnen de onderneming) in aanmerking. Als er minder dan 500 km privé wordt gereden, hoeft er geen correctie plaats te vinden. Woon-werkverkeerkilometers worden als privékilometers aangemerkt.

Indien geen btw in aftrek is gebracht bij de aanschaf van de auto, mag 1,5% in plaats van 2,7% van de catalogusprijs worden toegepast. Daarnaast is goedgekeurd dat na afloop van het vierde jaar volgend op het jaar waarin de auto in gebruik is genomen, tevens 1,5% in plaats van 2,7% mag worden toegepast.

Vrijgestelde bedragen

	2023 €	2022 €	2021 €
vrijstellingen fondswerving:			
■ leveringen	68.067	68.067	68.067
■ diensten sportverenigingen	50.000	50.000	50.000
■ diensten andere instellingen	22.689	22.689	22.689
kantineregeling:			
■ muziekverenigingen en dergelijke <sup>1)</sup>	68.067	68.067	68.067
reizigersvrijstelling: <sup>2)</sup>			
■ particuliere lucht-/zeevaart	300	300	300
■ overige reizigers	430	430	430

<sup>1)</sup> Kantineontvangsten voor sportverenigingen zijn alleen vrijgesteld als deze onder de algemene vrijstellingsbedragen voor fondsenwervende activiteiten vallen.

<sup>2)</sup> Geen tabak/alcohol/brandstof.

2 KLEINEONDERNEMERSREGELING (KOR)

De KOR betreft een keuzemogelijkheid om gebruik te maken van een vrijstelling voor de omzetbelasting. Deze keuze geldt voor alle ondernemers die in Nederland zijn gevestigd.

Een ondernemer die in Nederland is gevestigd, kan kiezen voor de toepassing van de vrijstelling als de omzet niet meer dan € 20.000 (2022 en 2021: € 20.000) in een kalenderjaar bedraagt. Het gaat hierbij om verrichte leveringen van goederen en diensten die belast zijn in Nederland of Nederlandse btw die u verlegt naar een andere Nederlandse ondernemer. Door toepassing van de vrijstelling wordt ontheffing van de administratieve verplichtingen verleend, mag niet worden gefactureerd met omzetbelasting en bestaat geen recht meer op aftrek van de voorbelasting. De keuze voor toepassing van de vrijstelling geldt voor een periode van ten minste drie jaar. Als de omzeldrempel gedurende die periode wordt overschreden, is de vrijstelling vanaf het moment van overschrijding niet meer van toepassing en vervalt de KOR automatisch. Drie jaar na overschrijding van de omzeldrempel kan opnieuw worden gekozen voor de vrijstelling.



### 3 ONROERENDE ZAKEN

De levering van een onroerende zaak is vrijgesteld van omzetbelasting.

Op deze hoofdregel bestaan twee uitzonderingen, namelijk:

- in geval van de levering van een gebouw of een gedeelte van een gebouw en het erbij behorende terrein voor, op of uiterlijk twee jaar na het tijdstip van de eerste ingebruikname alsmede de levering van een bouwterrein;
- als leverancier en afnemer gezamenlijk om belastingheffing verzoeken (optieverzoek). Indien aan de voorwaarden wordt voldaan, kan voor de verkoop een verzoek worden ingediend bij de Belastingdienst of in de notariële leveringsakte worden opgenomen dat partijen voor een belaste levering voor de omzetbelasting kiezen. Er wordt aan de voorwaarden voldaan zodra de afnemer verklaart dat hij de onroerende zaak voor 90% of meer zal gebruiken voor aftrekgerechtigde prestaties. Dit geldt voor het jaar waarin hij het pand koopt en het daaropvolgende jaar. De afnemer zal binnen 4 weken na afloop van het boekjaar, na het jaar waarin de onroerende zaak is geleverd, aan de verkoper moeten verklaren of hij daadwerkelijk aan de 90%-eis heeft voldaan. De verkoper stuurt deze verklaring vervolgens door aan de Belastingdienst. Voor bepaalde branches is de 90%-eis vervangen door een 70%-eis.

De verhuur/verpachting van een onroerende zaak is vrijgesteld van omzetbelasting, tenzij:

- verhuurder en huurder gezamenlijk om belastingheffing hebben verzocht (optieverzoek) of
- verhuurder en huurder een getekende huurovereenkomst hebben. Daarin moeten zij de volgende gegevens vermelden:
  - dat de verhuur is belast met omzetbelasting;
  - de ingangsdatum van de belaste verhuur;
  - de datum van aanvang van het boekjaar van de huurder;
  - een omschrijving van de onroerende zaak en de plaatselijke en kadastrale aanduiding;
  - een verklaring waaruit blijkt dat de huurder de onroerende zaak voor 90% of meer gebruikt voor aftrekgerechtigde prestaties. Voor bepaalde branches is de 90%-eis vervangen door een 70%-eis.

Alle hiervoor vermelde gegevens moeten deel uitmaken van de administratie van de verhuurder.

## 4 AANGIFTETIJDVAK

2023/2022/2021

af te dragen omzetbelasting	aangiftetijdvak <sup>1)</sup>
< € 1.883 per jaar	jaar
€ 1.883 - € 15.000 per kwartaal	kwartaal
> € 15.000 per kwartaal	maand

<sup>1)</sup> Als u regelmatig te laat betaalt, kan de Belastingdienst u verplichten – onafhankelijk van de af te dragen omzetbelasting – om maandelijks aangifte te doen. Als regelmatig recht op een teruggaaf bestaat, kunt u om aangifte op maandbasis verzoeken.

## 5 SUPPLETIE OMZETBELASTING

De ondernemer is verplicht om na ontdekking van de niet of te weinig aangegeven omzetbelasting op eigen initiatief een suppletie omzetbelasting in te dienen. Indien de correctie echter maximaal € 1.000 aan omzetbelasting bedraagt, mag u deze correctie verwerken in de eerstvolgende aangifte. Indien de correctie hoger is dan € 1.000 aan omzetbelasting en na ontdekking geen suppletie omzetbelasting wordt ingediend, kan de Belastingdienst een boete opleggen van maximaal 100% van het niet aangegeven bedrag aan omzetbelasting. Deze boete kan worden opgelegd naast de reeds bestaande boeten voor de omzetbelasting (zie Deel VIII, hoofdstuk 3). Indien de correctie meer dan € 20.000 bedraagt, kan de Belastingdienst alsnog een verzuimboete opleggen van 5% van de verschuldigde omzetbelasting (tot een maximum van € 5.514).

## 6 FACTUURVEREISTEN

Een factuur moet ten minste de volgende gegevens bevatten:

- het btw-identificatienummer van de presterende ondernemer;
- het KVK-nummer van de presterende ondernemer;
- een (doorlopend) factuurnummer;
- de factuurdatum;
- naam en adres van de presterende ondernemer en van de afnemer;
- datum van levering of dienst;
- de omvang en de aard van de geleverde goederen en de verrichte diensten;

- per tarief of per vrijstelling:
  - de eenheidsprijs exclusief btw;
  - eventuele kortingen die niet in de eenheidsprijs zijn opgenomen;
  - het toegepaste btw-tarief;
  - de vergoeding;
  - bij vooruitbetaling: de datum van betaling als die afwijkt van de factuurdatum;
  - het btw-bedrag (in euro's);
- het btw-identificatienummer van de afnemer:
  - bij intracommunautaire prestaties aan ondernemers in een ander EU-land;
  - bij toepassing van de verleggingsregeling;
- uit de factuur moet blijken of er een bijzondere btw-regeling van toepassing is (handel in gebruikte goederen, toepassing van een verleggingsregeling, toepassing van een vrijstelling van btw, levering van goederen aan ondernemers in een ander EU-land).

Indien het factuurbedrag niet hoger is dan € 100 (inclusief btw) of als het gaat om een correctiefactuur, gelden vereenvoudigde factureringsregels.

Een vereenvoudigde factuur bevat ten minste de volgende gegevens:

- de factuurdatum;
- naam en adres van de presterende ondernemer;
- de omvang en de aard van de geleverde goederen en de verrichte diensten;
- het te betalen bedrag aan btw (in euro's).

De vereenvoudigde factuur kan niet worden toegepast bij intracommunautaire leveringen of bij afstandsverkopen.

## VI Erf- en schenkbelasting

De Successiewet bestaat uit de onderdelen erfbelasting en schenkbelasting.

### 1 VRIJSTELLINGEN ERFBELASTING

verkrijging door	2023 €	2022 €	2021 €
partner			
■ vrijstelling	723.526	680.645	671.910
■ minimumvrijstelling na korting met onbelaste aanspraken <sup>1)</sup>	186.915	175.837	173.580
kind	22.918	21.559	21.282
kleinkind	22.918	21.559	21.282
ziek of gehandicapt kind <sup>2)</sup>	68.740	64.666	63.836
ouders <sup>3)</sup>	54.270	51.053	50.397
overige verkrijgers	2.418	2.274	2.244

<sup>1)</sup> Aanspraken op pensioen, lijfrente en periodieke uitkeringen bij overlijden komen voor 50% van de gekapitaliseerde waarde op de basisvrijstelling in mindering.

<sup>2)</sup> Een kind wordt beschouwd als ziek of gehandicapt als het grotendeels op kosten van de overledene werd onderhouden en ten gevolge van ziekte of gebreken vermoedelijk in de eerstkomende drie jaar buiten staat zal zijn om met arbeid die voor zijn kracht berekend is, de helft te verdienen van hetgeen lichamelijk en geestelijk gezonde personen van gelijke leeftijd in staat zijn aan inkomen uit arbeid te verwerven.

<sup>3)</sup> Als beide ouders erven, is de vrijstelling voor hen samen € 54.270 (2022: € 51.053; 2021: € 50.397). Erf één ouder, dan is de maximale vrijstelling eveneens € 54.270 (2022: € 51.053; 2021: € 50.397).

#### Partnerbegrip

Iedere belastingplichtige kan op enig moment maar één partner hebben. Onder partners wordt verstaan:

- gehuwden en daarmee gelijkgestelde geregistreerde partners (van tafel en bed gescheiden leven = ongehuwd);
- ongehuwden indien in geval van overlijden gedurende zes maanden voorafgaand aan het overlijden en in geval van schenking gedurende twee jaar voorafgaand aan de schenking cumulatief wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - beiden zijn meerderjarig;
  - beiden staan op hetzelfde adres ingeschreven in de Basisregistratie Personen;
  - er is een wederzijdse zorgverplichting, aangegaan bij notariële akte;
  - er is geen sprake van bloedverwantschap in de rechte lijn.

Aan de voorwaarde van de wederzijdse zorgverplichting, aangegaan bij notariële akte, hoeft niet te zijn voldaan indien personen tot aan het tijdstip van schenking of overlijden al gedurende vijf jaar een gezamenlijke huishouding hebben gevoerd en op hetzelfde adres staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen.

## 2 VRIJSTELLINGEN SCHENKBELASTING

verkrijging door	2023 €	2022 €	2021 €
kind	6.035	5.677	6.604
kind tussen 18 en 40 jaar eenmalig: <sup>1)</sup>			
■ verhoogde vrijstelling (vrij besteedbaar)	28.947	27.231	26.881
■ verhoogde vrijstelling studie <sup>2)</sup>	60.298	56.724	55.996
■ verhoogde vrijstelling eigen woning (overgangsrecht) <sup>3) 4)</sup>	0	29.493	29.115
verkrijgers tussen 18 en 40 jaar voor de eigen woning <sup>1) 3) 4) 5)</sup>	28.947	106.671	105.302
overige verkrijgers <sup>6)</sup>	2.418	2.274	3.244

<sup>1)</sup> Mits hier in de aangifte een beroep op wordt gedaan.

<sup>2)</sup> Onder voorwaarden: mits schenking wordt gebruikt voor een studie waarvan de jaarlijkse kosten ten minste € 20.000 bedragen.

<sup>3)</sup> Mits de schenking wordt gebruikt voor aankoop, kosten voor verbetering of onderhoud van een eigen woning, afkoop van een recht van erfpacht, opstal, beklemming of een aflossing van de eigenwoningschuld/restschuld van een eigen woning.

<sup>4)</sup> Indien in een eerder jaar een beroep is gedaan op een verhoogde schenkingsvrijstelling kan deze in een aantal situaties nog worden aangevuld bij toepassing van de schenkingsvrijstelling voor de eigen woning. Overleg met uw adviseur voor de mogelijkheden in uw situatie.

<sup>5)</sup> De schenkingsvrijstelling eigen woning wordt per 2023 flink verlaagd en in 2024 helemaal afgeschaft.

<sup>6)</sup> Als de instelling een door de Belastingdienst afgegeven beschikking heeft waarin zij is aangewezen als anbi, zijn verkrijgingen vrijgesteld. Ook verkrijgingen door SBBI's zijn vrijgesteld.

## 3 TARIEVEN

2023					
gedeelte van de belaste verkrijging tussen		tarief partners/kinderen	tarief (achter) kleinkinderen	overige verkrijgers <sup>1)</sup>	
€	€	%	%	%	
0	138.642	10	18	30	
138.642	–	20	36	40	

<sup>1)</sup> Onder andere ouders.

2022					
gedeelte van de belaste verkrijging tussen		tarief partners/kinderen	tarief (achter) kleinkinderen	overige verkrijgers <sup>1)</sup>	
€	€	%	%	%	
0	130.425	10	18	30	
130.425	–	20	36	40	

<sup>1)</sup> Onder andere ouders.

2021					
gedeelte van de belaste verkrijging tussen		tarief partners/kinderen	tarief (achter) kleinkinderen	overige verkrijgers <sup>1)</sup>	
€	€	%	%	%	
0	128.751	10	18	30	
128.751	–	20	36	40	

<sup>1)</sup> Onder andere ouders.

## 4 WAARDERINGSREGELS

### 4.1 PERIODIEKE UITKERING

De waarde van een periodieke uitkering in geld van het leven van één persoon afhankelijk, wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag vermenigvuldigd met:

factor		leeftijdgerechtigde
16,	wanneer degene gedurende wiens leven	jonger dan 20 jaar is
15,	de uitkering moet plaatshebben	20 t/m 29 jaar is
14,		30 t/m 39 jaar is
13,		40 t/m 49 jaar is
12,		50 t/m 54 jaar is
11,		55 t/m 59 jaar is
10,		60 t/m 64 jaar is
8,		65 t/m 69 jaar is
7,		70 t/m 74 jaar is
5,		75 t/m 79 jaar is
4,		80 t/m 84 jaar is
3,		85 t/m 89 jaar is
2,		90 jaar en ouder is

De waarde van een periodieke uitkering in geld die na een bepaalde tijd vervalt, wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag vermenigvuldigd met het aantal jaren waarin zij moet plaatshebben, elke euro berekend tegen de volgende bedragen:

	als de uitkering afhankelijk is van het leven van één persoon			als de uitkering niet van het leven afhankelijk is	
	jonger dan 40 jaar	40 jaar of ouder maar jonger dan 60 jaar	60 jaar of ouder		
1 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,84	0,83	0,75		0,85
2 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,62	0,60	0,40		0,64
3 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,46	0,42	0,15		0,48
4 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,34	0,28	0,04		0,36
5 <sup>e</sup> vijftal jaren	0,25	0,18	0,02		0,28
de volgende jaren	0,12	0,06	–		0,15

In de hierna opgesomde situaties moeten voornoemde tabellen met inachtneming van het volgende worden toegepast:

- een periodieke uitkering in geld die afhankelijk is van het leven, kan niet hoger zijn dan wanneer de uitkering niet ook na een bepaalde tijd zou vervallen;
- een periodieke uitkering in geld die niet afhankelijk is van het leven, kan niet meer bedragen dan het zeventienvoud van het jaarlijkse bedrag;
- een periodieke uitkering in geld, vervallende bij het overlijden van de langstlevende van twee of meer personen, wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering afhankelijk van het leven van iemand die vijf jaar jonger is dan de jongste van de hiervoor bedoelde personen;
- een periodieke uitkering in geld, vervallende bij het overlijden van de eerststervende van twee of meer personen, wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering afhankelijk van het leven van iemand die vijf jaar ouder is dan de oudste van de hiervoor bedoelde personen;
- een periodieke uitkering in geld tot een onzeker jaarlijks bedrag wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering tot het geschatte gemiddelde jaarlijkse bedrag;
- een periodieke uitkering, rechtgevend op andere goederen dan geld, wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering in geld waarbij de goederen worden gewaardeerd volgens de regels van de Successiewet.

#### 4.2 OVERIGE SITUATIES PERIODIEKE UITKERING (NIET ONDER DE TABEL VALLEND)

Overige situaties zijn:

- de waarde van een periodieke uitkering in geld voor onbepaalde tijd die niet van het leven afhankelijk is, wordt gesteld op het zeventienvoud van het jaarlijkse bedrag;
- de waarde van een periodieke uitkering, niet vallend onder een van de vorige situaties, wordt gesteld op het bedrag waarvoor een dergelijke uitkering zou kunnen worden aangekocht.

#### 4.3 VRUCHTGEBRUIK

De wijze van waardering van een periodieke uitkering wordt op gelijke wijze toegepast bij de waardering van een vruchtgebruik. De jaarlijkse inkomsten van een vruchtgebruik (het jaarlijkse bedrag) worden gesteld op 6% van hetgeen aan vruchtgebruik is onderworpen.



#### 4.4 BEDRIJFSOPVOLGINGSREGELING

Er geldt een (gedeeltelijke) vermindering voor:

- vermogensbestanddelen die horen tot een onderneming in de zin van de inkomstenbelasting;
- aandelen en winstbewijzen die bij de erflater of schenker behoorden tot een aanmerkelijk belang.

Om voor deze vermindering in aanmerking te komen, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- bij de erflater of schenker moet bovengenoemd vermogen gedurende één jaar voorafgaand aan het overlijden of gedurende vijf jaar voorafgaand aan de schenking in bezit zijn geweest in zijn hoedanigheid als respectievelijk ondernemer, medegerechtigde, ab-houder of resultaatgenieter;
- de onderneming moet minimaal vijf jaar na het overlijden of schenken worden voortgezet of de aandelen en winstbewijzen (bij een aanmerkelijk belang) mogen minimaal vijf jaar niet worden vervreemd en de betreffende onderneming moet minimaal vijf jaar worden voortgezet.

De vermindering is afhankelijk van de omvang van de objectieve onderneming:<sup>1)</sup>

- de vermindering bedraagt 100% van de (going-concern)waarde van de onderneming of de aandelen voor zover de waarde van de objectieve onderneming minder bedraagt dan € 1.205.871 (2022: € 1.134.403; 2021: € 1.119.845);
- de vermindering bedraagt 83% van de (going-concern)waarde van de onderneming of de aandelen voor zover de waarde van de objectieve onderneming meer bedraagt dan € 1.205.871 (2022: € 1.134.403; 2021: € 1.119.845).

Als een deel van een objectieve onderneming wordt verkregen, wordt de 100%-vrijstelling naar rato toegepast.

<sup>1)</sup> Indien de liquidatiewaarde van het ondernemingsvermogen van de objectieve onderneming hoger is dan de going-concernwaarde, dan bedraagt de vermindering op de eerste plaats 100% van het verschil tussen liquidatiewaarde en lagere going-concernwaarde.

Ter zake wordt een conserverende aanslag opgelegd die na vijf jaar wordt verminderd tot nihil als aan de hiervoor gestelde voorwaarden is voldaan. Voor belasting die eventueel nog verschuldigd is over het niet-vrijgestelde deel, kan tien jaar uitstel van betaling worden verkregen.

## 5 LATENTE INKOMSTENBELASTINGSSCHULDEN

Als tot de verkrijging de in de volgende tabel genoemde bestanddelen horen, mag voor deze bestanddelen een deel in mindering worden gebracht vanwege de latent verschuldigde inkomstenbelasting.

bestanddeel	vermindering
oudedagsreserve	30%
overige fiscale en stille reserves	20%
stamrechten	30%
aanmerkelijkbelangaandelen	6,25% x overschrijding verkrijgingsprijs

## VII Belastingen van rechtsverkeer

### 1 OVERDRACHTSBELASTING

#### 1.1 KARAKTER VAN DE BELASTING

De overdrachtsbelasting is een aangiftebelasting. Dit houdt in dat de belastingplichtige (de verkrijger) in beginsel zelf gehouden is om aangifte te doen en om binnen een maand na het belastbare feit de belasting te betalen. Met betrekking tot de verkrijging van onroerende zaken, andere dan aandelen in onroerendezaakrechtspersonen (zie Wet op belastingen van rechtsverkeer (hierna: BRV) 1.2), waarvan een notariële akte is opgemaakt, wordt door de notaris namens de verkrijger de aangifte gedaan. In de praktijk zorgt de notaris er in die gevallen ook voor dat de belasting binnen een maand op de bankrekening van de Belastingdienst is bijgeschreven.

#### 1.2 BELASTBAAR FEIT

##### De verkrijging van (rechten op) onroerende zaken

Overdrachtsbelasting wordt geheven ter zake van de verkrijging van in Nederland gelegen onroerende zaken of van rechten waaraan deze zijn onderworpen. Onder verkrijging wordt mede verstaan de verkrijging van de economische eigendom. Bij de uitleg van de diverse begrippen moet aansluiting worden gezocht bij het civiele recht, tenzij de wet anders bepaalt.

Onder economische eigendom wordt verstaan een samenstel van rechten en verplichtingen met betrekking tot de onroerende zaken of rechten daarop, dat een belang bij die zaken of rechten vertegenwoordigt. Het belang omvat ten minste enig risico van waardeverandering en komt toe aan een ander dan de eigenaar of beperkt gerechtigde. De verkrijging van uitsluitend het recht op levering wordt niet aangemerkt als verkrijging van economische eigendom.

Daarnaast geldt een aantal uitzonderingen op het verkrijgingsbegrip. Het gaat hierbij om:

- de verkrijging krachtens boedelmenging, erfrecht of verjaring;
- de verkrijging krachtens verdeling van een huwelijksgemeenschap of nalatenschap waarin de verkrijger was gerechtigd als rechtverkrijgende onder algemene titel;
- natrekking van een zaak die aan een onroerende zaak wordt aangebracht (onder voorwaarden);
- de rechten van grondrente, pand en hypotheek. Deze rechten worden niet aangemerkt als rechten waaraan onroerende zaken zijn onderworpen.

De beperkt zakelijke rechten erfpacht, opstal, vruchtgebruik en erfdienstbaarheden zijn rechten op onroerende zaken die onder de heffing vallen. Ook het appartementsrecht valt onder de heffing.

### **Fictieve onroerende zaken (onroerendezaakrechtspersonen)**

Belast met overdrachtsbelasting is de verkrijging van in Nederland gelegen onroerende zaken. Wanneer onroerende zaken eigendom zijn van bijvoorbeeld een bv en de aandelen in die rechtspersoon worden overgedragen, is er van een belaste verkrijging geen sprake. Er wordt dan niet een onroerende zaak verkregen, maar de aandelen in een rechtspersoon. Om te voorkomen dat de (middellijke) overdracht van onroerende zaken via aandelen niet wordt belast, is de verkrijging van aandelen e.d. in zogeheten onroerendezaakrechtspersonen (OZR) onder voorwaarden belast met overdrachtsbelasting.

Een rechtspersoon kwalificeert als een OZR als de bezittingen op het tijdstip van de verkrijging of op enig tijdstip in het daaraan voorafgaande jaar grotendeels bestaan of hebben bestaan uit onroerende zaken en tegelijkertijd ten minste 30% van de bezittingen bestaat of heeft bestaan uit in Nederland gelegen onroerende zaken, mits de onroerende zaken, als geheel genomen, op dat tijdstip geheel of hoofdzakelijk dienstbaar zijn of waren aan het verkrijgen, vervreemden of exploiteren van die onroerende zaken.

Bij de toets of de bezittingen van de OZR voor ten minste 30% uit onroerende zaken bestaan, wordt het aandelenbezit van de OZR in andere onroerendezaakrechtspersonen ook meegeteld (onder voorwaarden).

Wanneer sprake is van een OZR, wordt alleen belasting geheven bij de overdracht van de aandelen van die rechtspersoon als de verkrijger – met inbegrip van de aandelen die hij al in het lichaam heeft – een aanmerkelijk belang heeft of verkrijgt. Onder een aanmerkelijk belang wordt verstaan een belang van ten minste een derde. Ook bezittingen van bepaalde familieleden en gelieerde rechtspersonen tellen onder voorwaarden mee bij deze aanmerkelijkbelangtoets.

In geval van een belaste verkrijging van aandelen in een OZR wordt overdrachtsbelasting geheven over de waarde van de onroerende zaken die door die aandelen worden vertegenwoordigd.

### Deelneming vastgoedfonds

De regeling voor de belastbaarheid van deelname in onroerendezaaklichamen (BRV 1.2.2) geldt uitsluitend voor aandelen in rechtspersonen en niet voor deelname in vastgoedvennootschappen zónder rechtspersoonlijkheid (zoals een maatschap of vastgoedfonds). Wegens het ontbreken van de rechtspersoonlijkheid kunnen vastgoedvennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid civielrechtelijk geen eigenaar zijn. Het vermogen van de vennootschap (waaronder de onroerende zaken) behoort dus niet toe aan de personenvennootschap, maar aan alle participanten, naar evenredigheid van hun deelname. Bij wisseling van participanten of wijzigingen in de omvang van de deelname is er voor de overdrachtsbelasting als regel dus steeds sprake van belastbare feiten.

Dit geldt echter niet voor deelnemingen in een beleggingsfonds of een fonds voor collectieve belegging in effecten als bedoeld in art. 1:1 Wft. De wet merkt deelname aan deze specifieke fondsen niet als een belaste verkrijging van onroerende zaken aan, tenzij het belang in het fonds 33<sup>1</sup>/<sub>3</sub>% of meer bedraagt.

## 1.3 MAATSTAF VAN HEFFING

Overdrachtsbelasting wordt berekend over de waarde van de onroerende zaak of het recht waaraan deze is onderworpen. De waarde is ten minste gelijk aan die van de tegenprestatie. Verkoop tegen een laag bedrag levert daardoor geen besparing van overdrachtsbelasting op; in dat geval wordt de belasting berekend over de hogere, werkelijke waarde.

Indien de juridische eigendom wordt verkregen door dezelfde persoon nadat eerder de economische eigendom is verkregen (of andersom), wordt de belasting bij de tweede verkrijging alleen berekend over het verschil in waarde van de onroerende zaak op het moment van die verkrijging en de eerdere verkrijging.

Bij een verkrijging binnen zes maanden na een vorige verkrijging van dezelfde goederen door een ander, wordt de waarde verminderd met het bedrag waarover bij de vorige verkrijging overdrachtsbelasting of niet-aftrekbare btw was verschuldigd (doorverkoopfaciliteit).

Indien sprake is van een belaste verkrijging van aandelen in een onroerendezaakrechtspersoon (OZR), wordt de belasting berekend over de waarde van de onroerende zaken van de rechtspersoon die door de aandelen wordt vertegenwoordigd.

De overdracht van vastgoed onder voorbehoud van een beperkt zakelijk gebruiksrecht (erfpacht, opstal, erfdiensbaarheid) ten gunste van de verkoper is vanaf 1 januari 2016 belast alsof het de overdracht van de volle eigendom van de onroerende zaak betreft. Tot en met 2015 mocht de gekapitaliseerde waarde van de canons worden afgetrokken van de waarde van de onroerende zaak, wat in veel gevallen resulteerde in een lage belastinggrondslag of zelfs het ontbreken daarvan. Omdat 'erfpachtlease' economisch gezien overeenkomt met overdracht onder voorbehoud van een huurrecht ten gunste van de verkoper (sale-and-lease-back), worden beide varianten vanaf 2016 gelijk belast.

#### 1.4 TIJDSTIP VAN DE VERKRIJGING

Indien voor de verkrijging een akte in de openbare registers, als bedoeld in afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek, moet worden ingeschreven, vindt de verkrijging plaats op het moment waarop de akte wordt opgemaakt. Het markeren van het tijdstip van de verkrijging is onder andere van belang voor aanvang van de termijnen voor de aangifte en het betalen van de belasting (zie ook BRV 1.1).

Bij de verkrijging van de economische eigendom van een onroerende zaak hoeft geen notariële akte te worden ingeschreven. De verkrijging vindt plaats op het moment waarop de economische eigendomsoverdracht heeft plaatsgevonden. Degene die de economische eigendom heeft overgedragen, is gehouden om daarvan binnen veertien dagen melding te doen bij de Belastingdienst. Daarnaast is de verkrijger gehouden om aangifte te doen van zijn verkrijging.

#### 1.5 WIJZE VAN HEFFING EN TERUGGAAF VAN DE BELASTING

Overdrachtsbelasting wordt geheven van de verkrijger en moet door hem op aangifte worden voldaan. In gevallen waarin ter zake van de verkrijging een notariële akte is opgemaakt – uitgezonderd de verkrijging van aandelen in onroerendezaakrechtspersonen – wordt door de notaris namens de verkrijger aangifte gedaan.

Op verzoek wordt teruggaaf van overdrachtsbelasting verleend indien de toestand van vóór de verkrijging zowel feitelijk als rechtens wordt hersteld als gevolg van de vervulling van een ontbindende voorwaarde, nietigheid of vernietiging van de overeenkomst dan wel ontbinding wegens niet-nakoming van een verbintenis.

## 1.6 VRIJSTELLINGEN

Van overdrachtsbelasting is (onder voorwaarden) onder andere vrijgesteld de verkrijging:

- van bouwterreinen en gebouwen vóór, op of uiterlijk twee jaar na de eerste ingebruikname of rechten daarop die bij de levering van rechtswege zijn onderworpen aan btw, tenzij het gebouw als bedrijfsmiddel is gebruikt én de verkrijger de btw geheel of gedeeltelijk kan aftrekken. Deze zogeheten samenloopvrijstelling beoogt in bepaalde gevallen de samenloop van btw-heffing en overdrachtsbelasting bij de overdracht van onroerende zaken te voorkomen. De vrijstelling voor de overdrachtsbelasting geldt bij de overdracht van nieuwe, nog niet in gebruik genomen onroerende zaken ter zake waarvan btw verschuldigd is door de leverancier. Ook wanneer de overdracht plaatsvindt kort ná de eerste ingebruikname treedt de overdrachtsbelasting soms terug als er btw verschuldigd is. Dat is het geval als:
  - overdracht plaatsvindt binnen zes maanden na eerste ingebruikneming of de eerdere ingangsdatum van een verhuur van de onroerende zaak;
  - overdracht plaatsvindt uiterlijk binnen twee jaar na eerste ingebruikneming én de verkrijger de btw in het geheel niet in aftrek kan brengen; daarnaast geldt deze vrijstelling als er een bouwterrein in de zin van de btw wordt geleverd en die levering belast is met btw. Het begrip bouwterrein, zoals dat in de Wet OB is opgenomen, is met ingang van 1 januari 2017 verruimd;
- door een of meer (klein)kinderen, broers, zusters of hun echtgenoten, van een ondernemer van goederen die behoren tot en dienstbaar zijn aan diens onderneming die wat de bedrijfsvoering betreft, in haar geheel (al dan niet in fasen) door de verkrijger of verkrijgers wordt voortgezet. Hierbij wordt een pleegkind gelijkgesteld met een kind en een halfbroer, halfzuster, pleegbroer of pleegzuster gelijkgesteld met een broer of zus;
- door publiekrechtelijke lichamen;
- krachtens inbreng van een onderneming in een vennootschap die geen in aandelen verdeeld kapitaal heeft;
- bij omzetting van een persoonlijke onderneming in een vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal;
- krachtens vereffening/verdeling van een vennootschappelijk vermogen met toedeling aan de inbrenger. Hieronder valt ook de uitbrengvrijstelling (de verkrijging van onroerende zaken bij de terugkeer uit een bv of nv);
- krachtens verdeling van een gemeenschap tussen twee samenwoners, voor zover de verhouding in die gemeenschap van aanvang af minimaal 40% en maximaal 60% heeft belopen;
- bij fusie, splitsing, interne reorganisatie en taakoverdracht tussen instellingen of verenigingen als bedoeld in art. 6.33, onderdeel b en c, Wet IB 2001 (onder voorwaarden);
- van een zaak die is aangebracht door of in opdracht van de verkrijger of zijn rechtsverkrijger onder algemene titel;
- van ten behoeve van de landbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, inclusief ondergrond van glasopstanden.

Bovengenoemde vrijstellingen zijn niet van toepassing als de transactie van rechtswege belast is met btw, de vergoeding lager is dan de objectieve kostprijs én de verkrijger de btw niet of voor minder dan 90% in aftrek kan brengen. De maatstaf van heffing voor de overdrachtsbelasting bedraagt dan de (geobjectiveerde) kostprijs, inclusief btw (strafheffing overdrachtsbelasting).

## 1.7 TARIEVEN

### Tarief woningen

Voor de verkrijging van woningen of rechten waaraan deze woningen zijn onderworpen, geldt een vrijstelling, een verlaagd tarief van 2% (2022 en 2021: 2%) of het normale tarief van 10,4% (2022 en 2021: 8%). Onder een woning wordt in dit verband verstaan een onroerende zaak die op het moment van de overdracht naar zijn aard bestemd is voor bewoning door particulieren. Ook recreatiewoningen komen in aanmerking voor het lage tarief, mits deze naar hun aard bestemd zijn voor bewoning. Aanhorigheden die later worden verkregen dan de woning zelf (zoals garages, schuren e.d.) vallen ook onder het woningbegrip. Of er sprake is van een aanhorigheid moet worden beoordeeld in de context van de inkomstenbelasting (artikel 3.111 Wet IB 2001).

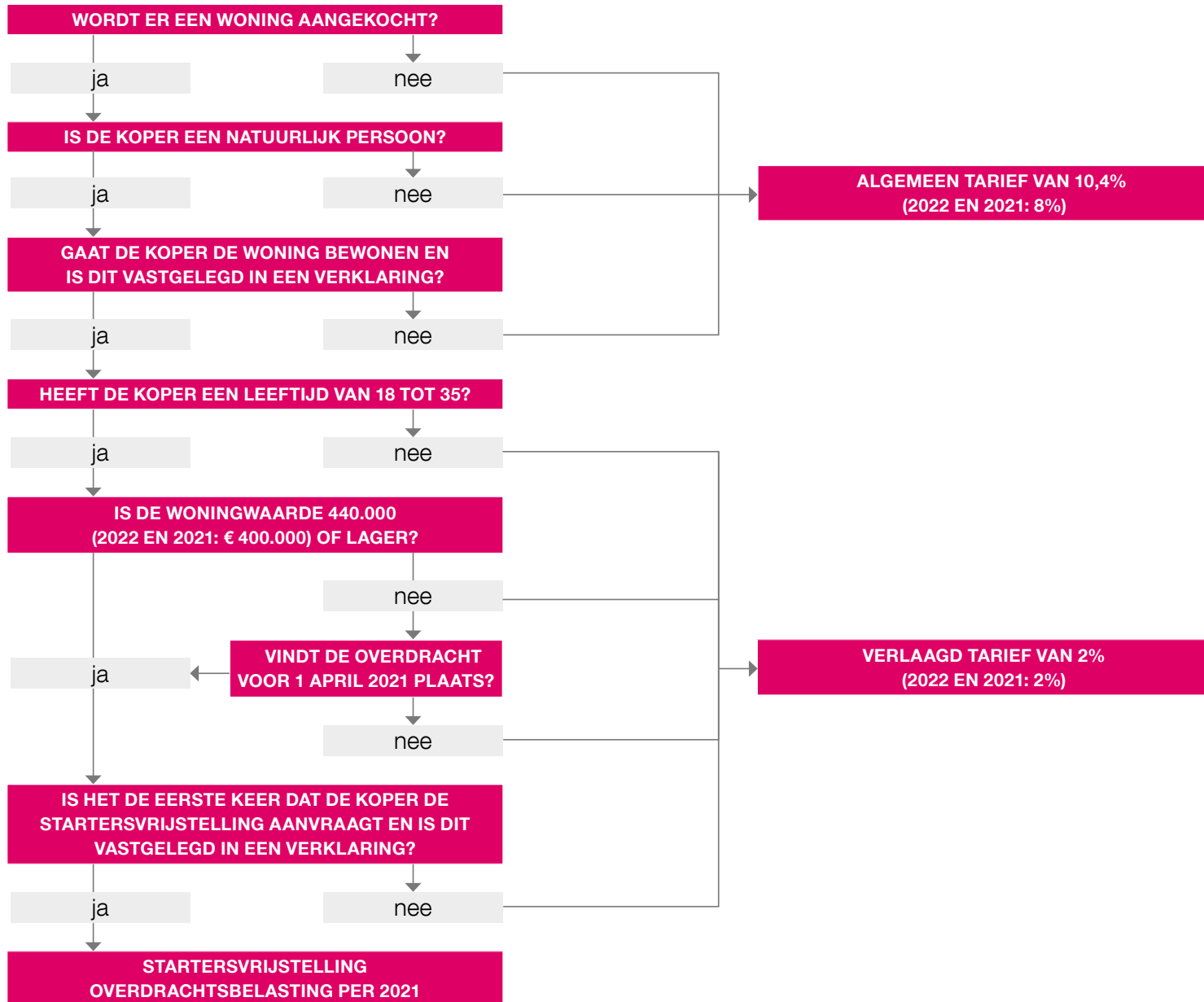
De verkrijging van een woning is per 1 januari 2021 vrijgesteld (startersvrijstelling) onder de volgende voorwaarden:

- de verkrijger is tussen de 18 en 35 jaar;
- de woningwaarde is niet hoger dan € 440.000 (2022 en 2021: € 400.000 voor overdrachten ná 31 maart 2021);
- de verkrijger gaat de woning zelf bewonen en dit is vastgelegd in een verklaring;
- de verkrijger heeft de vrijstelling nog niet eerder toegepast en dit is vastgelegd in een verklaring.

De verkrijging van een woning is belast met 2% (2022 en 2021: 2%) overdrachtsbelasting als niet aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan, maar de verkrijger de woning wel zelf gaat bewonen.

In alle overige gevallen is de verkrijging van een woning belast met het algemene tarief van 10,4% (2022 en 2021: 8%).





## Tarief andere onroerende zaken

Het tarief van de overdrachtsbelasting voor de verkrijging van andere onroerende zaken dan woningen bedraagt 10,4% (2022 en 2021: 8%).

## 2 ASSURANTIEBELASTING

### 2.1 MAATSTAF VAN HEFFING ASSURANTIEBELASTING

- wordt geheven ter zake van verzekeringen waarvan het risico in Nederland is gelegen en ter zake van daarmee samenhangende diensten;
- wordt berekend over de verschuldigde premie en over de vergoeding voor met de verzekering samenhangende diensten of voor zover de tegenprestatie niet uit een geldsom bestaat, over de totale waarde van de tegenprestatie welke in verband met de verzekering in rekening wordt gebracht (m.u.v. de assurantiebelasting).

Het risico ligt in Nederland indien:

- de verzekeringnemer in Nederland woont of is gevestigd;
- het verzekerde voorwerp zich in Nederland bevindt (onder voorwaarden);
- in Nederland een verzekering is afgesloten voor reis of vakantierisico die een looptijd heeft van vier maanden of minder, tenzij de verzekering betrekking heeft op in een andere EU-lidstaat:
  - gelegen onroerende zaken;
  - geregistreerde voer- en vaartuigen;
  - afgesloten verzekering voor reis of vakantierisico die een looptijd heeft van vier maanden of minder.

### 2.2 WIJZE VAN HEFFING

De assurantiebelasting:

- wordt geheven van de in Nederland woonachtige of gevestigde verzekeraar/(fiscaal) vertegenwoordiger/tussenpersoon/gevolmachtigd agent;
- is verschuldigd op het tijdstip waarop de premie vervalt;
- moet op aangifte worden voldaan.

## 2.3 VRIJSTELLINGEN

Van assurantiebelasting zijn vrijgesteld:

- levensverzekeringen;
- ongevallen-, invaliditeits- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen;
- ziekte en ziektekostenverzekeringen, waaronder zorgverzekeringen;
- werkloosheidsverzekeringen;
- verzekeringen van zeeschepen (niet-pleziervaartuigen);
- verzekeringen van luchtvaartuigen (onder voorwaarden);
- transportverzekeringen;
- herverzekeringen;
- exportkredietverzekeringen.

## 2.4 TARIEF

Het tarief van de assurantiebelasting bedraagt 21% (2022 en 2021: 21%).

## VIII Toeslagen

### 1 INLEIDING

#### 1.1 BEGRIPPEN

In dit hoofdstuk komt een aantal begrippen aan de orde:

*Toetsingsinkomen:* Dit is het verzamelinkomen (zie Deel I, paragraaf 1.1).

*Toeslagpartner:* Gehuwden, geregistreerde partners en fiscale partners zijn automatisch toeslagpartners. Voor ongehuwd samenwonenden wordt de toeslagpartner aan de hand van objectieve criteria vastgesteld. Op de internetpagina van de Belastingdienst/Toeslagen is een hulpmiddel te vinden om te bepalen of men toeslagpartner is of niet.

*Medebewoner:* Dit begrip is alleen van belang voor de huurtoeslag.

De medebewoner is niet de toeslagpartner, maar is wel op hetzelfde adres in de Basisregistratie Personen ingeschreven als de aanvrager van de huurtoeslag. Een medebewoner is ook geen onderhuurder.

Met de Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen zet het kabinet in op drie pijlers: het versterken van de menselijke maat in het toeslagenstelsel, het verbeteren van praktische rechtsbescherming van burgers en het voorkomen van schrijnende situaties door het verlies van toeslagen als gevolg van partnerschap.

## 1.2 TERMIJNEN

Om in aanmerking te komen voor de toeslagen in 2023, moet de aanvraag vóór 1 september 2024<sup>1)</sup> bij de Belastingdienst/Toeslagen zijn ingediend. Heeft de Belastingdienst uitstel verleend voor het indienen van de aangifte inkomstenbelasting, dan geldt eenzelfde uitsteltermijn voor het indienen van de aanvraag voor de toeslagen.

<sup>1)</sup> Dit geldt niet voor de kinderopvangtoeslag. Deze aanvraag dient in de maand waarin de kinderopvang start of uiterlijk binnen drie maanden daarop bij de Belastingdienst te worden ingediend. Als de aanvraag later wordt ingediend, wordt geen toeslag toegekend voor de periode tussen aanvang van de opvang en drie maanden voorafgaand aan de aanvraag en gaat een deel van het recht op toeslag verloren.

## 1.3 UITBETALING

De Belastingdienst betaalt maandelijks voorschotten uit als de totale toeslag meer dan € 60 (2022 en 2021: € 60) bedraagt. Als de toeslag meer dan € 24 (2022 en 2021: € 24) bedraagt maar minder dan € 60 (2022 en 2021: € 60), krijgt u de toeslag ineens uitgekeerd. Alleen als u recht heeft op een toeslag van meer dan € 24 (2022 en 2021: € 24) krijgt u deze uitbetaald. De betalingen worden afgerond op € 1.

## 2 KINDGEBONDEN BUDGET

Het kindgebonden budget is een bijdrage in de kosten voor kinderen onder de 18 jaar. Om in aanmerking te komen voor het kindgebonden budget, moet u aan de volgende voorwaarden voldoen:

- u heeft één of meer kinderen jonger dan 18 jaar;
- u heeft recht op kinderbijslag of u draagt, als het kind 16 of 17 jaar is en de kinderbijslag is gestopt omdat uw kind overdag niet meer op school zit, in belangrijke mate bij aan het onderhoud van het kind. Uw kind in belangrijke mate onderhouden, betekent dat u per kwartaal minimaal € 488 (2022 en 2021: € 433) bijdraagt in de kosten van het levensonderhoud van uw kind. Vanaf 2021 mag het kind onbeperkt bijverdienen;
- u heeft de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning.

Bij de berekening van het bedrag aan kindgebonden budget waarop u recht heeft, is naast de hoogte van uw inkomen ook het aantal kinderen van belang. Bedraagt het toetsingsinkomen meer dan € 43.397 (2022: € 39.596; 2021: € 38.853), dan wordt voor het meerdere een percentage van 6,75 (2022 en 2021: 6,75) op het kindgebonden budget in mindering gebracht. Per 2021 is er voor de toeslag een verschil tussen de rechthebbende met of zonder toeslagpartner.

## 2023

## (alleen van toepassing op rechthebbende met partner)

aantal kinderen	inkomen tot € 43.397 bedrag kindgebonden budget	geen recht vanaf inkomen boven
1	€ 1.653	€ 66.798
2	€ 3.185	€ 89.495
3 <sup>1)</sup>	€ 4.717	€ 112.191

<sup>1)</sup> Voor het vierde en elk volgende kind € 1.532 per kind extra.

## 2022

## (alleen van toepassing op rechthebbende met partner)

aantal kinderen	inkomen tot € 39.596 bedrag kindgebonden budget	geen recht meer vanaf inkomen boven
1	€ 1.220	€ 57.670
2	€ 2.326	€ 74.055
3 <sup>1)</sup>	€ 3.327	€ 88.884

<sup>1)</sup> Voor het vierde en elk volgende kind € 1.001 per kind extra.

## 2021

## (alleen van toepassing op rechthebbende met partner)

aantal kinderen	inkomen tot € 38.180 bedrag kindgebonden budget	geen recht meer vanaf inkomen boven
1	€ 1.204	€ 56.690
2	€ 2.226	€ 71.830
3 <sup>1)</sup>	€ 3.145	€ 85.446

<sup>1)</sup> Voor het vierde en elk volgende kind € 919 per kind extra.

Het vermogen in box 3 mag niet hoger zijn dan (vrijgestelde groene beleggingen tellen mee als vermogen):

maximum vermogen	2023	2022	2021
aanvrager zonder toeslagpartner	€ 127.582	€ 120.020	€ 118.479
aanvrager met toeslagpartner	€ 161.329	€ 151.767	€ 149.819

**Kinderen van 12 t/m 15 jaar**

Als u een kind heeft in de leeftijd van 12 t/m 15 en u een toetsingsinkomen heeft dat niet meer bedraagt dan € 43.397 (met partner) en € 25.070 (zonder partner) (2022: € 22.356; 2021: € 21.835), wordt het kindgebonden budget verhoogd met € 267 (2022: € 251; 2021: € 247). Bedraagt het verzamelinkomen meer dan € 43.397 (met partner) en € 25.070 (zonder partner) (2022: € 22.356; 2021: € 21.835), dan wordt voor het meerdere een percentage van 6,75 (2022 en 2021: 6,75) op de verhoging in mindering gebracht.

**Kinderen van 16 en 17 jaar**

Als u een kind heeft in de leeftijd van 16 of 17 en u een toetsingsinkomen heeft dat niet meer bedraagt dan € 43.397 (met partner) en € 25.070 (zonder partner) (2022: € 22.356; 2021: € 21.835), wordt het kindgebonden budget verhoogd met € 476 (2022: € 447; 2021: € 441). Bedraagt het verzamelinkomen meer dan € 43.397 (met partner) en € 25.070 (zonder partner) (2022: € 22.356; 2021: € 21.835), dan wordt voor het meerdere een percentage van 6,75 (2022 en 2021: 6,75) op de verhoging in mindering gebracht.

**Alleenstaande ouder**

Indien uw toetsingsinkomen lager is dan € 25.070 (zonder partner) (2022: € 22.356; 2021: € 21.835), wordt het kindgebonden budget verhoogd met € 3.848 (2022: € 3.285; 2021: € 3.242). Bedraagt het verzamelinkomen meer dan € 25.070 (2022: € 22.356; 2021: € 21.835), dan wordt voor het meerdere een percentage van 6,75 (2022 en 2021: 6,75) op de verhoging in mindering gebracht.

Voor de berekening van de toeslag verwijzen wij u graag naar de website van de Belastingdienst/Toeslagen (zie pag. 133, relevante internetadressen).

**3 KINDEROPVANGTOESLAG**

De voorwaarden voor toekenning van de kinderopvangtoeslag zijn onder andere:

- de aanvrager heeft de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning;
- de aanvrager en/of partner draagt/dragen een deel van de kosten van de opvang zelf;
- de opvang vindt plaats bij of via een kinderopvangorganisatie die in het LRKP is geregistreerd (onder kinderopvang wordt verstaan de opvang van een kind tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs begint);
- de aanvrager en de eventuele partner werken, volgen een traject naar werk, een opleiding of een inburgeringscursus;
- er woont ten minste één kind bij de aanvrager;

- de aanvrager ontvangt de kinderbijslag of pleegouderbijdrage of draagt in belangrijke mate bij aan de kosten van levensonderhoud van het kind;
- de aanvrager heeft met het kindercentrum of gastouderbureau een contract afgesloten.

Als voor kinderopvang gebruikgemaakt wordt van een gastouder of gastouderbureau, moeten de kosten direct aan het gastouderbureau worden betaald. Daarnaast moeten de gastouder en het bureau zijn geregistreerd in het LRKP. Als niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, heeft men geen recht op kinderopvangtoeslag. Per 1 januari 2018 worden alle peuterspeelzalen aangemerkt als kinderdagverblijven. Dit houdt in dat ook hiervoor kinderopvangtoeslag kan worden aangevraagd indien aan de overige voorwaarden wordt voldaan.

De hoogte van de kinderopvangtoeslag is mede afhankelijk van de uurprijs van de kinderopvang. Er geldt een maximumvergoeding per uur. Is de in rekening gebrachte uurprijs hoger dan dat maximum, dan komt het meerdere voor rekening van de aanvrager en zijn partner.

Voor ieder kind kan per maand voor maximaal 230 (2022 en 2021: 230) opvanguren kinderopvangtoeslag worden ontvangen. Het recht op kinderopvangtoeslag is gelimiteerd aan het aantal gewerkte uren van de minst werkende partner. Voor niet-schoolgaande kinderen (0-4 jaar) geldt een maximumaantal uren van 140% x het aantal gewerkte uren van de minst werkende partner. Voor buitenschoolse opvang (4-12 jaar) is dat 140% x het aantal uren van de minst werkende partner.

maximumuurprijs			
soort opvang	2023	2022	2021
dagopvang	€ 9,12	€ 8,50	€ 8,46
buitenschoolse opvang <sup>1)</sup>	€ 7,85	€ 7,31	€ 7,27
gastouderopvang	€ 6,85	€ 6,52	€ 6,49

<sup>1)</sup> Er bestaat geen recht op toeslag voor tussenschoolse opvang.



2023

gezaamenlijk toetsingsinkomen	tegemoetkoming <sup>1)</sup>		
	van €	tot €	% eerste kind <sup>2)</sup>
lager dan		21.278	96,0%
21.279	22.695		96,0%
22.696	24.110		96,0%
24.111	25.528		96,0%
25.529	26.944		96,0%
26.945	28.362		95,5%
28.363	29.778		94,4%
29.779	31.191		93,4%
31.192	32.715		92,5%
32.716	34.236		91,9%
34.237	35.762		90,9%
35.763	37.283		90,4%
37.284	38.811		89,5%
38.812	40.334		88,7%
40.335	41.894		88,1%
41.895	43.456		87,3%
43.457	45.018		86,6%
45.019	46.580		85,9%
46.581	48.145		85,0%
48.146	49.706		84,5%
49.707	51.267		83,7%
51.268	52.830		83,0%
52.831	54.537		82,1%
54.538	57.885		80,6%
57.886	61.231		79,8%
61.232	64.579		78,7%
64.580	67.929		76,4%
67.930	71.275		74,1%
71.276	74.625		71,9%
74.626	77.972		69,4%
77.973	81.320		67,1%
81.321	84.669		64,9%
84.670	88.015		62,5%
88.016	91.367		60,3%
91.368	94.714		57,8%
94.715	98.060		55,5%
98.061	101.408		53,3%
101.409	104.822		50,9%
104.823	108.252		48,8%
108.253	111.680		46,7%
111.681	115.109		44,6%
115.110	118.535		42,4%
118.536	121.965		40,5%
121.966	125.395		38,6%
125.396	128.825		36,7%
128.826	132.250		34,7%
132.251	135.678		33,3%
135.679	139.109		33,3%
139.110	142.536		33,3%
142.537	145.965		33,3%
145.966	149.392		33,3%
149.393	152.822		33,3%
152.823	156.254		33,3%
156.255	159.680		33,3%
159.681	163.109		33,3%
163.110	166.535		33,3%
166.536	169.966		33,3%
169.967	173.396		33,3%
173.397	176.824		33,3%
176.825	180.252		33,3%
180.253	183.677		33,3%
183.678	187.109		33,3%
187.110	190.536		33,3%
190.537	193.966		33,3%
193.967	197.395		33,3%
197.396	200.822		33,3%
200.823	204.252		33,3%
204.253	207.679		33,3%
207.680	-		33,3%

<sup>1)</sup> Tegemoetkoming als percentage van de opvangkosten, rekening houdend met maximumuurprijs.

<sup>2)</sup> Met het 'eerste kind' wordt het kind met de meeste opvanguren bedoeld of, als er meer dan één kind is met hetzelfde aantal opvanguren, het kind met de hoogste opvangkosten. Zijn ook die gelijk, dan wijst de Belastingdienst het eerste kind aan.

## 4 HUURTOESLAG

Vanaf 2020 zijn er geen inkomensgrenzen meer. Hoe hoog het inkomen mag zijn, hangt af van de huur, de leeftijd en de samenstelling van het huishouden. Gezien de complexiteit van de huurtoeslag verwijzen wij u voor de voorwaarden en de berekening van de exacte hoogte van de huurtoeslag graag naar de website van de Belastingdienst/Toeslagen (zie pag. 133, relevante internetadressen).

De toeslag is mede afhankelijk van de huurprijs van de betrokken woonruimte. De huurprijs berekent u door de kale huur van de woonruimte en de servicekosten (maximaal € 48 (2022 en 2021: € 48)) bij elkaar op te tellen. Dit is de rekenhuur. Grensbedragen van de rekenhuur kunt u vinden in de navolgende tabel.

De rekenhuur is gebonden aan een minimum en een maximum. De grensbedragen zijn:

	2023		2022		2021	
	minimum reken-huur	maximum reken-huur	minimum reken-huur	maximum reken-huur	minimum reken-huur	maximum reken-huur
aanvrager (en eventuele partner) jonger dan 23 jaar	€ 237,62	€ 452,20	€ 237,62	€ 442,46	€ 237,62	€ 442,46
aanvrager (en eventuele partner) tussen 23 jaar en AOW-leeftijd	€ 237,62	€ 808,06	€ 237,62	€ 763,47	€ 237,62	€ 752,33
aanvrager en partner vanaf AOW-leeftijd	€ 233,99	€ 808,06	€ 233,99	€ 763,47	€ 233,99	€ 752,33
aanvrager vanaf AOW-leeftijd (alleenstaand)	€ 235,80	€ 808,06	€ 235,80	€ 763,47	€ 235,80	€ 752,33

## 5 ZORGTOESLAG

De zorgtoeslag is een tegemoetkoming voor de nominale premie van de zorgverzekering.

Voorwaarden om in aanmerking te komen voor zorgtoeslag zijn:

- de aanvrager is meerderjarig (18 jaar);
- de aanvrager heeft een zorgverzekering volgens de Zorgverzekeringswet;
- de aanvrager heeft de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning;
- het toetsingsinkomen is niet hoger dan:

maximumtoetsingsinkomen	2023	2022	2021
aanvrager zonder toeslagpartner	€ 38.520	€ 31.998	€ 31.138
aanvrager met toeslagpartner	€ 48.224	€ 40.944	€ 39.979

Het vermogen in box 3 mag niet hoger zijn dan (vrijgestelde groene beleggingen tellen mee als vermogen):

maximumvermogen	2023	2022	2021
aanvrager zonder toeslagpartner	€ 127.582	€ 120.020	€ 118.479
aanvrager met toeslagpartner	€ 161.329	€ 151.767	€ 149.819

De zorgtoeslag voor de aanvrager zonder toeslagpartner bedraagt maximaal € 1.848 (2022: € 1.332; 2021: € 1.284). De maximum zorgtoeslag voor een aanvrager met toeslagpartner bedraagt € 3.180 (2022: € 2.544; 2021: € 2.484).

Voor de berekening van de zorgtoeslag verwijzen wij u graag naar de website van de Belastingdienst/Toeslagen (zie pag. 133, relevante internetadressen).

## 6 WET VERBETERING UITVOERBAARHEID TOESLAGEN

Naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire is het voorstel gedaan om de 'Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen' in te voeren. Hierin zijn drie pijlers uitgewerkt: het verbeteren van de rechtsbescherming, meer menselijke maat en wijziging van het begrip partnerschap. De voorstellen regelen concreet dat de positie van mensen met een toeslag ten opzichte van de Belastingdienst/Toeslagen, verbetert.

Ook kan de Belastingdienst/Toeslagen straks beter maatwerk bieden aan mensen die te veel ontvangen toeslagen moeten terugbetalen. Tevens wordt meer rekening gehouden met de persoonlijke situatie. Zo kunnen mensen meer kinderopvangtoeslag krijgen als hun echtgenoot in een verpleeghuis is opgenomen. In de toekomst zullen verdere maatregelen worden genomen om te voorkomen dat ouders in de knel komen door het toeslagenstelsel.

## 7 BESTUURLIJKE BOETEN TOESLAGEN

verzuimboete	2023/2022/2021
eerste overtreding	waarschuwing
tweede overtreding	€ 386
verzuim na tweede overtreding	€ 5.514 (maximaal)

vergrijpboete	2023/2022/2021
standaardboete bij grove schuld	25% van de te veel ontvangen of aangevraagde toeslag (1 <sup>e</sup> overtreding) of 75% van de te veel ontvangen of aangevraagde toeslag (2 <sup>e</sup> en volgende overtreding).
standaardboete bij opzet	50% van de te veel ontvangen of aangevraagde toeslag (1 <sup>e</sup> overtreding) of 150% van de te veel ontvangen of aangevraagde toeslag (2 <sup>e</sup> en volgende overtreding).

## IX Diversen

### 1 PREMIES VOLKSVERZEKERINGEN

		2023 <sup>2)</sup>	2022 <sup>2)</sup>	2021 <sup>2)</sup>
maximumpremie-inkomen <sup>1)</sup>		€ 37.149	€ 35.472	€ 35.129
AOW <sup>3)</sup>	percentage	17,9%	17,9%	17,9%
	maximum	€ 6.649	€ 6.349	€ 6.288
Anw	percentage	0,1%	0,1%	0,1%
	maximum	€ 37	€ 35	€ 35
Wlz	percentage	9,65%	9,65%	9,65%
	maximum	€ 3.584	€ 3.423	€ 3.389
totaal	percentage	27,65%	27,65%	27,65%
	maximum	€ 10.271	€ 9.808	€ 9.712

<sup>1)</sup> Het premie-inkomen is gelijk aan het belastbaar inkomen uit werk en woning (zie Deel I, paragraaf 2.1), maar bedraagt maximaal het in deze rij genoemde bedrag.

<sup>2)</sup> Indien u geboren bent vóór 1946, dan bedraagt het maximumpremie-inkomen – in tegenstelling tot het in de tabel genoemde bedrag – € 38.704 (2022: € 36.409; 2021: € 35.941). De maximaal verschuldigde premie voor de Anw bedraagt in dat geval € 38 (2022: € 36; 2021 € 35) en voor de Wlz € 3.734 (2022: € 3.513; 2021: € 3.468).

<sup>3)</sup> Niet verschuldigd vanaf bereiken AOW-gerechtigde leeftijd.

### 2 KOSTEN EN RENTETARIEVEN

#### 2.1 KOSTEN

Als de Belastingdienst werkzaamheden moet verrichten voor de invordering van betalingen, brengt de inspecteur kosten in rekening aan de in gebreke gebleven belastingplichtige. Hier volgt een overzicht van de in rekening te brengen kosten.

	2023 €	2022 €	2021 €
verzending aanmaning tot betaling:			
■ gevorderde som < € 454	8	8	8
■ gevorderde som ≥ € 454	18	18	17
betekenen dwangbevel tot betaling:			
■ gevorderde som ≤ € 45	45	45	44
■ gevorderde som > € 45: € 45 (2022: € 45; 2021: € 44) plus voor elk heel bedrag van € 45 boven € 45 <sup>1)</sup>	4	4	4
herhaald bevel	18	18	17
kwitantie betaling aan deurwaarder	18	18	17
proces-verbaal:			
■ inbeslagneming van een goed	65	63	62
■ overige processen-verbaal	18	18	17
openbare verkoop	83	81	79
bekendmaking openbare verkoop	32	32	31
kosten getuige per uur	6	6	6

<sup>1)</sup> Met een maximum van € 13.745 (2022: € 13.449; 2021: € 13.108).

## 2.2 BELASTINGRENTE

De Belastingdienst rekent belastingrente over belastingschulden en vorderingen vanaf de zevende maand na afloop van het van toepassing zijnde belastingjaar tot de dag voor het verstrijken van de betalingstermijn van de aanslag. Ook wordt door de Belastingdienst belastingrente berekend over aanslagen erfbelasting. Het tijdvak vangt aan acht maanden na het overlijden en eindigt zes weken na dagtekening van de aanslag.

De belasting- en invorderingsrente zijn van toepassing op aanslagen inkomstenbelasting, premies volksverzekeringen, bijdrage Zorgverzekeringswet, vennootschapsbelasting, loonbelasting, omzetbelasting en schenk- en erfbelasting. De belastingrente is ook van toepassing op naheffingsaanslagen voor de dividendbelasting.

De hoogte van de belastingrente voor de vennootschapsbelasting is gelijkgesteld aan de wettelijke rente voor handelstransacties met een minimum van 8%. De hoogte van de belastingrente van de overige belastingen is gelijk aan de wettelijke rente voor niet-handelstransacties, maar met een minimum van 4%.

#### *Uitzondering 2022/2021*

Om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten, gold vanaf 1 juni 2020 t/m 1 oktober 2020 voor alle belastingen – m.u.v. de inkomstenbelasting – een belastingrente van 0,01%. Voor de inkomstenbelasting gold het tarief van 0,01% vanaf 1 juli 2020 tot 1 oktober 2020.

Vanaf 1 oktober 2021 t/m 31 december 2022 bedraagt de belastingrente 4% voor alle belastingen. Uitzondering hierop is de vennootschapsbelasting, daar bedraagt de belastingrente t/m december 2021 4% en vanaf januari 2022 8%.

### 2.3 INVORDERINGSRENTE

Als u een aanslag te laat betaalt, moet u invorderingsrente betalen over het rentetijdvak dat aanvangt na de uiterste betaaldatum en eindigt op de dag voorafgaand aan de betaaldag. In geval van een vermindering van een al betaalde aanslag, krijgt u invorderingsrente vergoed over het rentetijdvak dat aanvangt na de uiterste betaaldatum en eindigt op de dag van dagtekening van de vermindering.

Invorderingsrente wordt enkelvoudig berekend. Bij vermindering van een aanslag vanwege middeling of verrekening van verliezen krijgt u geen invorderingsrente vergoed.

Voor de hoogte van de invorderingsrente wordt aangesloten bij de wettelijke rente voor niet-handelstransacties, met een minimum van 4%.

#### *Uitzondering coronacrisis*

Om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten, geldt van 23 maart 2020 t/m 30 juni 2022 voor alle belastingschulden een invorderingsrente van 0,01%. Vanaf 1 juli 2022 zal de invorderingsrente stapsgewijs worden verhoogd naar het gebruikelijke niveau van 4%. Op 1 juli 2022 is het percentage invorderingsrente op 1% vastgesteld, op 1 januari 2023 op 2%, om vervolgens in twee stappen uit te komen op 4% op 1 januari 2024.

## 2.4 RENTETARIEVEN

per	wettelijke rente voor niet-handelstransacties %	wettelijke rente voor handelstransacties %
01-01-2013	3	7,75
16-03-2013	3	8,75
01-07-2013	3	8,5
01-01-2014	3	8,25
01-07-2014	3	8,15
01-01-2015	2	8,05
01-07-2015	2	8,05
01-01-2016	2	8,05
01-07-2016	2	8
01-01-2017	2	8
01-07-2017	2	8
01-01-2018	2	8
01-07-2018	2	8
01-01-2019	2	8
01-01-2020	2	8
01-01-2021	2	8
01-01-2022	2	8
01-01-2023	4	10,5

## 3 BESLUIT BESTUURLIJKE BOETEN BELASTINGDIENST

## Boetebeleid inzake aangiftebelastingen

Aangiftebelastingen moeten op aangifte worden voldaan of afgedragen. De belastingplichtige moet zelf het verschuldigde belastingbedrag uitrekenen, daarvan aangifte doen en het vervolgens betalen (bijvoorbeeld omzet- en loonbelasting).

Als er sprake is van een *aangifteverzuim* legt de inspecteur doorgaans een verzuimboete op. De hoogte daarvan is:

2023/2022/2021	
verzuimboete	
loonbelasting	omzetbelasting
5% van het wettelijk maximum ad € 1.377 (2022 en 2021: € 1.377)	50% van het wettelijk maximum ad € 136 (2022 en 2021: € 136)



Wanneer u het verzuim echter binnen zeven werkdagen na afloop van de wettelijke aangiftetermijn herstelt, krijgt u doorgaans geen verzuimboete opgelegd. Een en ander is ook afhankelijk van uw aangiftegedrag in het verleden. In specifieke gevallen kan de inspecteur besluiten een verzuimboete op te leggen ter hoogte van het wettelijk maximum genoemd in de voorgaande tabel.

Bij een *betalingsverzuim* legt de inspecteur een boete op van 3% (2022 en 2021: 3%) van de niet, gedeeltelijk niet of niet binnen de termijn betaalde belasting tot het wettelijke maximum van € 5.514 (2022 en 2021: € 5.514), maar de boete bedraagt minimaal € 50. Als u het verzuim binnen zeven werkdagen herstelt, wordt er geen boete opgelegd, tenzij er de voorgaande termijn ook al sprake was van een betalingsverzuim. In specifieke gevallen kan de inspecteur besluiten een verzuimboete op te leggen ter hoogte van maximaal 10% van de verschuldigde belasting met een maximum van € 5.514 (2022 en 2021: € 5.514). Is er sprake van opzet of grove schuld waardoor de belasting niet, niet tijdig of gedeeltelijk niet is betaald, dan kan de inspecteur dit aanmerken als een vergrijp en een vergrijpboete van maximaal 100% van de niet, niet tijdig of gedeeltelijk niet betaalde belasting opleggen.

In geval van een *vrijwillige verbetering* van de over een jaar verschuldigde belasting legt de inspecteur geen vergrijpboete meer op, maar eventueel nog wel een verzuimboete. Er is sprake van een verzuimboete als het totale belastingbedrag dat na de vrijwillige verbetering alsnog wordt betaald, meer dan € 20.000 is of meer dan 10% van het belastingbedrag dat eerder is betaald over het betreffende tijdvak. De verzuimboete bedraagt dan 5% daarvan, tot een maximum van € 5.514 (2022 en 2021: € 5.514).

### Boetebeleid inzake aanslagbelastingen

Aanslagbelastingen worden met een aanslag geheven. U moet eerst aangifte doen en vervolgens bepaalt de Belastingdienst hoeveel belasting u moet betalen (bijvoorbeeld inkomsten- en vennootschapsbelasting).

In geval van een aangifteverzuim legt de inspecteur doorgaans een verzuimboete op. De hoogte daarvan is:

2023/2022/2021		
	inkomstenbelasting	vennootschapsbelasting
standaardboete	7% van het wettelijk maximum ad € 5.514	50% van het wettelijk maximum ad € 5.514

In specifieke gevallen kan de inspecteur besluiten een verzuimboete op te leggen ter hoogte van het wettelijk maximum genoemd in de voorgaande tabel. Is er – als u geen aangifte heeft gedaan – bij u sprake van opzet of grove schuld, dan kan de inspecteur dit aanmerken als een vergrijp en een vergrijpboete opleggen van maximaal 150% van het bedrag van de aanslag, exclusief eventuele verliesverrekening en persoonsgebonden aftrek.

### Boetebeleid bij schending informatieverplichting

Het niet voldoen aan de informatieverplichting, zoals het niet (tijdig) aangeven van privégebruik (bestel)auto's in verband met een Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto en een Verklaring geen privégebruik auto, leidt – naast de normale boeten – tot een boete van maximaal 100% van de belasting over het totaalbedrag van de bijtelling op kalenderjaarbasis van de (bestel)auto's, met een maximum van € 5.514 (2022 en 2021: € 5.514). Indien sprake is van grove schuld, zal de boete worden verlaagd naar maximaal € 1.378 (2022 en 2021: € 1.378). In geval van opzet zal de boete worden verlaagd naar maximaal € 2.757 (2022 en 2021: € 2.757).

## 4 ZORGVERZEKERINGSWET

Op grond van de Zorgverzekeringswet moet iedereen, met uitzondering van gemoedsbezwaarden en militairen, een zorgverzekering afsluiten bij een zorgverzekeraar.

Voor de basiszorgverzekering betalen verzekerden van 18 jaar en ouder een nominale premie aan de zorgverzekeraar. Daarnaast is het mogelijk een aanvullende verzekering af te sluiten. Naast de nominale premie is iedere verzekeringsplichtige een inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd die wordt geheven en geïnd door de Belastingdienst.

De bijdrage Zvw wordt in de meeste gevallen niet meer vergoed door de werkgever, maar deze betaalt een werkgeversheffing Zvw. De bijdrage Zvw en de werkgeversheffing Zvw worden 'inkomensafhankelijke bijdrage Zvw' genoemd.

De inkomensafhankelijke bijdrage is een percentage van het bijdrage-inkomen. Het bijdrage-inkomen bestaat uit:

- belastbaar loon;
- belastbare winst uit onderneming;
- belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden, exclusief resultaat uit het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen;
- belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

Het maximumbijdrage-inkomen waarover de inkomensafhankelijke bijdrage wordt berekend, is € 66.956 (2022: € 59.706; 2021: € 58.311).

Er gelden de volgende tarieven voor de berekening van de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw:

- Het reguliere tarief van 6,68% (2022: 6,75%; 2021: 7%).

De inkomensafhankelijke bijdrage Zvw wordt door de werkgever of uitkeringsinstantie afgedragen aan de Belastingdienst. Dit tarief geldt voor:

- loon uit dienstbetrekking;
- uitkeringen zoals WAO, WIA, WW, ANW en bijstand via de gemeente;
- VUT-uitkeringen die vóór 1 januari 2006 zijn ingegaan en waarvoor de uitkeringsgerechtigde verzekerd was voor de Zfw;
- alimentatie die via de bijstand wordt ontvangen;
- bijstandsuitkeringen via het SVB.

inkomensafhankelijke bijdrage Zvw	2023	2022	2021
maximumbijdrage-inkomen	€ 66.956	€ 59.706	€ 58.311
loon uit dienstbetrekking	6,68%	6,75%	7%
uitkeringen zoals WAO, WIA, WW, ANW en bijstand via de gemeente	6,68%	6,75%	7%
VUT-uitkeringen die vóór 1 januari 2006 zijn ingegaan en waarvoor de uitkeringsgerechtigde verzekerd was voor de Zfw	6,68%	6,75%	7%
alimentatie die via de bijstand wordt ontvangen	6,68%	6,75%	7%
bijstandsuitkeringen via het SVB	6,68%	6,75%	7%

- Het verlaagde tarief van 5,43% (2022: 5,5%; 2021: 5,75%). Als er sprake is van een uitkeringsinstantie, zal deze de bijdrage Zvw inhouden op het nettoloon en afdragen aan de Belastingdienst. De Belastingdienst legt een aanslag op voor de bijdrage Zvw verschuldigd over winst uit onderneming en resultaat uit overige werkzaamheden en houdt daarbij rekening met de bijdrage die eventueel al is ingehouden en afgedragen door de werkgever of een andere inhoudingsplichtige. Dit tarief is onder andere van toepassing op:
  - AOW-uitkeringen;
  - pensioenen en lijfrenten;
  - VUT-uitkeringen die na 1 januari 2006 zijn ingegaan en VUT-uitkeringen ingegaan vóór 1 januari 2006, maar waarvoor de uitkeringsgerechtigde niet verzekerd was voor de Zfw;
  - loon uit dienstbetrekking van dga's die niet verplicht verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen;
  - winst uit onderneming;
  - alimentatie ingegaan op of na 1 januari 2006 of ontvangen in 2005 en daarna;
  - resultaat uit overige werkzaamheden, met uitzondering van inkomsten uit terbeschikkingstellingen.
- Het nultarief is van toepassing op zeevarenden.

inkomensafhankelijke bijdrage Zvw	2023	2022	2021
maximumbijdrage-inkomen	€ 66.956	€ 59.706	€ 58.311
AOW-uitkeringen	5,43%	5,5%	5,75%
pensioenen en lijfrenten	5,43%	5,5%	5,75%
VUT-uitkeringen die na 1 januari 2006 zijn ingegaan en VUT-uitkeringen ingegaan vóór 1 januari 2006, maar waarvoor de uitkeringsgerechtigde niet verzekerd was voor de Zfw	5,43%	5,5%	5,75%
loon uit dienstbetrekking van dga's die niet verplicht verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen	5,43%	5,5%	5,75%
winst uit onderneming	5,43%	5,5%	5,75%
alimentatie ingegaan op of na 1 januari 2006	5,43%	5,5%	5,75%
alimentatie ontvangen in 2005 en daarna	5,43%	5,5%	5,75%
resultaat uit overige werkzaamheden, met uitzondering van inkomsten uit terbeschikkingstellingen	5,43%	5,5%	5,75%
zeevarenden	0%	0%	0%

Als er sprake is van meerdere inhoudingsplichtigen, draagt ieder van hen de inkomensafhankelijke bijdrage af. Als in totaal meer wordt afgedragen dan het maximum, betaalt de Belastingdienst via een beschikking het te veel betaalde bedrag terug.

## 5 MINIMUMLOON

Het minimumloon bedraagt per maand (bruto):

leeftijd	01-01-2023 €	01-07-2022 €	01-01-2022 €	01-07-2021 €	01-01-2021 €
23 tot AOW	1.934,40	1.756,20	1.725,00	1.701,00	1.684,80
22	1.934,40	1.756,20	1.725,00	1.701,00	1.684,80
21	1.934,40	1.756,20	1.725,00	1.701,00	1.684,80
20	1.547,50	1.404,95	1.380,00	1.360,80	1.347,85
19	1.160,65	1.053,70	1.035,00	1.020,60	1.010,90
18	967,20	878,10	862,50	850,50	842,40
17	764,10	693,70	681,40	671,90	665,50
16	667,35	605,90	595,15	586,85	581,25
15	580,30	526,85	517,50	510,30	505,45
17+1 dag vorming	611,28	554,96	545,12	537,52	532,40
16+1 dag leerplicht	533,88	484,72	476,12	469,48	465,00
16+2 dagen leerplicht	400,41	363,54	357,09	352,11	348,75

# Terminologie, AOW-leeftijd, internetadressen en afkortingen

## FISCAAL GEBRUIKELIJKE TERMINOLOGIE

- 90% (nagenoeg) geheel
- 70% hoofdzakelijk
- 50% grotendeels
- 30% in belangrijke mate
- 10% bijkomstig, in beperkte mate
- < 5% gering

## AOW-LEEFTIJD

- 2023: 66 jaar en 10 maanden
- 2022: 66 jaar en 7 maanden
- 2021: 66 jaar en 4 maanden

## RELEVANTE INTERNETADRESSEN

Voor de actuele stand van zaken en de recentste cijfers kunt u terecht op de volgende internetpagina's:

- [www.belastingdienst.nl](http://www.belastingdienst.nl)
- [www.sra.nl](http://www.sra.nl)
- [www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl) (site van alle ministeries samen)
- [www.rvo.nl](http://www.rvo.nl) (site van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat)

## AFKORTINGEN

ab	aanmerkelijk belang	WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
anbi	Algemeen Nut Beogende Instellingen	WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Anw	Algemene nabestaandenwet	WLZ	Wet langdurige zorg
AOW	Algemene Ouderdomswet	WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
BIK	Baangerelateerde Investeringskorting	WOZ	Wet waardering onroerende zaken
BRV	belastingen van rechtsverkeer	WUO	Winst uit onderneming
btw	belasting over toegevoegde waarde (zie ook OB)	WW	Werkloosheidswet
bv	besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Zfw	Ziekenfondswet
dga	directeur-grootaandeelhouder	zzp'er	zelfstandige zonder personeel
ECB	Europese Centrale Bank		
EIA	Energie-investeringsaftrek		
EU	Europese Unie		
IB	Inkomstenbelasting		
KIA	Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek		
KOR	Kleineondernemersregeling		
LRKP	Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen		
MIA	Milieu-investeringsaftrek		
mkb	midden- en kleinbedrijf		
nv	naamloze vennootschap		
OB	Omzetbelasting		
ov	openbaar vervoer		
OZR	onroerendezaakrechtspersoon		
RDA	Research & Development Aftrek		
ROW	Resultaat uit overige werkzaamheden		
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland		
SBBI	Sociaal belang behartigende instelling		
S&O	Speur- en ontwikkelingswerk		
VAMIL	Vrije afschrijving milieu-investeringen		
VBI	Vrijgestelde beleggingsinstelling		
vof	vennootschap onder firma		
VPB	Vennootschapsbelasting		
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten		
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering		

## Trefwoorden

25- en 40-jarig dienstverband	82
<b>A</b>	
aangiftebelastingen	127
aangifteverzuim	127
aanmerkelijk belang	
aanmerkelijkbelangregime	54
aanwezigheid	54
aftrekbare kosten	57
belastbaar inkomen	55
fictieve vervreemdingen	57
financieringsrente	58
gebruikelijkloonregeling	83
genietingsmoment reguliere voordelen	59
genietingsmoment vervreemdingsvoordelen	59
overdrachtsprijs	57
reguliere voordelen	56
tarieven	55
tijdstip aftrek	58
verkoopprijs	58
verlies	59
verliesverrekening	59
vervreemdingsvoordelen	57
aanslagbelastingen	128
aanslaggrens	16
aanspraken	
invaliditeit, ziekte of ongeval	46
afdrachtvermindering	
speur- en ontwikkelingswerk	86
afschrijvingen	
bedrijfsmiddelen	29
gebouwen	29
milieu-investeringen	29
starters	30
algemene heffingskorting	11



alimentatie	50
anbi	53, 90
AOW	124, 133
arbovoorzieningen	77
assurantiebelasting	113
auto	
auto van de zaak	35, 81
bestelauto	81
bijtelling	36, 81
cataloguswaarde	36, 81
correctie omzetbelasting	94
eigen bijdrage	81
milieu-investeringsaftrek	28
privégebruik	36, 81
rittenadministratie	81
terbeschikkingstelling	81
Verklaring geen privégebruik auto	81
<b>B</b>	
basiszorgverzekering	129
bedrijfsopvolgingsregeling	104
bedrijfswoning	33
belastbaar inkomen	
uit aanmerkelijk belang	54
uit eigen woning	41
uit sparen en beleggen	60
belastbare winst uit onderneming	20
belastingrente	125
belastingsschulden	
Algemene wet inzake rijksbelastingen	67
latente inkomsten	105
rente	125
beleggingen	
uit sparen en beleggen	60
beleggingsrecht eigen woning	44
besluit bestuurlijke boeten Belastingdienst	127
bestelauto	81
betalingsverzuim	128
bezittingen	63
bijleenregeling	43
bijtelling privégebruik auto	36, 81

boetebeleid	123, 127
box 1	8, 16
opbouw belastbaar inkomen	16
tarieven	17
box 2	8, 55
tarief	55
box 3	8, 44, 60
tarief	62
Box 3	60
branche-eigen producten	75
<b>C</b>	
concernregeling	79
<b>D</b>	
desinvesteringsbijtelling	88
dividendbelasting	
achterwege blijven inhouding	92
tarieven	92
tijdstip van inhouding	92
doorschuifregeling	58
doorverkoopfaciliteit	108
<b>E</b>	
eigen vervoer	34
eigen woning	
belastbare inkomsten	41
beleggingsrecht	44
kamerverhuurvrijstelling	45
spaarrekening	44
eindheffing	79
energie-investeringsaftrek	26
Energielijst	27
erfbelasting	
tarieven	101
vrijstellingen	99
<b>F</b>	
factuurvereisten	97
familiegroep	54
fictieve onroerende zaken	107
fictieve vervreemdingen	57
<b>G</b>	
gastouderbureau	119
gebouw	
in eigen gebruik	29

gebroken boekjaar	
tarieven	87
gebruikbaarheidscriterium	20
gebruikelijk loon	83
gebruikelijkloonregeling	83
genotsrechten	55, 64
gerichte vrijstelling	74, 80
giften	50
groene beleggingen	15
<b>H</b>	
heffingskortingen	
alleenstaande ouder	13
inkomensafhankelijke combinatie	13
jonggehandicapten	15
standaardloon	85
uitbetaling	10
heffingvrij vermogen	71
huurtoeslag	121
<b>I</b>	
inkomen	
inkomensafhankelijke bijdrage	129
uit aanmerkelijk belang	8, 55
uit sparen en beleggen	8
uit werk en woning	8
inkomensafhankelijke combinatiekorting	13
inkomensbestanddelen	8
inkomensvoorzieningen	
aftrek lijfrentepremies	46
overlijden	46
innovatiebox	90
intermediaire kosten	74
invaliditeit	50
investeringsaftrek	24
kleinschaligheid	88
milieu	27
<b>J</b>	
jaarruimte	46
jonggehandicaptenkorting	15

<b>K</b>		
	kamerverhuur	38
	kamerverhuurvrijstelling	45
	kapitaalverzekering	43
	box 3	44
	overgangsrecht	71
	overlijden	44
	kind	
	inkomensafhankelijke combinatiekorting	13
	levensonderhoud	50
	opvangtoeslag	118
	kinderbijslag	119
	kindgebonden budget	
	bedrag	117
	inkomenseisen	116
	kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	25
	koopopties	54
	kosten	
	aftrekbeperking winst	32
	geen aftrek winst	31
	werkzaamheden Belastingdienst	124
	kosten en rentetarieven	124
<b>L</b>		
	latente inkomstenbelastingsschulden	105
	levensloop	
	regeling	83
	levensonderhoud	50
	lijfrente	
	aftrek premies	46
	maximumaftrek	47
	overlijden	48
	stakingswinst	48
	loon	
	gebruikelijk	83
	loonheffingskorting	85
	LRKP	118
<b>M</b>		
	maaltijden	75
	medebewoner	115
	medegerechtigden	20

medicijnen	50
meewerkaf trek	22
middeling	49
milieu	
aftrek	27
willekeurige afschrijving	29
Milieulijst	27
minimumloon	132
mkb-winstvrijstelling	23
<b>N</b>	
nabestaandenlijfrente	45
nettolijfrente/nettopensioen	68
nihilwaardering	78
noodzakelijkheids criterium	73
<b>O</b>	
omzetbelasting	
aangiftetijdvak	97
factuurvereisten	97
suppletie	97
tarieven	94
vrijgestelde bedragen	94
onderhoudsverplichtingen	50
ondernemer	20
ondernemersfaciliteiten	31
onroerendezaakrechtspersonen	107
onroerende zaken	63, 96, 106
openbaar vervoer	34
oudedagslijfrente	45
oudedagsreserve	23
overdrachtsbelasting	106
overgangsrecht	45
overgangsrecht kapitaalverzekeringen	71
overgangsrecht ROW	39
<b>P</b>	
partner	
aanmerkelijk belang	54
begrip	99
regeling	8
periodieke uitkeringen	50
persoonsgebonden aftrek	49
privégebruik	
auto	36
bedrijfswoning	33

<b>R</b>	
reisaf trek	34
reiskosten	
vergoeding	75
woon-werkverkeer	34
rentetarieven	
belasting	127
invordering	126
reserveringsruimte	47
resultaat uit overige werkzaamheden	37
ROW	37, 39
RVO	27
<b>S</b>	
saldomethode	40
samenloopvrijstelling	110
schenkbelasting	
tarieven	101
vrijstellingen	100
scholingsuitgaven	52
schuldeisers	20
schulden	
inkomstenbelasting	67
S&O	86
spaarrekening eigen woning	44
sparen	
inkomen	60
speur- en ontwikkelingswerk	22, 84
aftrek	20
stakingsaftrek	23
stakingswinst	46
starters	
aftrek	22
arbeidsongeschiktheid	23
technostarters	86
willekeurige afschrijving	30
startersvrijstelling	111
suppletie	97

T	
tarieven	
aanmerkelijk belang	55
box 1	17
box 2	55
box 3	62
dividendbelasting	92
erfbelasting	101
minimumloon	132
rente	124
volksverzekeringen	124
taxcredit	59
terbeschikkingstelling	
regeling	37
teruggavegrens	16
toeslagen	
bestuurlijke boeten	123
kinderopvang	118
kindgebonden budget	116
termijnen	116
uitbetaling	116
zorg	122
toeslagpartner	115
toetsingsinkomen	115
U	
uitbetaling	
heffingskortingen	10
toeslagen	116
uitbrengvrijstelling	110
uitgaven	
inkomensvoorzieningen	45
kinderopvang	118
onderhoudsverplichtingen	50
uitgesloten verplichtingen	
investeringsaftrek	25
uitkeringen	
25- en 40-jarig dienstverband	82
periodieke	99
urencriterium	20
eisen	20
gebruikbaarheidscriterium	20
starters	20

V	
VAMIL	29
vastgoedfonds	108
vennootschapsbelasting	
tarieven	87
verliesverrekening	89
verbonden personen	21
vergoedingen/verstrekkingen	
branche-eigen producten	77
reiskosten	75
tijdelijke verblijfkosten	76
verhuiskosten	77
vrijwilligers	82
verklaringen	
geen privégebruik auto	81
uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto	81
verkrijgingsprijs	56
verliezen	
overlijden	59
verliesverrekening	48
verliesverrekening uit aanmerkelijk belang	59
verliesverrekening vennootschapsbelasting	89
vermogen	
heffingvrij	60
vrijgestelde vermogensbestanddelen	67
volksverzekeringen	124
vrije ruimte	78
vrijstellingen	
erfbelasting	99
levensloopregeling	83
mkb-winst	23
omzetbelasting	94
overlijden	68
rechten	68
schenkbelasting	100
terbeschikkingstelling	37
vermogensbestanddelen	67
vrijwillige verbetering	128
vruchtgebruik	64, 103



**W**

waarderingen	
aandelenoptierecht	81
erf- en schenkbelasting	102
genotsrechten (vruchtgebruik)	64
onderhanden werk	30
overlijden	66
vruchtgebruik	64
werkruimte	38
werkzaamheden	37
winst	
aftrekbeperking	32
belastbare uit onderneming	20
mkb-winstvrijstelling	23
woon-werkverkeer	34
vergoeding	75
zakelijke kilometers	34
<b>Z</b>	
zelfstandigenaftrek	21
zorgkosten	50
zorgtoeslag	122
Zorgverzekeringswet	
maximumbijdrage-inkomen	129
tarieven	130

© 2023 SRA

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471, en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot SRA te wenden.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die desondanks onvolledig of onjuist mocht blijken, aanvaarden auteur(s), redactie en uitgever geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen informatie houden zij zich graag aanbevolen.



**LINDEN**  
accountants

Bastion 38, 5509 MJ Veldhoven  
T 040 294 18 88 E mail@lindenaccountants.nl  
[www.lindenaccountants.nl](http://www.lindenaccountants.nl)